

ក្រុមការងារ

កម្មករទេសន្តរប្រចេសន៍

សំណើស្នាម

*របស់សង្គមស៊ីវិលអាស៊ានសម្រាប់
លិខិតុបករណ៍ក្រុមខ័ណ្ឌអាស៊ានស្តីពី
ការលើកកម្ពស់ និងការការពារសិទ្ធិ
កម្មករទេសន្តរប្រចេសន៍*

សេចក្តីផ្តើម..... ៤

គោលការណ៍ទូទៅ..... ៦

គោលការណ៍ស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស យេនឌ័រ និងសិទ្ធិរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ - ទាក់ទងទៅនឹងស្តង់ដារ ការងារអន្តរជាតិ
(សេចក្តីផ្តើមការណ៍អំពីគោលការណ៍ ការផ្តល់សត្យាប័ន និងការអនុវត្ត) ៦
គោលការណ៍នៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយអង្គការសង្គមស៊ីវិលអាស៊ាន និងសហជីពកម្មករ ៥

កាតព្វកិច្ចរបស់ប្រទេសទទួល.....៩

សិទ្ធិក្នុងការចូលរួមនៅក្នុងអង្គការ (ក្នុងសហជីព) និងការចរចាជាសមូហភាពសម្រាប់ជនទេសន្តរប្រវេសន៍..... ៥
ប្រាក់ឈ្នួល លក្ខខណ្ឌការងារ និងការប្រព្រឹត្តិរបស់ប្រទេសបញ្ជូន..... ១០
ការប្រើប្រាស់កិច្ចសន្យាតាមលក្ខណៈស្តង់ដារសម្រាប់ជួលកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ១២
សិទ្ធិក្នុងការកាន់កាប់សេរីដំណើរច្បាប់ដើម (លិខិតឆ្លងដែន) ឯកសារការងារ និងផ្ទាល់ខ្លួន ព្រមទាំងការហាមឃាត់ ចំពោះការរឹបអូស
សំណុំឯកសារ ១៣
បញ្ហាប្រឈមសំខាន់ៗ ដែលកម្មករបម្រើការងារតាមផ្ទះ និងអ្នកថែទាំអ្នកជំងឺនៅក្រៅប្រទេស កំពុងជួបប្រទះ..... ១៤
កិច្ចព្រមព្រៀង/យន្តការក្នុងការផ្លាស់ប្តូរនិយោជកនៅក្នុងប្រទេសទទួល និងនីតិវិធីនៃការជ្រើសរើស កម្មករ ១៥
សុខភាពរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍..... ១៦
ស្ថានភាពរស់នៅ និងស្នាក់អាស្រ័យរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ១៧
លទ្ធភាពទទួលបានសេវាថែទាំសុខភាពសម្រាប់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងក្រុមគ្រួសារ ១៨
អនាម័យ និងសុវត្ថិភាពការងារ (OSH) ២០
គោលនយោបាយស្តីពីក្រុមគ្រួសារ និងកូនចៅរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលរួមមាន អាពាហ៍ពិពាហ៍ ការចុះបញ្ជីកំណើត ការអប់រំ
និងសិទ្ធិទទួលបានសេវាដទៃទៀត..... ២១
ប្រព័ន្ធការពារ និងលើកកម្ពស់សិទ្ធិរបស់កម្មករដែលគ្មានលិខិតស្នាម..... ២៣
គោលនយោបាយលុបបំបាត់ការរើសអើងគ្រប់រូបភាពប្រឆាំងនឹងកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ២៤
ប្រព័ន្ធគ្រួតពិនិត្យការងារ និងការអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព..... ២៤
សិទ្ធិទទួលបានប្រព័ន្ធច្បាប់ និងយុត្តិធម៌..... ២៥
ដំណើរការ និងគោលនយោបាយគ្រួតពិនិត្យ ចាប់ខ្លួន ឃុំខ្លួន និងបញ្ជូនខ្លួនទៅប្រទេសបញ្ជូនវិញ..... ២៦
ជំនឿ និងម្ចាស់អនុវត្តនៅក្នុងសង្គម និងវប្បធម៌របស់ជនទេសន្តរប្រវេសន៍ ២៧
ភាពមានកម្មសិទ្ធិរបស់ជនទេសន្តរប្រវេសន៍ចំពោះឧបករណ៍ទំនាក់ទំនង និងមធ្យោបាយធ្វើដំណើរ ២៨

កាតព្វកិច្ចរបស់ប្រទេសបញ្ជូន..... ២៩

ធានានូវសិទ្ធិក្នុងការទទួលបានការងារ និងការអភិវឌ្ឍសមរម្យ ២៩
ការបណ្តុះបណ្តាលប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនៅមុនពេលចេញដំណើរ និងប្រព័ន្ធសម្រាប់ កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍..... ២៩
កិច្ចសហប្រតិបត្តិការក្នុងការបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ និងការកសាងសមត្ថភាព..... ៣០
ប្រព័ន្ធ និងបទប្បញ្ញត្តិដ៏មានប្រសិទ្ធភាពនៃការចេញដំណើរពី និងវិលត្រឡប់ទៅកាន់ប្រទេសបញ្ជូន របស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ៣១
ការគ្រួតពិនិត្យ និងការដាក់និយ័តកម្មលើទីភ្នាក់ងារ និងឈ្មួញកណ្តាល ដែលជ្រើសរើសកម្មករ..... ៣៣
តួនាទីរបស់ស្ថានទូតនៃប្រទេសបញ្ជូននៅក្នុងការការពារកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលជាពលរដ្ឋ របស់ប្រទេសខ្លួន ៣៤
ការធ្វើសមាហរណកម្មឡើងវិញប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពចំពោះជនទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលវិលត្រឡប់ទៅកាន់ប្រទេសបញ្ជូនវិញ ៣៦
ការបំពេញកាតព្វកិច្ចអន្តរជាតិចំពោះប្រជាជនរបស់ប្រទេស សញ្ជាតិ ឯកសារធ្វើដំណើរ និងសិទ្ធិ ក្នុងការវិលត្រឡប់មកប្រទេសបញ្ជូនវិញ . ៣៧

កាតព្វកិច្ចរដ្ឋការរបស់ប្រទេសទទួល និងប្រទេសបញ្ជូន..... ៣៨

ការគ្រប់គ្រងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពលើវិជ្ជាជីវៈជ្រើសរើសកម្មករជាលក្ខណៈឯកជន ដោយសង្កត់ធ្ងន់លើតម្លាភាព គណនេយ្យភាព និងលទ្ធភាពក្នុងការគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធជ្រើសរើសកម្មករ ព្រមទាំងការដាក់ទណ្ឌកម្មប្រឆាំងនឹងភ្នាក់ងារ និងឈ្មួញរំលោភបំពាន (ជាលក្ខណៈឯកជន ឬក្រុមហ៊ុន) ទាំងនៅក្នុងប្រទេសទទួល និងប្រទេសបញ្ជូន..... ៣៨

ប្រព័ន្ធជ្រើសរើសកម្មករពីរដ្ឋាភិបាលមួយទៅរដ្ឋាភិបាលមួយ..... ៤០

ការបង្កើត និងគាំទ្រដល់ការដាក់បណ្តឹងសាទុក្ខជាក់ស្តែង និងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ព្រមទាំងយន្តការនៃការដាក់ពាក្យបណ្តឹង និងប្រព័ន្ធបញ្ជូនជនសន្តរប្រវេសន៍..... ៤១

ទេសន្តរប្រវេសន៍នៃកម្មករជំនាញ និងកិច្ចព្រមព្រៀងក្របខ័ណ្ឌអាស៊ានស្តីពីសេវាកម្ម..... ៤១

ការទទួលស្គាល់នូវជំនាញ និងការអប់រំរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ៤២

ការការពារ និងការទប់ស្កាត់ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនូវការជួញដូរមនុស្ស ការបង្កើត និងការអនុវត្តប្រព័ន្ធក្នុងការកំណត់ជនរងគ្រោះ ដោយសារការជួញដូរ និងការផ្តល់នូវការគាំទ្រដល់ជនរងគ្រោះ ដោយសារការជួញដូរ..... ៤៣

ប្រព័ន្ធកិច្ចសហប្រតិបត្តិការទ្វេភាគី និងក្នុងតំបន់ដើម្បីការពារសិទ្ធិរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ៤៥

ផែនការផ្ទេរប្រាក់ ប្រព័ន្ធរចនាសម្ព័ន្ធធនាគារ និងផែនការប្រាក់សន្សំ ៤៦

ការធ្វើឱ្យមានភាពស៊ីសង្វាក់គ្នានៃច្បាប់ជាតិស្តីពីការងារ និងស្តង់ដារការងារស្តុបស្តុបរបស់អង្គការ ILO ៤៧

ការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់អាស៊ាន ៤៧

ប្រព័ន្ធនៅក្នុងតំបន់អាស៊ាន ៤៧

យន្តការរបស់អាស៊ានសម្រាប់ប្រព័ន្ធជាក់ស្តែង និងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីដោះស្រាយសាទុក្ខ របស់ជនទេសន្តរប្រវេសន៍ ហើយណែនាំពួកគេអោយស្វែងរកការសម្របសម្រួល និងដំណោះស្រាយ..... ៤៨

ស្ថាប័នសិទ្ធិមនុស្សអាស៊ាន (៖ព្រ) ៥០

ការបង្កើត និងប្រតិបត្តិការនៃយន្តការធ្វើសេចក្តីវាយការណ៍ និងការវាយតម្លៃលើស្ថានភាពរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍នៅក្នុងអាស៊ាន ៥០

របាយការណ៍របស់អគ្គលេខាធិការអាស៊ាន និងរបាយការណ៍របស់ក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍សង្គម-វប្បធម៌អាស៊ាន ៥០

ការចូលរួមរបស់សង្គមស៊ីវិលជាតិក្នុងរបាយការណ៍របស់រដ្ឋាភិបាលស្តីពីការអនុវត្តលិខិតូបករណ៍ អាស៊ាន..... ៥១

សង្គមស៊ីវិល និងតួនាទីសហជីពជាមួយនិងគណៈកម្មាធិការអាស៊ានស្តីពីកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ៥២

សង្គមស៊ីវិល និងតួនាទីសហជីពកម្មករនៅក្នុងវេទិកាអាស៊ានស្តីពីទេសន្តរប្រវេសន៍..... ៥២

ប្រព័ន្ធសម្របសម្រួល និងផ្តល់ជំនួយដល់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលជាពលរដ្ឋអាស៊ានដែលមាន វិវាទ ឬវិបត្តិនៅក្រៅតំបន់អាស៊ាន ៥៣

ដំណោះស្រាយវិវាទ ទាក់ទងទៅនឹងលិខិតូបករណ៍ក្របខ័ណ្ឌអាស៊ាន ៥៣

កិច្ចសហប្រតិបត្តិការនៅក្នុងការអនុវត្តលិខិតូបករណ៍ក្របខ័ណ្ឌអាស៊ានប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ៥៤

ការគាំទ្រពីសំណាក់សហគមន៍អន្តរជាតិ..... ៥៤

សេចក្តីផ្តើម

១. កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ានលើកទី ១២ នៅក្នុងទីក្រុង សេប៊ូ (Cebu) ប្រទេសហ្វីលីពីន កាលពីខែមករា ឆ្នាំ២០០៧ បានព្រមព្រៀងគ្នាចំពោះសេចក្តីប្រកាសអាស៊ានស្តីពីការការពារ និងការលើកកម្ពស់សិទ្ធិរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលសេចក្តីប្រកាសនេះប្រកាន់យកនូវជំហានសំខាន់ៗ ក្នុងការជំរុញអាស៊ានអោយដើរស្របទៅតាមអនុសញ្ញា និងសន្និសីទរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិដែលមានស្រាប់ ដែលបណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ាន បានផ្តល់សត្យាប័ណ្ណចមកហើយ ។ កិច្ចប្រជុំកំពូលនោះ ក៏ផ្តល់ការទទួលស្គាល់សំខាន់ៗចំពោះតម្រូវការចាំបាច់ក្នុងការចែករំលែកទំនួលខុសត្រូវនៅក្នុងតំបន់សម្រាប់ការការពារដល់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ផងដែរ ហើយស្របពេលជាមួយគ្នានោះ ថែមទាំងទទួលស្គាល់ទាំងភាពខុសគ្នា និងភាពស្រដៀងគ្នានៃកិច្ចការរបស់បណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ានទៀតផង ។

២. សេចក្តីប្រកាសនេះ ប្រើប្រាស់ជាពិសេសនូវការប្តេជ្ញាចិត្ត ដែលធ្វើឡើងដោយអាស៊ាន ដើម្បីជាមូលដ្ឋានគ្រឹះនៅក្នុងផ្នែកមួយនៃផែនការសកម្មភាពក្រុងវៀងច័ន្ទរយៈពេល ៦ឆ្នាំ ដែលចាប់ផ្តើមពីឆ្នាំ២០០៤ ដល់២០១០ ។ នៅក្នុងផ្នែកកម្មវិធី ១.១.៤.៦ នៃការផែនការនេះ មានការកំណត់អោយមានការបង្កើតលិខិតូបករណ៍មួយ ។ ជាពិសេស ផែនការនេះក៏អំពាវនាវអោយមាន "ការបកស្រាយលម្អិតអំពីលិខិតូបករណ៍អាស៊ានស្តីពីការការពារ និងការលើកកម្ពស់សិទ្ធិរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍" ផងដែរ ។ ជាងនេះទៅទៀត មាត្រា ២២ នៃសេចក្តីប្រកាស អាស៊ានស្តីពីការការពារ និងលើកកម្ពស់សិទ្ធិរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍នេះ ក៏ពង្រឹងអំណាច តាមរយៈការអំពាវនាវ អោយមានការបង្កើតលិខិតូបករណ៍ប្រភេទនេះ "ដែលប្រកាន់ខ្ជាប់នូវទស្សនវិស័យរបស់អាស៊ានក្នុងនាមជាសហគមន៍ មួយដែលមានការយកចិត្តទុកដាក់ និងចេះចែករំលែកគ្នា ។"

៣. អាស៊ាន បានកំណត់នូវផែនការសម្រាប់ការធ្វើសមាហរណកម្មយ៉ាងពេញទំហឹងនូវបណ្តាប្រជាជាតិទាំង ១០ ប្រទេសរបស់ខ្លួននៅត្រឹមឆ្នាំ ២០១៥ ។ ទិដ្ឋភាពអាស៊ានអាគ្នេយ៍ដែលបានធ្វើសមាហរណកម្មនៅក្នុងតំបន់ មានន័យថាផ្នែកទាំងឡាយដែលនៅតែបន្តបែងចែកកម្លាំងពលកម្មការងារនៅក្នុងបណ្តាប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន នឹងមានការលំបាកក្នុងការថែរក្សា ។ ជាមួយនឹងការធ្វើសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ច តែងតែមានការកើនឡើងនូវទេសន្តរប្រវេសន៍ និងចល័តភាពការងារ ហេតុដូច្នេះក្របខ័ណ្ឌ និងយន្តការថ្មីមួយសម្រាប់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ គឺចាំបាច់ដើម្បីផ្តល់ការការពារ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនូវសិទ្ធិរបស់ពួកគេនៅក្នុងសមាគមអាស៊ានថ្មីមួយ ដែលបានធ្វើសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ច ។ តាមរយៈការអនុវត្តលិខិតូបករណ៍ក្របខ័ណ្ឌនេះ អាស៊ានដែលជាសហគមន៍ស្វ័យប្រកាសថា មានលក្ខណៈប្រកបដោយ ការយកចិត្តទុកដាក់ និងចេះចែករំលែកគ្នាទៅវិញទៅមកនោះ គួរចាត់វិធានការអោយបានច្បាស់លាស់ និងហ្មត់ចត់ ដើម្បីអោយប្រជាជនអាស៊ានដែលមានបំណងធ្វើទេសន្តរប្រវេសន៍អាចទទួលបានផលប្រយោជន៍ពីកិច្ចព្រមព្រៀង ប្រចាំតំបន់ថ្មីមួយដែលធានាថាសិទ្ធិរបស់ពួកគេក្នុងនាមជាកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ នឹងទទួលបានការការពារ ។

៤. ធម្មនុញ្ញអាស៊ាន ដាក់ចេញយ៉ាងច្បាស់លាស់នូវទស្សនវិស័យ ដែលក្នុងនោះ គួរតែមានចែងអំពីចរាចរណ៍ពលកម្មការងារនៅក្នុងតំបន់ ។ ជាពិសេស ធម្មនុញ្ញអាស៊ាន កំណត់នូវគោលបំណងរបស់ខ្លួន "ក្នុងការបង្កើតទីផ្សារ និងមូលដ្ឋាន

ផលិតកម្មរួម ដែលប្រកបដោយស្ថេរភាព ការរីកចម្រើន ការប្រកួតប្រជែងខ្ពស់ និងការធ្វើសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ច ដែលមានការសម្របសម្រួលប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពសម្រាប់ពាណិជ្ជកម្ម និងការវិនិយោគ ដែលក្នុងនោះ មានលំហូរទំនិញ សេវាកម្ម និងការវិនិយោគដោយសេរី ការជួយសម្រួលដល់ការចេញចូលរបស់ពាណិជ្ជករ អ្នកអាជីព អ្នកមានទេពកោសល្យ និងកម្មករ-កម្មការី ព្រមទាំងលំហូរចូលទុនកាន់តែសើដឹងមុន...” ។

៥. ធម្មនុញ្ញនេះ ថែមទាំងលើកឡើងទៀតថា អាស៊ានមានគោលបំណង “...លើកកម្ពស់ និងការពារសិទ្ធិមនុស្ស ព្រមទាំង សេរីភាពជាមូលដ្ឋាន...” និង “លើកកម្ពស់សុខុមាលភាព និងជីវភាពរបស់ប្រជាជនអាស៊ាន តាមរយៈការផ្តល់ដល់ពួកគេ នូវលទ្ធភាពស្មើគ្នាក្នុងការទទួលបានឱកាសអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្ស សុខុមាលភាពសង្គម និងយុត្តិធម៌” ។

៦. ដើម្បីធានាថា សមិទ្ធផលនៃគោលដៅទាំងនេះក្នុងការធ្វើសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ច និងកសាងសហគមន៍មួយដែលមាន ការយកចិត្តទុកដាក់ និងចេះចែករំលែកគ្នា គឺជាការពង្រឹងអោយគ្នាទៅវិញទៅមកនោះ ជាការចាំបាច់ណាស់ដែលថា នឹងមានការចូលរួមយ៉ាងពេញទំហឹងពីសំណាក់សង្គមស៊ីវិលអាស៊ាន សហជីពកម្មករ អង្គការវិជ្ជាជីវៈ និងក្រុមផ្សេងៗទៀត នៅតាមសហគមន៍ នៅក្នុងរាល់ទិដ្ឋភាពទាំងអស់នៃការអភិវឌ្ឍ និងអនុវត្តនូវលិខិតូបករណ៍ក្របខ័ណ្ឌ នេះស្តីពីការការពារ និងការលើកកម្ពស់សិទ្ធិរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ។ ឯកឧត្តម **ស៊ុរិន ភីតស៊ុវ៉ាន់** (Surin Pitsuwan) បាន ប្រកាសនៅក្នុងពិធីផ្ទេរការិយាល័យរបស់លោកដើម្បីមកកាន់តំណែងជាអគ្គលេខាធិការអាស៊ាន កាលពីថ្ងៃទី០៧ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៨ ថា “...ដើម្បីទទួលបានជោគជ័យ និងមានអត្ថន័យនៅក្នុងការកសាងសហគមន៍ អាស៊ានមួយនោះ” “ប្រជាជន ទាំង ៥៦០ លាននាក់ត្រូវតែចូលរួមនៅក្នុងបេសកកម្មជាប្រវត្តិសាស្ត្រនេះ ។ តាមការពិត ចំនុចនេះត្រូវបានលើកឡើង យ៉ាងច្បាស់នៅក្នុងធម្មនុញ្ញអាស៊ាន” ។ ដូចគ្នានេះដែរ ការអភិវឌ្ឍ និងការបញ្ចប់នូវលិខិតូបករណ៍ក្របខ័ណ្ឌនេះ គួរតែធ្វើឡើង ជាមួយនឹងការចូលរួមយ៉ាងពេញទំហឹងពីសំណាក់ សង្គមស៊ីវិលអាស៊ាន ដោយមានកិច្ចសហការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយ គណៈកម្មាធិការអាស៊ានស្តីពីកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ (ACMW) ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើង ស្របតាមសេចក្តីថ្លែងការណ៍ របស់បណ្តាវដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការបរទេសកាលពីថ្ងៃទី២៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៧ ទាក់ទងនឹងការអនុវត្តសេចក្តីប្រកាសរបស់ អាស៊ានស្តីពីការការពារ និងការលើកកម្ពស់សិទ្ធិរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ។

៧. លិខិតូបករណ៍ក្របខ័ណ្ឌនេះ គួរដាក់បញ្ចូលជាសមាសធាតុស្នូលនៅក្នុងផែនការលម្អិតនាពេលខាងមុខ សម្រាប់សហគមន៍ សង្គម-វប្បធម៌អាស៊ាន ដែលនៅក្នុងផែនការលម្អិតនោះ បញ្ហាទេសន្តរប្រវេសន៍ និងការងារនឹងត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ជា ពិសេស ។ បញ្ញត្តិច្បាប់សម្រាប់ការការពារ និងការលើកកម្ពស់សិទ្ធិ និងផលប្រយោជន៍របស់កម្មករ ទេសន្តរប្រវេសន៍ និងក្រុមគ្រួសាររបស់ពួកគេ គួរតែរួមបញ្ចូលទៅក្នុងផែនការលម្អិតសម្រាប់សហគមន៍សង្គម-សេដ្ឋកិច្ច និងសហគមន៍ដែល មានសន្តិសុខនយោបាយមួយនេះ ។ ជាមួយគ្នានេះដែរ ទោះបីជាលិខិតូបករណ៍ក្របខ័ណ្ឌនេះ ជាដំបូងស្ថិតនៅក្រោម បទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នៅក្នុងសហគមន៍សង្គម-វប្បធម៌ និងគួរបន្តដឹកនាំដោយសហគមន៍នោះ យ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏បញ្ហានៃ ទេសន្តរប្រវេសន៍ប្រកបដោយយុត្តិធម៌ និងសុវត្ថិភាព គួរនៅតែជាអាទិភាពមួយនៅ ក្នុងការអនុវត្តមូលដ្ឋានគ្រឹះទាំង ៣ នៃសហគមន៍អាស៊ាននេះដែរ ។

៨. លិខិតូបករណ៍ក្របខ័ណ្ឌនេះត្រូវតែជាកិច្ចព្រមព្រៀងមួយដែលភ្ជាប់កាតព្វកិច្ចតាមផ្លូវច្បាប់ក្នុងចំណោមបណ្តារដ្ឋជាសមាជិក អាស៊ានទាំងអស់ ស្របតាមធម្មនុញ្ញអាស៊ាន មាត្រា ៥.២ ដែលលើកឡើងថា “បណ្តារដ្ឋជាសមាជិក ត្រូវចាត់វិធានការ ចាំបាច់នានា ដែលរួមមានការអនុវត្តច្បាប់ក្នុងស្រុកដ៏សមស្រប ដើម្បីអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិធម្មនុញ្ញ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងដើម្បីគោរពតាមរាល់កាតព្វកិច្ចនានារបស់សមាជិកភាព” ។

គោលការណ៍ទូទៅ

គោលការណ៍ស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស យេនឌ័រ និងសិទ្ធិរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ~ នាគន្តនៃលិខិតស្តីពី ការងារអន្តរជាតិ (សេចក្តីថ្លែងការណ៍អំពីគោលការណ៍ ការផ្តល់សត្យាប័ន និងការអនុវត្ត)

៩. ធម្មនុញ្ញអាស៊ាន លើកឡើងថា បណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ានទាំងអស់ ត្រូវអនុវត្តស្របតាម គោលការណ៍នានាដែលរួម មានមាត្រា ២.២ (i) ដែលប្រកាសពីគោលការណ៍ក្នុងការ “គោរពលើភាពជាមូលដ្ឋាន ការលើកកម្ពស់ និងការការពារ សិទ្ធិមនុស្ស ព្រមទាំងការលើកស្ទួយយុត្តិធម៌នៅក្នុងសង្គមផងដែរ” ។

១០. នៅក្នុងធម្មនុញ្ញអាស៊ាន បណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ាន បានប្តេជ្ញាចំពោះខ្លួនឯងក្នុងការអនុវត្តឱ្យបានខ្ជាប់ខ្ជួនស្របតាម គោលការណ៍នានា ដែលរួមមាន “ការគោរពធម្មនុញ្ញសហប្រជាជាតិ និងច្បាប់អន្តរជាតិ រួមមានច្បាប់ មនុស្សធម៌អន្តរជាតិ ដែលបានចូលរួមដោយបណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ាន” ។ រាល់បណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ានទាំងអស់ គឺសុទ្ធតែសមាជិករបស់ អង្គការសហប្រជាជាតិ ហើយអាស្រ័យហេតុនេះ ត្រូវទទួលស្គាល់សារសំខាន់នៃការគោរព សេចក្តីប្រកាសជាសកលស្តីពី សិទ្ធិមនុស្ស (UDHR) ។ រាល់បណ្តាសមាជិកទាំងអស់ ក៏បានផ្តល់សត្យាប័ន លើអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ (CRC) របស់ អង្គការសហប្រជាជាតិ និងអនុសញ្ញាស្តីពីការលុបបំបាត់នូវការរើសអើងប្រឆាំងនឹងស្ត្រីភេទ (CEDAW) របស់អង្គការ សហប្រជាជាតិ ដើម្បីទទួលយកដោយស្ម័គ្រចិត្តនូវកាតព្វកិច្ចក្នុងការធានាថា ច្បាប់ បទប្បញ្ញត្តិ និងការអនុវត្តរបស់ ប្រទេសខ្លួន ស្របទៅតាមបញ្ញត្តិច្បាប់នៃអនុសញ្ញា CRC និង CEDAW ។ ក្នុងនាមជាសមាជិករបស់ CEDAW បណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ាន ក៏ត្រូវតែទទួលស្គាល់ផងដែរនូវអនុសាសន៍ដ៏មានសារសំខាន់ ដែលបានធ្វើឡើងនៅក្នុង អនុសាសន៍ទូទៅលេខ ២៦ (កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី) នៃគណៈកម្មាធិការលុបបំបាត់ការរើសអើងប្រឆាំងនឹងស្ត្រីភេទ ដែលបានចុះផ្សាយនៅក្នុងខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៨ ។ បណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ាន ក៏ត្រូវព្រមព្រៀងធ្វើការលុបបំបាត់ចោល នូវភាពមន្ទិលសង្ស័យ ដែលខ្លួនបានលើកឡើង ប្រឆាំងនឹងការអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិនានារបស់ CRC និង CEDAW នៅក្នុងទឹកដីរបស់ខ្លួន ។

១១. លិខិតូបករណ៍ក្របខ័ណ្ឌនេះ ត្រូវធ្វើឡើងដោយផ្អែកទៅលើគោលការណ៍សំខាន់ៗ ៤ យ៉ាង ។ ទីមួយ លិខិតូបករណ៍នេះ ត្រូវរួមបញ្ចូល និងអនុវត្តសម្រាប់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ទាំងអស់នៅក្នុងអាស៊ាន ។ ទីពីរ ត្រូវទទួលស្គាល់ថាការការពារ សិទ្ធិរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ គឺជាកាតព្វកិច្ចរួមគ្នារបស់បណ្តាប្រទេសបញ្ជូន និងប្រទេសទទួលពួកគេ ។ ទីបី ត្រូវ អនុវត្តគោលការណ៍មិនរើសអើង នៅក្នុងការព្យាបាលដែលផ្តល់ដល់កម្មករ ទេសន្តរប្រវេសន៍ និងក្រុមគ្រួសាររបស់ពួកគេ ។

ជាចុងក្រោយ ដោយសារមានភាពលើសលប់របស់ស្ត្រីដែលធ្វើ ទេសន្តរប្រវេសន៍ដើម្បីស្វែងរកការងារនោះ គោលការណ៍ ទីបួន ត្រូវតែធានាថា គោលនយោបាយទេសន្តរប្រវេសន៍ និងការអនុវត្ត មានការគិតគូរយ៉ាងល្អិតល្អន់ដល់បញ្ហាយេនឌ័រ ។

១២. គោលការណ៍ស្នូលទីមួយ គឺថារាល់ជនទេសន្តរប្រវេសន៍ទាំងអស់នៅក្នុងអាស៊ាន ត្រូវតែអនុវត្តតាមលិខិតបញ្ជាក់ ក្របខ័ណ្ឌនេះ ដោយមិនគិតពីឋានៈតាមផ្លូវច្បាប់ឡើយ ។ គោលការណ៍នេះ ត្រូវបានអះអាងបញ្ជាក់ដោយបណ្តាប្រទេស ទាំង ១០ របស់អាស៊ាន ព្រមទាំងបណ្តាប្រទេសផ្សេងទៀតនៅតំបន់អាស៊ី-ប៉ាស៊ីហ្វិកនៅក្នុងឆ្នាំ១៩៩៩ នៅក្នុងសេចក្តីប្រកាស ទីក្រុងបាងកកស្តីពីទេសន្តរប្រវេសន៍ខុសប្រក្រតី ដែលបានប្រកាសថា "ទេសន្តរប្រវេសន៍ជាទៀងទាត់ និងទេសន្តរប្រវេសន៍ មិនទៀងទាត់ មិនគួរត្រូវបានចាត់ទុកអោយនៅឯកោពិគ្គាឡើយ" ហើយបានបន្ថែមទៀតថា "ការធ្វើទេសន្តរប្រវេសន៍ ជាពិសេសទេសន្តរប្រវេសន៍មិនទៀងទាត់ គួរតែដោះស្រាយអោយបានទូលំទូលាយ និងមានគុណភាព បើពិនិត្យមើល អំពីមូលហេតុ សកម្មភាព និងផលប៉ះពាល់ ទាំងវិជ្ជមាន និងអវិជ្ជមាន នៅក្នុងបណ្តាប្រទេសបញ្ជូន ប្រទេសឆ្លងកាត់ និងប្រទេសទទួល" ។ សេចក្តីប្រកាសទីក្រុងបាងកក បានសន្យាដល់បណ្តាប្រទេសជាហត្ថលេខីចំពោះវិធីសាស្ត្រដែលគូស បញ្ជាក់ថា "គោលនយោបាយដ៏ទូលំទូលាយច្បាស់លាស់ និងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពស្តីពី ទេសន្តរប្រវេសន៍មិនប្រក្រតី/ គ្មានលិខិតស្នាម ត្រូវតែបង្កើតឡើងនៅក្នុងបរិបទនៃក្របខ័ណ្ឌក្នុងតំបន់ដ៏ទូលំទូលាយ ដោយផ្អែកទៅលើស្មារតីនៃភាព ជាដៃគូ និងការយោគយល់គ្នាទៅវិញទៅមក" ។

១៣. គោលការណ៍ស្នូលទីពីរគឺថា វិធីសាស្ត្ររបស់អាស៊ានចំពោះទេសន្តរប្រវេសន៍ គួរតែត្រូវធ្វើឡើងតាមរយៈការទទួលស្គាល់ ដែលថា ដូចគ្នានឹងការការពារសិទ្ធិរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ដែរ គឺនេះជាទំនួលខុសត្រូវរួមគ្នា របស់បណ្តាប្រទេសដែល បញ្ជូន និងទទួលពួកគេ ដូច្នេះគេរំពឹងថា ទេសន្តរប្រវេសន៍នឹងផ្តល់ផលប្រយោជន៍ដល់បណ្តា ប្រទេសដែលបញ្ជូន និងទទួល ។ បណ្តាប្រទេសដឹកនាំអាស៊ាន បានយល់ច្បាស់ និងសម្តែងការគាំទ្រចំពោះការពិតនេះ នៅក្នុងបរិបទនៃសេចក្តីប្រកាសអាស៊ាន ស្តីពីការការពារ និងការលើកកម្ពស់សិទ្ធិរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍តាមរយៈ "ការទទួលស្គាល់ការរួមចំណែករបស់ កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ដល់សង្គម និងសេដ្ឋកិច្ចរបស់បណ្តាប្រទេសទទួល និងប្រទេសបញ្ជូនដែលជាសមាជិកអាស៊ាន" ។ សេចក្តីប្រកាសនេះ គួរទទួលស្គាល់ទៀតថាទេសន្តរប្រវេសន៍ គឺសុទ្ធតែមានតម្លៃ និងគុណប្រយោជន៍ សម្រាប់កម្មករ ទេសន្តរប្រវេសន៍ ក្រុមគ្រួសាររបស់ពួកគេ និងបណ្តាប្រទេសទទួល និងប្រទេសបញ្ជូន ហើយថាការដោះស្រាយ បញ្ហាប្រឈមមួយចំនួនចំពោះសិទ្ធិរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ អាចធ្វើទៅបានតាមរយៈកិច្ចសហការគ្នាប្រកបដោយ ប្រសិទ្ធភាព រវាងបណ្តាប្រទេសទទួល និងប្រទេសបញ្ជូន ។

១៤. គោលការណ៍ស្នូលទីបីដែលជំរុញការការពារ និងការលើកកម្ពស់សិទ្ធិរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ មិនត្រូវមាន ការរើសអើង ហើយត្រូវមាន "ការប្រព្រឹត្តតាមលក្ខណៈជាតិ" ដល់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ។ ជាពិសេសទៅទៀត កម្មករ ទេសន្តរប្រវេសន៍ ត្រូវមានសិទ្ធិស្មើគ្នាក្នុងការទទួលបាននូវការប្រព្រឹត្តចំពោះខ្លួន និងសេវាកម្មផ្សេងៗដែលមិនតិចជាង កម្រិតអប្បបរមាតាមផ្លូវច្បាប់ ដែលផ្តល់ដល់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍នៅក្នុងប្រទេសទទួលឡើយ ។ នៅក្នុងគោលការណ៍ នេះ រួមមានការទទួលស្គាល់ដែលថាគេគួរតែយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេសដល់សិទ្ធិសំខាន់ៗ ដែលជួយបង្កលក្ខណៈងាយស្រួល ដល់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍អោយការពារខ្លួនពីស្ថានភាពកងប្រវ័ញ្ចកម្រិតខ្ពស់ ។ នៅក្នុងសិទ្ធិទាំងនេះ រួមមានសេរីភាព

ក្នុងការធ្វើដំណើរ សេរីភាពក្នុងការចូលរួមនៅក្នុងសមាគម សិទ្ធិក្នុងការទទួល និងបញ្ជូនការប្រាស្រ័យទាក់ទង ព្រមទាំងសិទ្ធិរស់រានមានជីវិត ដែលរួមមានសិទ្ធិគ្រួសារ និងសន្តិសុខរបស់បុគ្គល ។

១៥. ព័ត៌មានសំខាន់ៗបន្ថែមទៀតនៅក្នុងគោលការណ៍ស្តង់ដារនេះ គឺថាបណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ាន ត្រូវចាត់វិធានការ យ៉ាងសកម្មក្នុងការកាត់បន្ថយនូវស្នាមទុយិសគ្រប់រូបភាពទាំងអស់ ដែលកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងក្រុមគ្រួសាររបស់ខ្លួន កំពុងប្រឈមមុខ ដែលវិធានការទាំងនោះរួមមានការលើកកម្ពស់កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងក្នុងវិស័យអប់រំ ដើម្បីបង្កើនការអត់អោន អធ្យាស្រ័យគ្នា និងធានាថាចាំបាច់ត្រូវចាត់វិធានការជាបន្ទាន់ នៅក្នុងករណីដែលមាន ឧប្បត្តិហេតុ ការយាយី និងអំពើហិង្សាកើតឡើងប្រឆាំងនឹងកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ។

១៦. គោលការណ៍ទីបួន គឺថាដោយសារតែពលរដ្ឋជាស្ត្រីនៅក្នុងបណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ាន មានភាគរយច្រើនជាកម្មករ ទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលធ្វើដំណើរនៅក្នុងអាស៊ាន និងពីអាស៊ានទៅកាន់ប្រទេសទទួលខាងក្រៅនោះ សិទ្ធិតូបករណ៍ ក្របខ័ណ្ឌនេះ ត្រូវតែដឹកនាំដោយគោលនយោបាយទាក់ទងនឹងយេនឌ័រ ដំណើរការ និងការអនុវត្តចំពោះទេសន្តរ- ប្រវេសន៍ ។^១

១៧. ដើម្បីធានាថា គោលការណ៍ទាំងបួននេះ ត្រូវបានបំពេញចប់សព្វគ្រប់ ហើយស្របតាមកាតព្វកិច្ច ក្នុងនាមជាបណ្តា រដ្ឋសមាជិករបស់អង្គការ ILO ហើយដោយយោងតាមសិទ្ធិតូបករណ៍ក្របខ័ណ្ឌនោះ គ្រប់រដ្ឋាភិបាលដែលជាសមាជិក អាស៊ានទាំងអស់ ព្រមព្រៀងថា ខ្លួនត្រូវតែផ្តល់សត្យាប័នជាបន្ទាន់ទៅលើអនុសញ្ញាស្តង់ដារទាំង ៨ របស់អង្គការ ILO^២ ហើយធានាទៀតថា ច្បាប់ស្តីពីការងារក្នុងស្រុករបស់ខ្លួន ជាពិសេសច្បាប់ដែលគ្រប់គ្រងលើកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ត្រូវ បានធ្វើសុខដុមនីយកម្មតាមលក្ខណៈស្តង់ដារ ដែលមាននៅក្នុងអនុសញ្ញាស្តង់ដាររបស់អង្គការ ILO ។ សេចក្តីប្រកាសរបស់ អង្គការ ILO ស្តីពីគោលការណ៍ និងសិទ្ធិជាមូលដ្ឋាននៅកន្លែងធ្វើការ ដែលគោលការណ៍ទាំងនេះត្រូវបានអនុម័តនៅ ឆ្នាំ១៩៩៨ មានចែងថា រាល់បណ្តារដ្ឋជាសមាជិកទាំងអស់នៃអង្គការ ILO “បានយល់ស្រប ចំពោះគោលការណ៍ និងសិទ្ធិ ដែលបានដាក់ចេញនៅក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញ និងនៅក្នុងសេចក្តីប្រកាសភីឡាដែលហ្វា (Philadelphia)” ហើយដូច្នេះត្រូវមាន កាតព្វកិច្ចអនុវត្តការងារ ដែលទទួលបានពីសមាជិកនៅក្នុងអង្គការនេះ ដើម្បីគោរព លើកកម្ពស់ និងទទួលស្គាល់ដោយ ភាពស្មោះត្រង់ និងស្របទៅតាមរដ្ឋធម្មនុញ្ញ គោលការណ៍ទាក់ទង នឹងសិទ្ធិជាមូលដ្ឋាន ដែលរួមមានសេរីភាពក្នុងការចូល រួមនៅក្នុងសមាគម និងការទទួលស្គាល់ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព នូវសិទ្ធិក្នុងការចរចាជាសមូហភាព ការលុបបំបាត់គ្រប់ រូបភាពនៃពលកម្មការងារដោយបង្ខំ ឬកាតព្វកិច្ច ការលុបបំបាត់ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនូវពលកម្មកុមារ ព្រមទាំងការ លុបបំបាត់នូវការរើសអើងទាក់ទងនឹងការងារ និងមុខរបរ ។

^១ ស្ត្រីគឺជាផ្នែកមួយដ៏ធំធេង និងមានការកើនឡើងជាលំដាប់នៅក្នុងកម្មវិធីពលកម្មជាជនទេសន្តរប្រវេសន៍នៅក្នុងតំបន់ ។ នៅក្នុងឆ្នាំ២០០៦ មានកម្មករ ចំនួន ៧២ ភាគរយដែលទើបបញ្ជូនមកថ្មីពីប្រទេសហ្វីលីពីនទៅកាន់គោលដៅនានា គឺជាស្ត្រីភេទ ដោយរួមមានមិនត្រឹមតែជាអ្នកបម្រើតាមផ្ទះប៉ុណ្ណោះទេ តែថែមទាំងគិលានុប្បដាយិកា និងអ្នកថែទាំជំងឺទៀតផង ។ ក្នុងចំណោមជនទេសន្តរប្រវេសន៍ជាជនជាតិពណ្ឌនេស៊ី នៅក្នុង ឆ្នាំ២០០៤ មានកម្មករចំនួន ៨១ ភាគរយដែលបានចុះឈ្មោះមុនពេលចាកចេញទៅធ្វើការនៅបរទេស គឺជាស្ត្រីភេទ ។ ជនទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី គឺងាយទទួលរងនូវការរំលោភ បំពាន និងកេងប្រវ័ញ្ចជាងជនទេសន្តរប្រវេសន៍ជាបុរស ។

^២ អនុសញ្ញាអង្គការ ILO មាត្រា ២៩, ៨៧, ៩៨, ១០០, ១០៥, ១១១, ១៣៨, និង១៨២ ។

១៨. បណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ាន ក៏ត្រូវពិចារណាដោយក្តីអនុគ្រោះនូវការផ្តល់សត្យាប័នលើអនុសញ្ញាអង្គការ ILO ទាក់ទងនឹងបញ្ហាទេសន្តរប្រវេសន៍ ជាពិសេស អនុសញ្ញាអង្គការ ILO លេខ៩៧ និង ១៤៣ ហើយនិងអនុសញ្ញា របស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការការពារសិទ្ធិរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ទាំងអស់ និងសមាជិកក្រុមគ្រួសារ ។ ធម្មនុញ្ញអាស៊ាន មាត្រាទី ២.២ (j) លើកឡើងថាអាស៊ានត្រូវតែ “គោរពធម្មនុញ្ញសហប្រជាជាតិ និង ច្បាប់អន្តរជាតិ ដែលរួមមានច្បាប់មនុស្សធម៌អន្តរជាតិ ដែលព្រមព្រៀងដោយបណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ាន” ។

គោលការណ៍នៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយអង្គការសង្គមស៊ីវិលអាស៊ាន និងសហជីពកម្មករ

១៩. ធម្មនុញ្ញអាស៊ាន ប្តេជ្ញាថា “ចាត់ទុកសុវត្ថិភាព ជីវភាពរស់នៅ និងសុខុមាលភាពរបស់ប្រជាជនថាជាកត្តាគន្លឹះ នៅក្នុងដំណើរការកសាងសហគមន៍អាស៊ាន” ។ ធម្មនុញ្ញនេះ បានលើកឡើងទៀតថា គោលបំណងមួយក្នុងចំណោម គោលបំណងដ៏សំខាន់របស់អាស៊ានគឺដើម្បី “លើកស្ទួយអាស៊ានដែលផ្តោតលើប្រជាជន ដែលនៅក្នុងនោះ រាល់វិស័យ នៅក្នុងសង្គមទាំងអស់ ត្រូវបានលើកទឹកចិត្តអោយចូលរួម និងទទួលបានផលប្រយោជន៍ពីដំណើរការសមាហរណកម្ម និងកសាងសហគមន៍អាស៊ាន” ។

២០. អគ្គលេខាធិការអាស៊ានលោក **ស៊ីនេ ភីតស៊ីវ៉ាន់** បានថ្លែងទៅកាន់ពិធីវិលីកខួបអនុស្សាវរីយ៍លើកទី ១០ របស់ មូលនិធិអាស៊ាននៅក្នុងទីក្រុងហ្សាកាតានៅថ្ងៃទី១៦ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៨ ថា “យើងចាំបាច់ត្រូវពង្រីក និងបង្កើនការចូល រួមចំណែក និងអន្តរកម្មរបស់យើងជាមួយនឹងបណ្តាអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងសង្គមស៊ីវិលនៅក្នុងតំបន់នេះ ពីព្រោះ អង្គការទាំងនេះ ធ្វើការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយប្រជាជន និងស្ថិតក្នុងស្ថានភាពមួយដ៏ប្រសើរ ក្នុងការសម្តែងចេញនូវបំណង ប្រាថ្នារបស់ពួកគេដល់សហគមន៍អាស៊ាន” ។

២១. ជាមួយគ្នានេះផងដែរ ចាំបាច់ត្រូវមានយន្តការដ៏ច្បាស់លាស់ និងមានតម្លាភាពសម្រាប់កិច្ចពិគ្រោះយោបល់ ជាទៀងទាត់ និងជាបន្ត ជាមួយតំណាងសហជីពកម្មករ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល អង្គការនៅតាមសហគមន៍ និង បណ្តាសមាគម កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ផ្សេងៗ ។

កាតព្វកិច្ចរបស់ប្រទេសទទួល

សិទ្ធិក្នុងការចូលរួមនៅក្នុងអង្គការ (ក្នុងសហជីព) និងការចរចាជាមួយសហគមន៍សម្រាប់ជនទេសន្តរប្រវេសន៍

២២. លិខិតុបករណ៍ក្របខ័ណ្ឌ ទទួលស្គាល់ថា បណ្តាអង្គការរបស់កម្មករ គឺជាការចាំបាច់នៅកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែង ដើម្បីការពារ កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ។ ជាមួយគ្នានេះផងដែរ ស្របតាមអនុសញ្ញា ៨៧ របស់អង្គការ ILO កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ត្រូវមានសិទ្ធិបង្កើតសហជីពកម្មករ និងសមាគមទៅតាមជម្រើសរបស់ខ្លួន ឬចូលរួម និងតំណាងដោយសហជីពនៅក្នុង ប្រទេសទទួល ។ និយោជក ត្រូវបានតម្រូវអោយធ្វើការចរចាដោយស្មោះត្រង់ជាមួយសហជីព និងសមាគមស្របតាម គោលការណ៍អនុសញ្ញាលេខ ៩៨ របស់អង្គការ ILO និងច្បាប់ស្តីពីការងាររបស់ ប្រទេសនីមួយៗ ។

២៣. នៅពេលដែលសហជីពកម្មករ មានសិទ្ធិធ្វើការសម្រេចចិត្តជាចុងក្រោយស្តីពីសមាសភាពនៃសមាជិករបស់ខ្លួន និងមិនគួរមានឧបសគ្គតាមផ្លូវច្បាប់ និងនិយ័តកម្ម ដែលមករារាំងជាលក្ខណៈប្រព័ន្ធដល់សិទ្ធិរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ក្នុងការទទួលបានសេរីភាពចូលរួមនៅក្នុងសមាគម ។ ក្នុងនាមជាផ្នែកមួយដែលគាំទ្រ ផ្នែកបច្ចេកទេសដើម្បីធានាអោយមានអនុលោមភាពកាន់តែប្រសើរស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិច្បាប់នេះ អាស៊ាន ត្រូវតែគាំទ្រដល់ *ការអង្កេតនូវ ឧបសគ្គផ្លូវច្បាប់ និងនិយ័តកម្ម* ដល់សេរីភាពក្នុងការចូលរួមសមាគមរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងកិច្ចចរចាជា សមូហភាពនៅក្នុងបណ្តារដ្ឋជាសមាជិកនីមួយៗ ។ ការអង្កេតនេះ ត្រូវតែធ្វើឡើងប្រកបដោយតម្លាភាពដោយមាន ការចូលរួមរបស់សហជីពកម្មករ និងបណ្តាអង្គការសង្គមស៊ីវិលដែលនឹងធ្វើការពិពណ៌នានូវឧបសគ្គផ្លូវច្បាប់/និយ័តកម្មនេះ ចំពោះសេរីភាពក្នុងការចូលរួមក្នុងសមាគម និងកិច្ចចរចាជាសមូហភាពអោយបានលម្អិត ព្រមទាំងផ្តល់ជា អនុសាសន៍អោយមានការធ្វើវិសោធនកម្ម ឬការលុបចោល ។ ការអង្កេតនេះ ត្រូវដាក់ជូនទៅអោយ ACMW ដើម្បីចាត់វិធានការ និងចុះតាមដានស្របតាមមុខងារដែលបានកំណត់របស់ ACMW ក្នុងគោលបំណង *“លើកកម្ពស់ កិច្ចសហប្រតិបត្តិការទ្វេភាគី និងនៅក្នុងតំបន់ ព្រមទាំងបញ្ហាជំនួយទាក់ទងនឹងសិទ្ធិរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍”* ។

២៤. រាល់បណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ានទាំងអស់ ត្រូវធ្វើការផ្លាស់ប្តូរជាចាំបាច់ខាងផ្លូវច្បាប់ និងគោលនយោបាយ ដែលបង្កលក្ខណៈងាយស្រួលដល់ការចូលជាសមាជិកភាពនៅក្នុងសហជីពកម្មករ រវាងបណ្តាប្រទេសនៅក្នុងតំបន់ ដែលធ្វើអោយកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលជាសមាជិករបស់សមាគមសហជីពកម្មករនៅក្នុងប្រទេសបញ្ជូនអោយធ្វើជាតំណាងស្របច្បាប់ និងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនៅក្នុងប្រទេសទទួល ។ រាល់បណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ានទាំងអស់ ត្រូវធ្វើវិសោធនកម្មច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិ ដើម្បីបង្កលក្ខណៈងាយស្រួលដល់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ក្នុងការបង្កើត សហជីព និងសមាគមដោយខ្លួនឯងបាន និងចុះបញ្ជីសហជីព និងសមាគមទាំងនោះ ដែលប្រើប្រាស់នីតិវិធី និងវិធីសាស្ត្រដូចគ្នាទៅនឹងនីតិវិធី និងវិធីសាស្ត្រដែលប្រើប្រាស់ដោយអង្គការរបស់កម្មករនៅក្នុងប្រទេសទទួល ។ រាល់ប្រភេទការងារ ដែលធ្វើឡើងដោយកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ត្រូវតែស្របទៅតាមវិសោធនកម្មច្បាប់ និង បទប្បញ្ញត្តិដែលបានចែងខាងលើនេះ ។

២៥. បណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ាន ក៏ត្រូវបង្កើតបរិយាកាសមួយ ដែលអាចនាំទៅរកការបង្កើតឡើង និងដំណើរការប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនូវ “បណ្តាញសង្គម” របស់អង្គការ/សមាគមកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ (ប្រហែលជាទទួលបានការគាំទ្រដោយសហជីព និងអង្គការសង្គមស៊ីវិលពីប្រទេសទទួល) ដែលជួយសម្របសម្រួលកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ដើម្បីការពារខ្លួនពួកគេផ្ទាល់ ។ បណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ាន ត្រូវឆ្លើយតបជាវិជ្ជមានតាមរយៈគោលនយោបាយ និងការអនុវត្តជាក់ស្តែងចំពោះកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់អង្គការសង្គមស៊ីវិល និង “ក្រុមឃ្នាំមើល” សហជីពកម្មករ ដើម្បីត្រួតពិនិត្យ និងរាយការណ៍អំពីកន្លែងការងារ ដែលបដិសេធមិនព្រមទទួលស្គាល់ និងចរចាជាមួយអង្គការរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ស្តីពីខ្លួន និងស្ថិតិស្ថានភាព ។

ប្រាក់ឈ្នួល លក្ខខណ្ឌការងារ និងការប្រព្រឹត្តិរបស់ប្រទេសបញ្ជូន

២៦. សេចក្តីប្រកាសអាស៊ាន ចែងថា “ប្រទេសទទួល នឹងធ្វើការជំរុញការការពារក្នុងការងារប្រកបដោយយុត្តិធម៌ និងសមរម្យ ការបើកប្រាក់ឈ្នួល និងឱកាសគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការទទួលបានការងារ និងជីវភាពរស់នៅដ៏សមរម្យ” ។ ដើម្បីអោយស្របទៅតាមគោលការណ៍នៃ “ការប្រព្រឹត្តរបស់ប្រទេសបញ្ជូន” បណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ានទាំងអស់ ត្រូវធានាថាទាំងច្បាប់ស្តីពីការងារ និងបទប្បញ្ញត្តិ បានចែងថារាល់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ទាំងអស់ត្រូវទទួលបាននូវប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមាតាមផ្លូវច្បាប់ដែលត្រូវបានផ្តល់ដល់កម្មករនៅក្នុងប្រទេសទទួល ហើយត្រូវទទួលបាននូវការការពារ ស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិច្បាប់ ដែលទាក់ទងនឹងម៉ោងធ្វើការ លក្ខខណ្ឌការងារ ផលប្រយោជន៍ និងសុខុមាលភាពនៅក្នុងការងារព្រមទាំងរាល់បទប្បញ្ញត្តិច្បាប់ពាក់ព័ន្ធនានា ។

២៧. ទោះបីជាប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមាតាមផ្លូវច្បាប់ ត្រូវបានបង្កើតឡើងស្របតាមច្បាប់យ៉ាងណាក៏ដោយក៏រដ្ឋាភិបាលដោយមានការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយដៃគូត្រីភាគី ព្រមទាំងជំនួយបច្ចេកទេសដែលទទួលបានពីអង្គការ ត្រូវបង្កើតអោយមានប្រាក់ឈ្នួលប្រចាំថ្ងៃសម្រាប់វិស័យឧស្សាហកម្មនីមួយៗ ដែលក្នុងនោះកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ត្រូវបានផ្តល់ការងារអោយធ្វើ និងធានាថា កម្មករទាំងនោះត្រូវបានបើកប្រាក់ឈ្នួល មិនអោយតិចជាងប្រាក់ឈ្នួលប្រចាំថ្ងៃ ដែលត្រូវអនុវត្តសម្រាប់វិស័យដែលពួកគេធ្វើការឡើយ ។ ប្រាក់ឈ្នួលប្រចាំថ្ងៃដែលអនុវត្ត សម្រាប់វិស័យនីមួយៗ ត្រូវតែផ្តល់អោយបានគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីឆ្លើយតបទៅតាមតម្រូវការជាមូលដ្ឋានរបស់កម្មករ និងក្រុមគ្រួសាររបស់ពួកគេ ព្រមទាំងផ្តល់ប្រាក់ឈ្នួលបន្ថែមដល់កម្មករដើម្បីបង្កើនប្រាក់សន្សំខ្លះ ។ ការផ្តល់នេះ គួរតែត្រូវធ្វើឡើងចំពោះ ប្រាក់សោធននិវត្តសម្រាប់ជនចាស់ជរា និងផែនការផ្តល់មូលនិធិ និងការធានារ៉ាប់រង ដែលកំណត់ឡើងសម្រាប់រយៈពេលនិកម្មភាព និងគ្រាអាសន្នសម្រាប់កម្មករទាំងអស់ ដែលរួមមានកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ផងដែរ ។^៧

២៨. រាល់ប្រជាជាតិនីមួយៗដែលជាសមាជិកអាស៊ានត្រូវបង្កើត និងអនុវត្តដំណើរការប្រកបដោយតម្លាភាព និងមានពេលវេលា កំណត់ដើម្បីបង្កើត “ប្រាក់ឈ្នួលជីវភាពប្រចាំថ្ងៃ” ដែលនឹងធ្វើអោយទាំងកម្មករ ដែលជាប្រជាជនរបស់ប្រទេសនោះ និងកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍អាចរស់នៅ និងធ្វើការងារប្រកបដោយភាពថ្លៃថ្នូរ ។

២៩. ដូចដែលបានអំពាវនាវនៅក្នុងមាត្រាទី ១១ (១) (d) នៃ CEDAW បណ្តារដ្ឋាភិបាលដែលជាសមាជិកអាស៊ានត្រូវសម្រេចអោយបានក្នុងការផ្តល់ប្រាក់បំណាច់ដោយស្មើភាពគ្នារវាងបុរស និងស្ត្រីនៅក្នុងគ្រប់ផ្នែកទាំងអស់តាមរយៈវិធានការដ៏សមស្របនានា ។

៣០. ការមានគភ៌ មិនត្រូវចាត់ទុកថាជាហេតុផលត្រឹមត្រូវស្របច្បាប់សម្រាប់ការបញ្ឈប់ការងារ ឬការបណ្តេញចេញឡើយ ។ ប្រាក់ឧបត្ថម្ភ និងការការពារពេលសម្រាលកូន ត្រូវរួមបញ្ចូលទៅក្នុងកិច្ចសន្យារបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ស្របតាមសិទ្ធិដែលធានាដោយមាត្រាទី១១ (២) នៃ CEDAW ។

^៧ ដើម្បីសម្រេចអោយបាននូវការប្តេជ្ញានេះ អាស៊ាន ត្រូវស្នើសុំជំនួយបច្ចេកទេសពីអង្គការ ILO ដែលអាចរកបានស្របតាមកិច្ចព្រមព្រៀងសហប្រតិបត្តិការរវាងលេខាធិការដ្ឋានអាស៊ាន និងការិយាល័យពលកម្មអន្តរជាតិ ដែលបានចុះហត្ថលេខាកាលពីខែមីនា ឆ្នាំ២០០៧ ។

ការធ្វើប្រាសាទកិច្ចសន្យាសាមគ្គីភាពស្តង់ដារសម្រាប់ជួលកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍

៣១. នៅក្នុងបណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ាន ដែលទទួលយកកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ អាជ្ញាធរនីយ័តកម្ម ត្រូវដាក់ចេញនូវ បទប្បញ្ញត្តិ តាមក្រសួងដែលណែនាំនូវស្តង់ដារអប្បបរមា ដែលតម្រូវអោយរួមបញ្ចូលទៅក្នុងកិច្ចសន្យាការងារទាំងអស់ សម្រាប់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ។ ជាមួយគ្នានេះផងដែរ ទីភ្នាក់ងារនីយ័តកម្ម ត្រូវចេញកិច្ចសន្យាការងារស្តង់ដារ ដល់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍^៤ ដែលកិច្ចសន្យានេះត្រូវបានចេញដោយក្រសួងការងាររបស់ប្រទេសទទួល ឬទីភ្នាក់ងារ រដ្ឋាភិបាលណាមួយ ។ ព័ត៌មានបន្ថែម ដែលត្រូវតែកំណត់ (និងសន្យាថាសរសេរនៅក្នុងកិច្ចសន្យា) នៅក្នុងការពិគ្រោះ យោបល់រវាងកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងនិយោជក រួមមាន ឈ្មោះ និងប្រភេទមុខតំណែង បទប្បញ្ញត្តិ និងទំនួលខុសត្រូវ ជាក់លាក់ទាក់ទងនឹងការងារ ដែលមិនមានចែងនៅក្នុងផ្នែកស្តង់ដារនៃកិច្ចសន្យា កន្លែងធ្វើការ និង ឈ្មោះអ្នកត្រួតពិនិត្យ ព័ត៌មានជាក់លាក់អំពីប្រាក់ឈ្នួល និងផលប្រយោជន៍លើសពីកម្រិតអប្បបរមាដែលបានចែងនៅក្នុងច្បាប់ ។ ប្រសិនបើអាច កិច្ចសន្យាការងារស្តង់ដារនេះ ត្រូវផ្តល់កាតព្វកិច្ចរួមគ្នា និងសាមគ្គីភាពរវាងនិយោជក ឈ្នួលកណ្តាលក្នុងការងារ និង ទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសបុគ្គលិកឯកជន ដែលដាក់ព្រាយកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ សម្រាប់ទារប្រាក់ពីកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ។^៥ កិច្ចសន្យា នឹងចូលជាធរមាន លុះត្រាណាតែកិច្ចសន្យានោះត្រូវបាន ចុះហត្ថលេខាដោយភាគីទាំងពីរ ដោយមានការចូលរួម ដឹងព្រឹត្តិសំណាក់សាក្សីនានា ។ កិច្ចសន្យាការងារស្តង់ដារនេះ សម្រាប់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ត្រូវធ្វើឡើងជា ៣ ភាសា គឺភាសារបស់ប្រទេសបញ្ជូនរបស់ជនទេសន្តរប្រវេសន៍ ភាសារបស់ប្រទេសទទួល និងភាសាអង់គ្លេសហើយកិច្ចសន្យាទាំង ៣ ច្បាប់នេះត្រូវមានសុពលភាពតាមផ្លូវច្បាប់ទាំងនៅក្នុងប្រទេសបញ្ជូន និងប្រទេសទទួល ។

៣២. ប្រព័ន្ធដ៏សមស្របសម្រាប់ផ្ទៀងផ្ទាត់ កិច្ចសន្យារបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ត្រូវបង្កើតឡើងដោយប្រទេសបញ្ជូន នីមួយៗ មុនការចាកចេញរបស់ជនទេសន្តរប្រវេសន៍ និងត្រូវបំពេញបន្ថែមតាមរយៈការត្រួតពិនិត្យកិច្ចសន្យារបស់កម្មករ ទេសន្តរប្រវេសន៍ដោយស្ថានទូតរបស់ប្រទេសបញ្ជូននៅក្នុងប្រទេសទទួល ។

៣៣. ទាំងនិយោជិត និងនិយោជក ត្រូវមានកិច្ចសន្យាដែលមានចុះហត្ថលេខាម្នាក់មួយច្បាប់ជាភាសាដែលខ្លួនអាចយល់បាន ។

៣៤. កម្មវិធីណែនាំមុនចាប់ផ្តើមធ្វើការងារស្តីពីសិទ្ធិ និងទំនួលខុសត្រូវរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ក្រោមបទប្បញ្ញត្តិនៃ កិច្ចសន្យាស្តង់ដារ ត្រូវតែរៀបចំឡើងដល់ជនទេសន្តរប្រវេសន៍នៅក្នុងប្រទេសទទួល បន្ទាប់ពីការមកដល់របស់ជនទេសន្តរ ប្រវេសន៍ភ្លាម ។

^៤ កិច្ចសន្យាទាំងនេះ ត្រូវរួមមានបទប្បញ្ញត្តិស្តង់ដារផ្សេងៗដូចជា ប្រាក់ឈ្នួល អត្ថប្រយោជន៍ ព្រមទាំងម៉ោងធ្វើការ និងលក្ខខណ្ឌការងារដែល ស្របតាមរាល់បទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់ជាតិស្តីពីការងារ ។ កិច្ចសន្យាការងារស្តង់ដារ ក៏ត្រូវរួមមាន ផ្នែកផ្សេងៗសម្រាប់សេចក្តីលម្អិតជាក់លាក់នានា អំពី កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងមុខតំណែងរបស់កម្មករនោះផងដែរ ។

^៥ ប្រសិនបើ ការងាររបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ត្រូវបានរៀបចំតាមរយៈទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសបុគ្គលិកឯកជននៅក្នុងប្រទេសបញ្ជូននោះ និយោជក បរទេស ទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសបុគ្គលិកឯកជននៅក្នុងប្រទេសបញ្ជូន ក៏ដូចជាឈ្នួលកណ្តាលដែលជាភាគីទីបីនៅក្នុងប្រទេសទទួល ប្រសិនបើមាន ត្រូវទទួលខុសត្រូវរួមគ្នា និងដាច់ដោយឡែកចំពោះការទាមទារប្រាក់របស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ។

៣៥. មានតែទំនាក់ទំនងតាមកិច្ចសន្យារវាងកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងនិយោជក ដែលទំនាក់ទំនងនេះត្រូវបានបញ្ចប់ ដោយប្រើប្រាស់កិច្ចសន្យាស្តង់ដារដែលចេញដោយរដ្ឋាភិបាល ឬកិច្ចសន្យាដែលអនុម័តដោយរដ្ឋាភិបាលប៉ុណ្ណោះ ដែលត្រូវបាន ចាត់ទុកថាស្របច្បាប់ ។ ការប្រើប្រាស់កិច្ចសន្យាដទៃ ដើម្បីជួលកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ត្រូវបានចាត់ ទុកថាខុសច្បាប់ ។ វិធានការរបស់និយោជកក្នុងការបង្កើតបង្ខំអោយមានការចុះហត្ថលេខាលើកិច្ចសន្យាស្តង់ដារដែលចេញ ឬអនុម័តដោយ ភាគីមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ឬការប្រើប្រាស់កិច្ចសន្យាជំនួសអោយកិច្ចសន្យាស្តង់ដារដែលចេញដោយរដ្ឋាភិបាល នឹងត្រូវផ្ដន្ទា ទោសដោយផ្អាកពិន័យជាទំងន់ និងការពិន័យតាមផ្លូវច្បាប់ផ្សេងៗទៀត ដែលត្រូវកំណត់ចំពោះនិយោជក ។ កិច្ចសន្យា នានា នឹងត្រូវបញ្ចប់ តែរវាងនិយោជកផ្ទាល់^៦ និងកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍តែប៉ុណ្ណោះ ចំណែកឯកិច្ចសន្យាដែលបានបញ្ចប់ រវាងកម្មករ និងភាគីទីបីដទៃទៀត នឹងមិនត្រូវចាត់ទុកថាជាកិច្ចសន្យា ការងារដែលមានសុពលភាពឡើយ ។ ការរៀបចំ “ការរកកម្លាំងពលកម្មពីខាងក្រៅ” ដែលអនុញ្ញាតអោយនិយោជក ផ្ទាល់ផ្ទេរទំនួលខុសត្រូវក្នុងការបើកប្រាក់ឈ្នួល អត្ថប្រយោជន៍ និងសុខុមាលភាពរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ទៅ អោយភ្នាក់ងារស្វែងរកការងារខាងក្រៅត្រូវហាមឃាត់ ជាដាច់ខាត ។

៣៦. អាជ្ញាធររដ្ឋាភិបាល ត្រូវចាប់ផ្ដើមយុទ្ធនាការលើកកម្ពស់ការអប់រំ និងការយល់ដឹងជាសាធារណៈ ដែលសំដៅលើ និយោជក ដើម្បីធ្វើការពន្យល់ឱ្យបានច្បាស់លាស់អំពីតម្រូវការផ្លូវច្បាប់ក្នុងការប្រើប្រាស់ កិច្ចសន្យាស្តង់ដារចេញដោយ រដ្ឋាភិបាលដើម្បីជួលកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ព្រមទាំងត្រូវបញ្ជាក់អំពីការផ្អាកពិន័យដែលអាចមានចំពោះការខកខានមិនបាន គោរពតាមខ្លឹមសារខាងលើ ។

សិទ្ធិក្នុងការកាន់ឯកសារធ្វើដំណើរច្បាប់ដើម (លិខិតឆ្លងដែន) ឯកសារការងារ និងផ្ទាល់ខ្លួន ព្រមទាំងការងារយាត់ចំពោះការរើមរុស្ស័យឯកសារ

៣៧. សិទ្ធិរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ទាំងអស់ក្នុងកាន់លិខិតឆ្លងដែនរបស់ខ្លួន និងឯកសារការងារដែលចេញដោយ រដ្ឋាភិបាល ព្រមទាំងឯកសារផ្ទាល់ខ្លួន ត្រូវបានចាត់ទុកថាជាសិទ្ធិដែលមិនអាចរំលោភបំពានបានឡើយ ។ រដ្ឋាភិបាល ទាំងអស់ ត្រូវកំណត់ការពិន័យផ្លូវច្បាប់ធ្ងន់ធ្ងរលើបុគ្គលណាដែលមានចេតនាបំផ្លាញ ធ្វើឱ្យខូចខាតដល់ ឬរឹបអូសយក ឯកសារធ្វើដំណើរ (លិខិតឆ្លងដែន) លិខិតបញ្ជាក់អត្តសញ្ញាណការងារ ឬផ្ទាល់ខ្លួនរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ដែលចេញ ដោយទីភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាល ។

៣៨. ឯកសារទាំងនេះ នឹងត្រូវដកហូតពីជនទេសន្តរប្រវេសន៍ជាបណ្តោះអាសន្ន ដោយមន្ត្រីមុខងារសាធារណៈអចិន្ត្រៃយ៍ របស់រដ្ឋាភិបាល នៅក្នុងអំឡុងពេលមានការស៊ើបអង្កេតលើករណីបទឧក្រិដ្ឋ ឬរដ្ឋប្បវេណី ហើយបន្ទាប់មកនឹងត្រូវផ្តល់ជូន នូវលិខិតបញ្ជាក់ការទទួលសំណុំឯកសារជាផ្លូវការ ក្នុងរយៈពេលខ្លីបំផុតតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន ។ បណ្តារដ្ឋជាសមាជិក អាស៊ាន ត្រូវប្រកាន់យកគោលនយោបាយគ្មានការអនុគ្រោះដ៏ច្បាស់លាស់មួយ ដែលនឹងធ្វើការពិន័យ និងដាក់ទណ្ឌកម្មជាទំងន់

^៦ “និយោជកផ្ទាល់” សំដៅចំពោះនិយោជកដែលជាម្ចាស់ ឬអ្នកគ្រប់គ្រងរោងចក្រ ការិយាល័យ ឬការដ្ឋាន ដែលកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍កំពុងបំពេញ ការងារជាប្រចាំ ។

ដល់បុគ្គលទាំងឡាយណា (និយោជក ឈ្មួញកណ្តាល ភ្នាក់ងារជ្រើសរើសកម្មករ និងមន្ត្រី អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល) ដែលរឹបអូស ឬទុកឯកសាររបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ទោះជាហេតុផលណាក៏ដោយ ។

៣៩. សម្រាប់ឯកសារអត្តសញ្ញាណរបស់ជនទេសន្តរប្រវេសន៍ (ដូចជាលិខិតអនុញ្ញាតការងារ ឬប័ណ្ណសម្គាល់ខ្លួននៅកន្លែងធ្វើការ) ដែលចេញដោយរដ្ឋាភិបាលប្រទេសទទួល ទៅអោយកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ស្របច្បាប់នោះរដ្ឋាភិបាលត្រូវចេញជាច្បាប់ដើមនៃឯកសារនោះចំនួនពីរច្បាប់ ដែលមួយច្បាប់ ត្រូវកំណត់ថាជាប្រភេទ "និយោជក" ហើយមួយច្បាប់ទៀតសម្រាប់កម្មករ ។

៤០. ចាំបាច់ត្រូវធានាអោយមានការគោរពសិទ្ធិរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ក្នុងការទទួលបានសេរីភាពធ្វើដំណើរ ជាពិសេសសិទ្ធិក្នុងការចាកចេញពីកន្លែងធ្វើការ ឬការដ្ឋានរបស់ខ្លួន ក្នុងអំឡុងពេលក្រៅម៉ោងធ្វើការជាទៀងទាត់ ។ បណ្តារដ្ឋជាសមាជិក ត្រូវតែអនុញ្ញាតអោយកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ដាក់ពាក្យសុំប្រឡង និងទទួលប័ណ្ណបើកបរនៅក្រោមលក្ខខ័ណ្ឌដូចគ្នានេះ ពីព្រោះប័ណ្ណបើកបរ ត្រូវបានផ្តល់ជូនប្រជាជនរបស់ប្រទេសទទួល ។

៤១. អាជ្ញាធររបស់ប្រទេសទទួលដែលទទួលកម្មករត្រូវអភិវឌ្ឍ និងធានាអោយមានយុទ្ធនាការចុះតាមមូលដ្ឋានជាសាធារណៈដោយប្រើប្រាស់មធ្យោបាយផ្សេងៗទៀតមាន និងព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗដើម្បីធ្វើការអប់រំដល់និយោជក បច្ចុប្បន្ន និងអនាគតអំពីសិទ្ធិរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ក្នុងការកាន់ឯកសារ ឬលិខិតស្នាមផ្តល់ខ្លួន និងចាកចេញ ពីកន្លែងធ្វើការ ហើយត្រូវចាត់វិធានការព្រហ្មទណ្ឌ និងរដ្ឋប្បវេណីប្រឆាំងនឹងនិយោជក ដែលឃុំឃាំងកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ដោយខុសច្បាប់ ។

មព្វារប្រយមសំខាន់ៗ ដែលកម្មករបម្រើការងារតាមផ្ទះ និងអ្នកថែទាំអ្នកជំងឺនៅក្រៅប្រទេស កំពុងជួបប្រទះ

៤២. រដ្ឋាភិបាលត្រូវដោះស្រាយបញ្ហាសំខាន់ៗ ដែលកម្មករបម្រើការងារតាមផ្ទះកំពុងជួបប្រទះ ដែលជាពិសេសអ្នកទាំងនោះគឺជាជនដែលងាយរងគ្រោះ ដោយសារតែពួកគេ ជួបប្រទះជាញឹកញាប់នូវភាពឯកោ និងខ្វះខាតនូវ យន្តការឧបត្ថម្ភគាំទ្រ ពីព្រោះពួកគេសុទ្ធតែជាអ្នកធ្វើការនៅតាមផ្ទះដាច់ដោយឡែក ។ ក្នុងចំណោមបញ្ហាទាំងនេះ រួមមានកង្វះកិច្ចសន្យាការងារ ការកើតមានឡើងនូវអំពើហួសច្បាប់ក្តីខ្មាសគ្រប់ទីកន្លែង ព្រមទាំងការរំលោភ បំពានទាំងផ្លូវកាយ និងផ្លូវចិត្ត ការខកខានមិនបានផ្តល់នូវច្បាប់ឈប់សម្រាកនៅថ្ងៃបុណ្យទានផ្សេងៗ ឬទទួលកម្រៃបន្ថែមនៅក្រៅម៉ោងធ្វើការ ការទទួលបានប្រាក់ឈ្នួលតិចជាងប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមា ការបង្ខំអោយធ្វើការច្រើនម៉ោង ការរឹបអូសយកឯកសារអត្តសញ្ញាណរបស់កម្មករ ការរឹតត្បិតទៅលើការធ្វើដំណើរ និងការចូលរួមនៅក្នុងសមាគម និងប្រើប្រាស់កម្មករជាកុមារអោយធ្វើការងារនៅតាមផ្ទះ ។ រដ្ឋាភិបាល ត្រូវពិចារណាអំពីកម្មវិធីសមស្រប នានាជាមួយអង្គការសង្គមស៊ីវិល ដែលធ្វើការជាមួយកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដើម្បីចុះតាមមូលដ្ឋានសួរសុខទុក្ខកម្មករ ធ្វើការងារតាមផ្ទះ ព្រមទាំងកសាងប្រព័ន្ធការពារប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពសម្រាប់កម្មករដែលងាយរងគ្រោះទាំងនេះ ។

៤៣. ទាំងប្រទេសបញ្ជូន និងប្រទេសទទួលដែលជាសមាជិកអាស៊ាន ត្រូវធ្វើវិសោធនកម្មច្បាប់ និងបទបញ្ញត្តិការងារ ដើម្បីធានាថាកម្មករក្នុងស្រុក ត្រូវបានរួមបញ្ចូលជាពិសេសជាក្រុមកម្មករដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់ដោយច្បាប់ស្តីពីការងារ នៅក្នុងប្រទេសនោះ ហើយត្រូវធានាថា សិទ្ធិសេរីភាពក្នុងការចូលរួមក្នុងសមាគម និងជួបប្រជុំរបស់ពួកគេ ត្រូវបាន ទទួលការការពារ ។

៤៤. ប្រទេសទទួល និងប្រទេសបញ្ជូន ត្រូវព្រមព្រៀងថា យោងតាមចរិតលក្ខណៈពិសេសនៃការងារតាមផ្ទះនោះ ជាការ សំខាន់ដែលថា កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ដែលធ្វើការងារតាមផ្ទះ ត្រូវទទួលបានយ៉ាងហោចណាស់នូវច្បាប់ឈប់សម្រាក មួយថ្ងៃក្នុងរយៈពេល ៧ថ្ងៃ ហើយត្រូវបានអនុញ្ញាតអោយឈប់សម្រាកជាច្រើនថ្ងៃសម្រាប់ថ្ងៃបុណ្យជាតិ ពិធីបុណ្យ ផ្សេងៗដែលមាននៅក្នុងប្រទេសនោះ ឬជំនួសថ្ងៃដែលកម្មករឈប់សម្រាកជាមួយថ្ងៃឈប់ សម្រាកដែលបានរៀបរាប់ ខាងលើ ។ បណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ានទាំងអស់ ត្រូវរួមបញ្ចូលនូវលក្ខខណ្ឌតម្រូវនេះទៅក្នុងច្បាប់ និងបទបញ្ជាការងារ របស់ខ្លួន ។

កិច្ចព្រមព្រៀង/យន្តការក្នុងការផ្លាស់ប្តូរនិយោជកនៅក្នុងប្រទេសទទួល និងនីតិវិធីនៃការជ្រើសរើស កម្មករ

៤៥. រដ្ឋាភិបាលនៃប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ានដែលទទួលកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ត្រូវបង្កើតផែនការចុះបញ្ជីជន ទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលជួយអោយកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍អាចចុះបញ្ជីដោយផ្ទាល់ជាមួយអាជ្ញាធររដ្ឋាភិបាល និងលុបបំបាត់ តួនាទីរបស់អ្នកធានារ៉ាប់រង ដែលធ្វើឡើងដោយនិយោជកនៅក្នុងផែនការបែបនេះមួយចំនួន ។ តួនាទីរបស់ និយោជក ត្រូវកំណត់ត្រឹមតែ ការផ្តល់ដំណឹងដល់រដ្ឋាភិបាលអំពីការចូល និងចាកចេញរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងអនុវត្តអោយ បានខ្ជាប់ខ្ជួននូវបទបញ្ញត្តិនៃច្បាប់ស្តីពីការងារ និងកិច្ចសន្យាស្តង់ដារអំពីកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ប៉ុណ្ណោះ ។

៤៦. ជាផ្នែកមួយនៃផែនការចុះបញ្ជីជនទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលអនុម័តដោយបណ្តាប្រទេសទទួលនោះ កម្មករមានសិទ្ធិ ក្នុងការរំស្វែងរកនិយោជកថ្មីមួយទៀតបាន ។^៧ ប្រសិនបើការងាររបស់កម្មករត្រូវបានបញ្ចប់ដោយកតោភាគីដោយនិយោជក នោះ កម្មករនោះក៏ត្រូវមានសិទ្ធិដែលគ្មានការរារាំងក្នុងការផ្លាស់ប្តូរនិយោជកដែរ ។ ប្រព័ន្ធចុះបញ្ជី មិនត្រូវរារាំងដល់ សមត្ថភាពរបស់កម្មករក្នុងការធ្វើដំណើរនៅក្នុងប្រទេសទទួល ដើម្បីរំស្វែងរក ឬចាប់ផ្តើមការងារ ថ្មីមួយឡើយ ។

^៧ សិទ្ធិក្នុងការផ្លាស់ប្តូរនិយោជក មិនគួរមានការរឹតត្បិតឡើយ ។ ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើ បណ្តារដ្ឋាភិបាលដាក់កំហិតលើសិទ្ធិនេះនោះ បណ្តារដ្ឋាភិបាល ទាំងនេះ គួរពិចារណាអំពីព្រឹត្តិការណ៍ដែលអាចកើតមាននាពេលអនាគតផ្សេងៗដែលក្នុងនោះ រដ្ឋាភិបាលនឹងយល់ព្រមអនុញ្ញាតអោយមានការផ្លាស់ប្តូរនិយោជក ដោយគ្មានកំហិត ពោលគឺ និយោជកខកខានមិនបានគោរពតាមរាល់ទិដ្ឋភាពនៃច្បាប់ និងបទបញ្ញត្តិការងារ ដាក់អោយ កម្មករនៅស្ថិតនៅក្រោម លក្ខខណ្ឌការងារគ្រោះថ្នាក់ធ្ងន់ធ្ងរ ឬមានគម្រាមកំហែងដល់សុខភាព យាយី ឬរំលោភបំពានផ្លូវភេទ ឬផ្លូវកាយលើកម្មករ រឹតត្បិតដោយខុសច្បាប់ នូវសេរីភាពក្នុងការធ្វើដំណើររបស់កម្មករ អំឡុងពេលក្រៅម៉ោងធ្វើការ ប្រឈមមុខនឹងបញ្ហាហិរញ្ញវត្ថុ ឬអសាធនភាព ឬមិនគោរពតាមសេចក្តីបង្គាប់តាម ផ្លូវច្បាប់របស់អាជ្ញាធររដ្ឋាភិបាល ។

៤៧. ការកែលម្អប្រព័ន្ធ ជាមួយនឹងរយៈពេលអន្តរកាលដ៏យូរ (តិចជាង ៣០ ថ្ងៃ) គួរតែបង្កើតឡើង ដែលនៅក្នុងអំឡុង ពេលនោះ កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ត្រូវបានអនុញ្ញាតអោយស្វែងរកនិយោជកថ្មីមួយដោយសេរី ដើម្បីអោយពួកគេមាន ឱកាសដ៏សមស្របក្នុងការបន្ត និងរក្សាការងារស្របច្បាប់របស់ខ្លួន ។

៤៨. បណ្តារដ្ឋាភិបាលដែលជាសមាជិកអាស៊ាន ត្រូវធានាថា ផែនការចុះបញ្ជីជនទេសន្តរប្រវេសន៍ មានតម្លាភាពនៅក្នុង លក្ខខណ្ឌតម្រូវ និងនីតិវិធីផ្សេងៗ រៀបចំឡើងដោយប្រើប្រាស់ភាសាដែលជនទេសន្តរប្រវេសន៍អាចយល់បាន និងណែនាំ ដោយនីតិវិធីដែលមានលក្ខណៈងាយស្រួលសម្រាប់ជនទេសន្តរប្រវេសន៍ ។

សុខភាពរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍

៤៩. បណ្តាមេដឹកនាំអាស៊ាន បានប្តេជ្ញាតាមរយៈកិច្ចព្រមព្រៀងកោះបាលី II ថា "អាស៊ាន ត្រូវពង្រឹងបន្ថែមទៀតនូវកិច្ច សហប្រតិបត្តិការក្នុងវិស័យសុខភាពសាធារណៈ ដែលរួមមានការការពារ និងការគ្រប់គ្រងជំងឺឆ្លង... និងគាំទ្រដល់វិធានការ រួមគ្នានៅក្នុងតំបន់ ដើម្បីបង្កើនលទ្ធភាពក្នុងការទទួលបានថ្នាំព្យាបាលដែលមានតម្លៃថោកសមរម្យ ។ សន្តិសុខរបស់ សហគមន៍នេះត្រូវបានពង្រឹង នៅពេលដែលភាពក្រីក្រ និងជំងឺតម្កាត់ត្រូវបានទប់ស្កាត់ ហើយបណ្តាប្រជាជនអាស៊ាន ត្រូវបានធានាផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពបានយ៉ាងគ្រប់គ្រាន់" ។ (មាត្រា ៣.៤ នៃកិច្ចព្រមព្រៀង កោះបាលី II) ការផ្តល់ សេវាថែទាំសុខភាពដែលងាយរកបាន ប្រកបដោយគុណភាពដល់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងក្រុមគ្រួសាររបស់ពួកគេ មិនត្រឹមតែផ្តល់ផលប្រយោជន៍ដល់ប្រជាជនទេសន្តរប្រវេសន៍ប៉ុណ្ណោះនោះទេ ថែមទាំងបម្រើដល់គោលបំណងសុខភាព សាធារណៈដ៏សំខាន់ ដែលការពារប្រជាជននៅក្នុងប្រទេសទទួលទៀតផង ។ ប្រសិនបើកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍មិនអាច មានឱកាសទទួលបានប្រព័ន្ធសុខភាពសាធារណៈទេនោះ (ដោយសារបញ្ហាស្ថានភាពរបស់ខ្លួន ការភ័យខ្លាចថាត្រូវចាប់ខ្លួន និងថ្លៃចំណាយផ្សេងៗ) នោះ ពួកគេនឹងត្រូវបង្ខំចិត្តមិនទៅព្យាបាល ដែលជាហេតុនាំអោយប៉ះពាល់ដល់ការឆ្លើយតប ទៅនឹងសុខភាពសាធារណៈដ៏ទូលំទូលាយដែលតម្រូវអោយ ថែរក្សាប្រជាជនទាំងអស់នៅក្នុងប្រទេសអោយមានសុខភាពល្អ និងសុវត្ថិភាព ។

៥០. បណ្តាប្រទេសទទួល និងប្រទេសបញ្ជូន ត្រូវបង្កើត និងដំណើរការបណ្តាញមន្ទីរពេទ្យបង្អែកដល់ជនទេសន្តរប្រវេសន៍ អោយមានប្រសិទ្ធភាព ។ កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ ត្រូវធ្វើឡើងដើម្បីធានាថា បណ្តាប្រទេសបញ្ជូនមានព័ត៌មាន គ្រប់គ្រាន់អំពីប្រព័ន្ធថែទាំសុខភាពនៅក្នុងប្រទេសទទួល សម្រាប់ប្រើប្រាស់នៅក្នុងកម្មវិធីមុនពេលចេញដំណើររបស់កម្មករ ។ បណ្តាប្រទេសទទួល ត្រូវបង្កើតប្រព័ន្ធសម្រាប់ផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពដល់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងក្រុមគ្រួសាររបស់ ពួកគេនៅក្នុងតំបន់ដែលពួកគេធ្វើការ និងរស់នៅ ។ កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ផ្នែកថែទាំសុខភាព ដែលមានការយល់ដឹង ផ្នែកភាសា និងវប្បធម៌របស់សហគមន៍ជនទេសន្តរប្រវេសន៍ និងការជឿទុកចិត្តពីសំណាក់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ និង មេដឹកនាំនៅក្នុងសហគមន៍ ត្រូវកំណត់អោយបានច្បាស់លាស់ ផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាល និងទទួលបានការឧបត្ថម្ភគាំទ្រ (តាមរយៈការចុះបញ្ជីការងារ និងការឧបត្ថម្ភគាំទ្រដ៏សមស្រប) ដើម្បីជួយដល់ សេវាថែទាំសុខភាពសាធារណៈរបស់ ប្រទេសទទួល ក្នុងការចុះដល់មូលដ្ឋាន និងឧបត្ថម្ភគាំទ្រដល់សហគមន៍ ជនទេសន្តរប្រវេសន៍ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ។

៥១. ដើម្បីដឹកនាំកិច្ចអន្តរាគមន៍សុខភាពសាធារណៈប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ដែលផ្តោតទៅលើកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ និង ក្រុមគ្រួសាររបស់ពួកគេ បណ្តាប្រទេសទទួល (ដែលធ្វើការដោយមានការឧបត្ថម្ភគាំទ្រពីសំណាក់អង្គការ សហប្រជាជាតិ និងបណ្តាភ្នាក់ងារអន្តរជាតិ) ត្រូវចាប់ផ្តើមជារៀងរាល់ឆ្នាំនូវការសិក្សាយ៉ាងទូលំទូលាយមួយអំពី ចំនួនមនុស្ស ជីវភាព រស់នៅ និងស្ថានភាពការងារ ព្រមទាំងសុខភាពរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍នៅក្នុងប្រទេសនេះ ហើយត្រូវធ្វើការផ្សព្វផ្សាយ ជាសាធារណៈនូវទិន្នន័យ និងលទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវនេះផងដែរ ។

ស្ថានភាពរស់នៅ និងស្ថានភាពសុខភាពរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍

៥២. និយោជកដែលគ្រប់គ្រងលើកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ចាំបាច់ត្រូវផ្តល់ដល់កម្មករទាំងនោះនូវកន្លែងស្នាក់នៅដែលស្អាត មានអនាម័យ និងសុវត្ថិភាពដោយឥតគិតថ្លៃ ជាមួយនឹងការផ្តល់កន្លែងស្នាក់នៅដាច់ដោយឡែកពីគ្នារវាងបុរស និងស្ត្រី ក្នុងករណីចាំបាច់ដោយផ្អែកលើហេតុផលសុវត្ថិភាព ។ និយោជក ត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះការរៀនចំណេះដឹងនូវកន្លែងស្នាក់ នៅដែលបានផ្តល់ជូន ។

៥៣. កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ត្រូវទទួលបានសិទ្ធិក្នុងការទទួលយក ឬបដិសេធកន្លែងស្នាក់នៅដែលផ្តល់ដោយ និយោជក ហើយទោះក្នុងកាលៈទេសៈណាក៏ដោយ ក៏សិទ្ធិក្នុងការធ្វើការ មិនត្រូវបានដាក់ស័ក្ខខ័ណ្ឌអោយទទួលយកកន្លែងស្នាក់នៅ ដែលផ្តល់ដោយនិយោជកឡើយ ។ ប្រសិនបើកម្មករប្រើប្រាស់សិទ្ធិរបស់ខ្លួន ក្នុងការបដិសេធមិនទទួលយកកន្លែងស្នាក់នៅ ដែលផ្តល់ដោយនិយោជកនោះ កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ត្រូវចេញថ្លៃឈ្នួលកន្លែងស្នាក់នៅដែលជ្រើសរើសដោយខ្លួនឯង ។

៥៤. កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ មិនត្រូវទទួលបាននូវការរឹតត្បិតសេរីភាពក្នុងការធ្វើដំណើរ ដែលជាលក្ខខណ្ឌនៃការទទួល យកកន្លែងស្នាក់នៅដែលផ្តល់ដោយនិយោជកនោះឡើយ ។

៥៥. រដ្ឋាភិបាលនៃបណ្តាប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន ត្រូវអភិវឌ្ឍកន្លែងស្នាក់នៅសម្រាប់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ដោយ ពិចារណាអំពីចំនួនជនទេសន្តរប្រវេសន៍ដែលចូលមកតំបន់នីមួយៗ និងធានាថា ការផ្តល់អោយនូវសេវានានា (អនាម័យល្អ លទ្ធភាពក្នុងការទទួលបានទឹកស្អាត និងអគ្គិសនី ការប្រមូលសំរាម សុវត្ថិភាពនៅក្នុងអគារ សេវាមធ្យោបាយធ្វើដំណើរ សាធារណៈ និងសន្តិសុខ) ត្រូវបានផ្តល់ដល់តំបន់ទាំងនេះ ។ កន្លែងស្នាក់នៅរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ត្រូវតែមាន អនាម័យល្អ សុវត្ថិភាព និងសន្តិសុខ ហើយត្រូវគោរពតាមបទបញ្ជានៃច្បាប់ជាតិ ដែលមានចែងអំពីសុវត្ថិភាពនៅក្នុង អគារ និងសុខភាពសាធារណៈ ។ បណ្តារដ្ឋាភិបាលដែលជាសមាជិកអាស៊ាន ត្រូវខិតខំតស៊ូ ដើម្បីធានាថាកន្លែងស្នាក់នៅ និងស្ថានភាពរស់នៅរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ស្របតាមគោលការណ៍នៃសេចក្តី ប្រកាសនាទីក្រុងអ៊ីស្តង់ប៊ុលស្តីពី ការតាំងទីលំនៅ នៅក្នុងសន្និសីទស្តីពីលំនៅដ្ឋាន II របស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ។

លទ្ធភាពទទួលបានសេវាថែទាំសុខភាពសម្រាប់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងក្រុមគ្រួសារ

៥៦. មាត្រា ១២(១) នៃអនុសញ្ញា CEDAW ចែងថា រាល់បណ្តារដ្ឋដែលផ្តល់សត្យាប័នទាំងអស់ “ត្រូវចាត់វិធានការណ៍ អោយបានសមស្របក្នុងការលុបបំបាត់នូវការរើសអើងប្រឆាំងនឹងស្ត្រីភេទនៅក្នុងវិស័យសុខាភិបាលដើម្បីធានា...អោយមាន លទ្ធភាពទទួលបានសេវាថែទាំសុខភាព ដែលរួមមានសេវាទាក់ទងទៅនឹង ផែនការគ្រួសារ” ។ ជាមួយគ្នានេះដែរ បណ្តារដ្ឋ ជាសមាជិកអាស៊ានទាំងអស់ត្រូវធានាថា រាល់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីទាំងអស់ ត្រូវបានផ្តល់លទ្ធភាពទទួលបាន សេវាថែទាំសុខភាពបន្តពូជដែលគិតគូរអំពីយេនឌ័រ បន្ថែមពីលើការធានាអោយមាន ការការពារសុខភាពរបស់កម្មករជា ស្ត្រីនៅកន្លែងធ្វើការ ។

៥៧. បណ្តាប្រទេសទាំង ១០ របស់អាស៊ាន បានផ្តល់សត្យាប័នលើ CRC របស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ដែលចែង នៅក្នុងមាត្រា ២៤ ថា “បណ្តាភាគីរដ្ឋទាំងអស់ ទទួលស្គាល់នូវសិទ្ធិកុមារក្នុងការទទួលបានស្តង់ដារសុខភាពខ្ពស់បំផុត និង ជួយសម្រួលដល់ការព្យាបាលជំងឺ និងការស្តារនីតិសម្បទាសុខភាព ។ បណ្តាភាគីរដ្ឋទាំងអស់ ត្រូវខិតខំប្រឹងប្រែងធានាថា មិនមានកុមារណាម្នាក់ ត្រូវបានដកហូតសិទ្ធិរបស់ពួកគេក្នុងការទទួលបានសេវាថែទាំសុខភាពបែបនេះឡើយ” ។ ជាមួយ គ្នានេះផងដែរ បណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ានត្រូវធានាអោយមានការថែទាំផ្នែកកុមារដល់កូនៗរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ទាំងនោះ ។

៥៨. អាស៊ានទទួលស្គាល់ថា គុណភាពនៃសុខភាពរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ មិនត្រឹមតែប៉ះពាល់ដល់កម្មករប៉ុណ្ណោះទេ តែថែមទាំងមានផលប៉ះពាល់ដល់សមត្ថភាពរបស់ពួកគេក្នុងការបំពេញការងារ និងរួមចំណែកក្នុងការលើកស្ទួយសេដ្ឋកិច្ច របស់ប្រទេសទទួល និងរកប្រាក់ចំណូលអោយគ្រួសារដែលរស់នៅប្រទេសបញ្ជូនរបស់ពួកគេ ព្រមទាំងវិលត្រឡប់ទៅ កាន់ប្រទេសបញ្ជូន និងមានជីវិតរស់នៅដ៏ប្រសើរនៅពេលត្រឡប់ទៅវិញ ។

៥៩. បណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ាន ត្រូវធានាថា ជនទេសន្តរប្រវេសន៍ទាំងនោះ បានទទួលសេវាថែទាំសុខភាព ដែលអាច ទទួលយកបាន មានតម្លៃថោកសមរម្យ និងប្រកបដោយគុណភាពដែលរួមមានការអប់រំអំពីសុខភាព និងការផ្តល់ប្រឹក្សា ។

៦០. ការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់អាស៊ានចំពោះបញ្ហាមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍ ដែលបានធ្វើឡើងដោយបណ្តាមេដឹកនាំអាស៊ាន កាលពីថ្ងៃទី១៣ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៧ នៅទីក្រុងសេប៊ូ ប្រទេសហ្វីលីពីន ប្រកាសថាបណ្តារដ្ឋាភិបាលដែលជាសមាជិក អាស៊ានបានប្តេជ្ញាថានឹង “កំណត់យកច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិ (ដែលរួមមានគោលនយោបាយ និងកម្មវិធីនៅកន្លែងធ្វើការ) ដើម្បីធានាថាអ្នកដែលផ្ទុកមេរោគអេដស៍ និងក្រុមមនុស្សដែលឆ្លងមេរោគនេះ នឹងត្រូវទទួលបានការការពារ និងមិនត្រូវ អោយទទួលរងនូវស្លាកស្នាមទុយិស និងការរើសអើងឡើយ ហើយមានឱកាសស្មើគ្នា ក្នុងការទទួលបានសេវាថែទាំសុខភាព សុខុមាលភាពសង្គម និងសេវាអប់រំ...” ។ អាស្រ័យហេតុនេះ បណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ានត្រូវធានាថា ជនទេសន្តរប្រវេសន៍ នឹងមានលទ្ធភាពទទួលបានការការពារមេរោគអេដស៍យ៉ាងសមរម្យ ព្រមទាំងសេវាព្យាបាល ថែទាំ និងឧបត្ថម្ភគាំទ្រ ដែលរួមមានការផ្តល់ប្រឹក្សា និងការធ្វើតេស្តឈាមរកមេរោគ អេដស៍ដោយស្ម័គ្រចិត្ត និងរក្សាការសម្ងាត់ទាំងនៅក្នុង ប្រទេសបញ្ជូន និងប្រទេសទទួលផ្សេងៗ ។

៦១. បណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ានទាំងអស់ ត្រូវទទួលស្គាល់ថា កាតព្វកិច្ចធ្វើតេស្តឈាមរកមេរោគអេដស៍ គឺវិលោក
 បំពានទៅលើសិទ្ធិរបស់បុគ្គល ហើយត្រូវផ្លាស់ប្តូរលក្ខខណ្ឌទាមទារ និងការអនុវត្តទាំងនេះ ដើម្បីអោយស្របទៅតាម
 និយាមអន្តរជាតិ ។ បណ្តារដ្ឋដែលទាមទារអោយមានការធ្វើតេស្តពិនិត្យសុខភាពពិសោធន៍កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ជាដំបូង
 ត្រូវផ្តល់សិទ្ធិក្នុងការទទួលបានព័ត៌មានដោយប្រើប្រាស់នូវភាសារបស់កម្មករទាំងនោះអំពីការធ្វើតេស្ត ។ ការផ្តល់ប្រឹក្សាមុន
 និងក្រោយការធ្វើតេស្ត ត្រូវតែផ្តល់ដោយអ្នកជំនាញផ្តល់ប្រឹក្សាសុខភាពដោយប្រើប្រាស់ភាសារបស់កម្មករ ។ មេរោគ
 អេដស៍ មិនគួរចាត់ទុកថាជាស្ថានភាពបដិសេធការងាររបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍នោះឡើយ ហើយជនទេសន្តរប្រវេសន៍
 ទាំងនោះ ត្រូវទទួលបាននូវការការពារដោយស្មើភាពគ្នាពីការរើសអើងដូចដែលមានចែងនៅក្នុងច្បាប់ជាតិ ។ នៅក្នុងគ្រប់
 ដំណាក់កាលទាំងអស់នៃការធ្វើតេស្តនេះកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ត្រូវទទួលបានសិទ្ធិឯកជន និងសេចក្តីថ្លែងថ្កុំថ្កង ។ ស្ថានភាព
 ក្នុងការផ្ទុកមេរោគអេដស៍របស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងក្រុមគ្រួសាររបស់ពួកគេត្រូវរក្សាការសម្ងាត់ជានិច្ច^៨ ។

៦២. កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ព្រមទាំងក្រុមគ្រួសាររបស់ខ្លួន មិនគួរទទួលបានការពិនិត្យសុខភាពដែលមានការរើសអើង និង
 វិលោកបំពានទោះក្នុងហេតុផលអ្វីក៏ដោយ ហើយមិនគួរត្រូវបណ្តេញចេញទាំងបង្ខំដោយផ្អែកទៅលើលទ្ធផលនៃការធ្វើតេស្ត
 នោះឡើយ ។^៩ យោងតាមគោលការណ៍មនុស្សធម៌ដែលផ្តល់មូលដ្ឋានគាំទ្រដល់វិជ្ជាជីវៈវេជ្ជសាស្ត្រ
 បណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ាន ទាំងអស់ ត្រូវពង្រីកសេវាព្យាបាលនៅក្នុងប្រទេសទទួលទៅដល់ កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍
 ដើម្បីធានាថានឹងមិនមាន ការពន្យារពេលនៅក្នុងការផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពដែលចាំបាច់
 ដើម្បីអោយកម្មករទាំងនោះជាសះស្បើយពីជំងឺឡើងវិញ ។

^៨ គោលការណ៍ទាំងនេះត្រូវបានអនុម័តនៅក្នុងកិច្ចសន្ទនារួមពហុភាគីពាក់ព័ន្ធ ដែលធ្វើឡើងនៅក្នុងទីក្រុងបាងកក កាលពីថ្ងៃទី១២-១៣ ខែកុម្ភៈ
 ឆ្នាំ២០០៩ ដែលដឹកនាំដោយមន្ត្រីលេខាធិការដ្ឋានជាដាច់ខ្លួនអាស៊ាន ដែលត្រួតពិនិត្យលើបញ្ហាសុខាភិបាល តំណាងរដ្ឋមន្ត្រីសុខាភិបាលសារធារណៈ
 របស់បណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ាន គំនិតផ្តួចផ្តើមស្តីពីចល័តភាព និងមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍នៅអាស៊ីអាគ្នេយ៍ និងប្រទេសចិន (JUNIMA) របស់
 អង្គការសហប្រជាជាតិ និង CARAM អាស៊ី (ដៃគូមួយរបស់ TF-AMW) ។ អនុសាសន៍ទាំងនេះ ត្រូវបានដាក់ជូនជាផ្លូវការ ដោយលេខាធិការដ្ឋាន
 អាស៊ាន នៅក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ានលើកទី ១៤ នៅ ហូ ហ៊ិន (Hua Hin) ប្រទេសថៃ ។ ជាពិសេស អនុសាសន៍ពាក់ព័ន្ធនានាបានលើកឡើងថា :
 “លើកទឹកចិត្ត និងឧត្តមគ្រឹះការដល់បណ្តារដ្ឋាភិបាលយ៉ាងពេញទំហឹងដើម្បីពិនិត្យមើលឡើងវិញនូវគោលនយោបាយ ច្បាប់ និងការអនុវត្តនានាដែលទាក់ទង
 នឹងការដាក់កំហិតជាក់លាក់ចំពោះអ្នកផ្ទុកមេរោគអេដស៍ក្នុងការចូល ការស្នាក់នៅ និងការតាំងទីលំនៅ ព្រមទាំងធានាថាអ្នកផ្ទុកមេរោគអេដស៍មិនត្រូវ
 បានផាត់ចោល ឃុំខ្លួន ឬនិរទេសដោយសារមានអ្នកផ្ទុកមេរោគអេដស៍ទៀតឡើយ” “ផ្តល់អាទិភាព និងតម្រឹមគោលនយោបាយចំពោះអ្នកផ្ទុកមេរោគ
 អេដស៍ និងកម្មវិធីដែលមានស្តង់ដារ និងនីតិវិធីជាសកលដើម្បីដោះស្រាយតម្រូវការផ្សេងៗរបស់ជនទេសន្តរប្រវេសន៍នៅក្នុងបណ្តាប្រទេសជាសមាជិក
 អាស៊ាន ដោយផ្តោតលើការធានាថា ការធ្វើតេស្តឈាមរបស់ជនទេសន្តរប្រវេសន៍ ប្រកាន់ខ្ជាប់នូវស្តង់ដារអន្តរជាតិ ដែលរួមមានការយល់ព្រមដែលបាន
 ជូនដំណឹង រក្សាការសម្ងាត់ និងការផ្តល់ប្រឹក្សា” ព្រមទាំង “អនុវត្តគោល នយោបាយ និងច្បាប់ចាំបាច់នានា ដែលរួមមានកម្មវិធីនៅកន្លែងធ្វើការ
 ដើម្បីធានាថាកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ទទួលបានការការពារ និងមិនត្រូវ អោយទទួលរងនូវស្នាក់ស្នាមទុយិស និងការរើសអើងឡើយ ហើយមានឱកាស
 ស្មើគ្នាក្នុងការទទួលបានព័ត៌មាន ការបង្ការមេរោគអេដស៍ ការព្យាបាល ការថែទាំ និងការឧត្តមគ្រឹះការផ្សេងៗ” ។

^៩ អាស៊ាន គួរតែផ្សារភ្ជាប់ក្រុមការងារអាស៊ានស្តីពីមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ និងកម្មវិធីការងារស្តីពីមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ជាមួយនិងលិខិតូបករណ៍
 ក្របខ័ណ្ឌ ដើម្បីធានាថាកម្មវិធីការងារអាស៊ាន ក៏ផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍អោយកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ផងដែរ ។

៦៣. ជាមួយគ្នានេះដែរ ជាការចាំបាច់ដែលថា បណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ាន ត្រូវបង្កើតផែនការដែលមានគុណភាពខ្ពស់ និងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ការធានារ៉ាប់រងសុខភាពនៅគ្រប់ទីកន្លែង ដែលផ្តល់ប្រាក់ឧបត្ថម្ភសម្រាកមាតុភាព ព្រមទាំង អត្ថប្រយោជន៍ផ្សេងទៀតដល់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងក្រុមគ្រួសាររបស់ពួកគេ ។

អនាម័យ និងសុវត្ថិភាពការងារ (OSH)

៦៤. នៅក្នុងសេចក្តីប្រកាសរួមនៃជំនួបលើកទី ១៩ រវាងរដ្ឋមន្ត្រីការងារអាស៊ាន ដែលបានចេញផ្សាយនៅក្នុងប្រទេស សិង្ហបុរីកាលពីខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៦ រដ្ឋមន្ត្រីទាំងនោះ "បានទទួលស្គាល់ថាគោលនយោបាយ និងកម្មវិធី OSH គួរតែជា សមាសភាពដ៏សំខាន់មួយនៅក្នុងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការការងារអាស៊ាន" និងបានកំណត់ថា "ការគាំទ្រ OSH ជាអាទិភាព មួយនៅក្នុងរបៀបវារៈការងារថ្នាក់ជាតិ និងតំបន់" គឺជាផ្នែកមួយក្នុងចំណោមផ្នែកអាទិភាពទាំង ៤ សម្រាប់កិច្ចសហ- ប្រតិបត្តិការនាពេលអនាគត ។ បន្ថែមពីនេះទៀត នៅក្នុងសេចក្តីប្រកាសរួម ក្នុងឱកាសនៃ កិច្ចប្រជុំថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រីអាស៊ាន លើកទី៦ ស្តីពីសុខុមាលភាពសង្គម និងការអភិវឌ្ឍដែលបានរៀបចំឡើង ក្នុងទីក្រុងហាណូយប្រទេសវៀតណាមនៅថ្ងៃទី០៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៧ រដ្ឋមន្ត្រីទាំងអស់បានថ្លែងថា "យើងមានអារម្មណ៍យ៉ាងមុតមាំ ថា គោលការណ៍នៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និងការធ្វើសមាហរណកម្មក្នុងតំបន់ ចាំបាច់ត្រូវ ប្រែក្លាយអោយទៅជា វិធានការបុរេសកម្មប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងប្រសិទ្ធផលនៅក្នុងផ្នែកអនាម័យ និងសុវត្ថិភាពការងារនៅក្នុង តំបន់អាស៊ាន ដែលនឹងផ្តល់ផលប្រយោជន៍ដល់ ប្រជាជនអាស៊ាន" ។ ការប្តេជ្ញាចិត្តចំពោះគោលនយោបាយ OSH ដូចដែលបានលើកឡើងនៅក្នុងសេចក្តីប្រកាសរួម អាស៊ានឆ្នាំ២០០៦ និង២០០៧ ចាំបាច់ត្រូវប្រកាន់យក និងអនុវត្តឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព ។

៦៥. បណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ាន ត្រូវដាក់និយ័តកម្មអោយបានហ្មត់ចត់នៅកន្លែងធ្វើការ ហើយត្រូវធានាអោយមានការ អនុវត្តតាមគ្រប់លក្ខន្តិកៈ OSH ថ្នាក់ជាតិទៀតផង ។ បណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ាន ត្រូវធានាថារាល់ជនទេសន្តរប្រវេសន៍ ទាំងអស់មានឱកាសក្នុងការទទួលបានការថែទាំសុខភាព ការព្យាបាល ការស្តារនីតិសម្បទា និងប្រាក់សំណងសម្រាប់ ពេលមានរបួស ជំងឺ ឬមរណភាពនៅកន្លែងធ្វើការ ។ លើសពីនេះទៀត ប្រព័ន្ធបញ្ជូនព័ត៌មាន ត្រូវតែបង្កើតឡើងរវាង បណ្តាប្រទេសបញ្ជូន និងប្រទេសទទួល ក្នុងគោលបំណងដោះស្រាយផលប៉ះពាល់ រយៈពេលវែង (ជំងឺ ពិការភាព) ដែលបណ្តាលមកពីការរងរបួសនៅពេលកំពុងបំពេញការងារ ជំងឺដែលកម្មករ ទេសន្តរប្រវេសន៍ជួបប្រទះ ព្រមទាំងធានាថា មនុស្សនៅក្នុងបន្ទុករបស់ជនរងគ្រោះដែលស្លាប់បាត់បង់ជីវិតដោយសារ គ្រោះថ្នាក់ការងារ ជាពិសេសអ្នកដែលបាត់បង់ ប្រភពចំណូលដ៏សំខាន់របស់ខ្លួននោះ មានលទ្ធភាពអាចទទួលបាននូវ ប្រាក់សំណងដែលខ្លួនត្រូវទទួលបានយ៉ាងឆាប់រហ័ស និងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ។

៦៦. និយោជក ចាំបាច់ត្រូវផ្តល់ដោយឥតគិតថ្លៃនូវការបណ្តុះបណ្តាលដ៏ទូលំទូលាយស្តីពីបញ្ហា OSH និងសម្ភារៈសុវត្ថិភាព នៅក្នុងកន្លែងធ្វើការដល់រាល់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ទាំងអស់ដែលធ្វើការអោយនិយោជកទាំងនោះ ។

៦៧. អាស៊ាន ត្រូវកំណត់ថាតើមុខរបរ និងវិស័យមួយណា ដែលអាចកំណត់ថាជាកត្តាដ៏គ្រោះថ្នាក់ (ដូចជាមុខរបរ ជីករ៉ែ សំណង់ ផលិតនាវា នេសាទកណ្តាលសមុទ្រ និងការងារដែលប្រកបដោយគ្រោះថ្នាក់ ផ្សេងៗទៀតនៅក្នុង វិស័យផ្លូវការ

និងមិនផ្លូវការជាដើម) ហើយដាក់ចេញនូវការគ្រប់គ្រងបន្ថែមដ៏សមស្រប និងមានសុវត្ថិភាពសម្រាប់ ការងារទាំងនោះ ។ នៅក្នុងការធ្វើការសម្រេចចិត្តបែបនេះ អាស៊ាន គួរស្វែងរកជំនួយបច្ចេកទេសដ៏សមស្របពីបណ្តាអង្គការអន្តរជាតិជំនាញ មួយចំនួន ដូចជាអង្គការ ILO ឬអង្គការ/ទីភ្នាក់ងារផ្សេងៗទៀតដែលមានជំនាញ ផ្នែកប្រព័ន្ធ និងសម្ភារៈ OHS ដែលស្របតាមស្តង់ដារដែលទទួលយក និងទទួលស្គាល់ជាលក្ខណៈអន្តរជាតិ ។

គោលនយោបាយស្តីពីក្រុមគ្រួសារ និងកូនចៅរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលរួមមាន អាពាហ៍ពិពាហ៍ ការចុះបញ្ជីកំណើត ការអប់រំ និងសិទ្ធិទទួលបានសេវាដទៃទៀត

៦៨. ដោយសារតែបណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ានទាំងអស់ បានផ្តល់សញ្ញាប័ណ្ណលើអនុសញ្ញាសិទ្ធិកុមារ (CRC) របស់ អង្គការសហប្រជាជាតិ និងអនុសញ្ញាសិទ្ធិការលុបបំបាត់ការរើសអើងប្រឆាំងនឹងស្ត្រីភេទ (CEDAW) របស់អង្គការ សហប្រជាជាតិនោះអាស៊ានត្រូវចាត់ទុកថាតម្រូវការក្នុងការចុះបញ្ជីកំណើតដល់កុមារដែលជាកូនរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ គឺជាកាតព្វកិច្ចរួមគ្នារបស់បណ្តាប្រទេសបញ្ជូន និងប្រទេសទទួល ។ ការចុះបញ្ជីកំណើត ត្រូវផ្តល់ទៅដល់កុមារដោយមិនគិត ពីឋានៈស្របច្បាប់របស់ឪពុកម្តាយក្មេងទាំងនេះឡើយ ។ ជាដំបូងរាល់កុមារគ្រប់រូបដែលជាកូនរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ត្រូវទទួលបាននូវការសំបុត្រកំណើត ដែលចេញដោយអាជ្ញាធររបស់ប្រទេសទទួល ដែលកំណត់អត្តសញ្ញាណយ៉ាងច្បាស់ អំពីឈ្មោះ និងសញ្ជាតិរបស់ឪពុកម្តាយកុមារទាំងនោះ និងត្រូវបានចុះឈ្មោះនៅក្នុងបញ្ជីអត្រានុកូលដ្ឋានរបស់ប្រទេស ទទួល (ការធ្វើដូច្នេះអាចផ្តល់នូវកំណត់ត្រាដ៏ ច្បាស់លាស់អំពីកំណើតរបស់កុមារ) ។ នីតិវិធីដែលបានអនុម័ត ត្រូវតែស្រប តាមមាត្រា ៧ នៃអនុសញ្ញាសិទ្ធិកុមារ ដែលចែងថា *“ទារក គួរត្រូវបានចុះបញ្ជីអត្រានុកូលដ្ឋានភ្លាមៗក្រោយពេលកើត ហើយមានសិទ្ធិតាំងពីកំណើត ក្នុងការមានឈ្មោះ និងទទួលបានសញ្ជាតិ ហើយលើសពីនេះទៀត គឺសិទ្ធិក្នុងការយល់ដឹង និងទទួលបានការថែទាំ ពីសំណាក់ឪពុកម្តាយ”* ។ ភាគីរដ្ឋទាំងអស់ត្រូវធានាអោយមានការអនុវត្តនូវសិទ្ធិទាំងនេះអោយ ស្របតាមច្បាប់ជាតិ និងកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួនដែលស្ថិតនៅក្រោមលិខិតុបករណ៍អន្តរជាតិនៅក្នុងវិស័យនេះ ជាពិសេស នៅពេលដែលកុមារ មិនមានប្រទេសកំណើតច្បាស់លាស់ ” ។

៦៩. រាល់បណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ានទាំងអស់ ត្រូវបង្កើតនីតិវិធីដែលងាយស្រួលទទួលយកបានសមស្រប ឆាប់រហ័ស និង ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនៅតាមបណ្តាស្ថានទូត និងស្ថានកុងស៊ុលរបស់ខ្លួននៅបរទេស ដែលនីតិវិធីនេះត្រូវ ទទួលយកនូវ លិខិតស្នាមចុះបញ្ជីកំណើតរបស់ប្រទេសទទួល (ដែលបង្ហាញកុមារ ថាជាកូនរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលជាពលរដ្ឋ របស់ប្រទេសបញ្ជូន) ។ នីតិវិធីនេះ អាចនាំអោយមានការបន្តនូវភាពជាពលរដ្ឋ (ការចេញឯកសារ លិខិតស្នាមជាផ្លូវការ ដោយស្មានទូត ឬស្មានកុងស៊ុល) ដល់កូនចៅរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ។

៧០. រដ្ឋាភិបាលនៃប្រទេសទទួល ត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះការចេញឯកសារសំបុត្រកំណើតរបស់កូនកម្មករទេសន្តរ ប្រវេសន៍នៅក្នុងប្រទេសរបស់ខ្លួន និងទទួលខុសត្រូវចំពោះការចងក្រង និងចែករំលែកទិន្នន័យជារួមស្តីពី អត្រាកំណើត របស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាមួយបណ្តាប្រទេសបញ្ជូន និងជាមួយរដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានអាស៊ាន ។

៧១. អនុសញ្ញា CEDAW ចែងនៅក្នុងមាត្រា ១៦ ថា "ភាគីរដ្ឋទាំងអស់ ត្រូវចាត់វិធានការអោយបានសមស្រប ក្នុងការលុបបំបាត់ការរើសអើងប្រឆាំងនឹងស្ត្រីភេទ នៅក្នុងបញ្ហានានាដែលទាក់ទងទៅនឹងអាពាហ៍ពិពាហ៍ និងទំនាក់ទំនង នៅក្នុងគ្រួសារ" ។ លើសពីនេះទៀត សេចក្តីប្រកាសជាសកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស លើកឡើងនៅក្នុង មាត្រា ១៦ ថា "បុរស និងស្ត្រីគ្រប់វ័យទាំងអស់ ដោយមិនប្រកាន់ពូជសាសន៍ សញ្ជាតិ ឬសាសនា មានសិទ្ធិ រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ និងបង្កើត គ្រួសារគ្រួសារមួយបាន" ។ អាស្រ័យហេតុនេះ រាល់បណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ានត្រូវធានាដល់សិទ្ធិរបស់ កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ក្នុងការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ និងចុះបញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាផ្លូវការនៅក្នុងប្រទេសទទួល ហើយត្រូវធានាថាវិធានការជាទោស ធ្ងន់ធ្ងរ នឹងមិនត្រូវបានធ្វើឡើងប្រឆាំងនឹងកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍នៅក្នុងប្រទេសទទួលឡើយ ។

៧២. រដ្ឋាភិបាលនៃប្រទេសទទួល ត្រូវផ្តល់ឱកាសក្នុងការទទួលបានការអប់រំដោយឥតគិតថ្លៃដល់កុមារដែលជាកូនរបស់ កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍នៅសាលារៀនរដ្ឋ ដោយស្របទៅតាមបទបញ្ញត្តិច្បាប់នៃមាត្រា ២៨ នៃអនុសញ្ញា CRC ដែលចែងថា "ភាគីរដ្ឋទាំងអស់ទទួលស្គាល់នូវសិទ្ធិរបស់កុមារក្នុងការទទួលបានការអប់រំ" ហើយក្នុងគោលបំណងសម្រេច អោយបាននូវសិទ្ធិនេះ និងផ្អែកទៅលើឱកាសស្មើគ្នា ជាពិសេសពួកគេត្រូវ : (១) បង្កើតឱ្យមាន ការអប់រំជាចាំបាច់ និងអោយកុមារទាំងអស់បានចូលរៀនគ្រប់គ្នា (២) ជំរុញអោយមានការអភិវឌ្ឍលើវិស័យអប់រំនៅកម្រិតអនុវិទ្យាល័យ និងធ្វើអោយការអប់រំទាំងនេះបានទៅដល់ និងអាចទទួលបានដោយកុមារគ្រប់រូប ទាំងអស់"^{១០} ។ ត្រូវបង្កើតអោយមាន ប្រព័ន្ធដើម្បីធានាអោយមានការទទួលស្គាល់ពីបណ្តាប្រទេសបញ្ជូនចំពោះ សញ្ញាបត្រសិក្សា ដែលចេញដល់កុមារជាកូន របស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ដោយសាលារៀននៅក្នុងប្រទេសទទួល ។

៧៣. ប្រទេសទទួល ត្រូវអនុញ្ញាតអោយមានការបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលសិក្សាសម្រាប់យុវជនទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលដំណើរការ ដោយសហគមន៍ទេសន្តរប្រវេសន៍របស់ពួកគេផ្ទាល់ ដោយមានការគាំទ្រពីអង្គការសង្គមស៊ីវិល ឬអង្គការមនុស្សធម៌ ។ រដ្ឋាភិបាលត្រូវទទួលស្គាល់ថា មជ្ឈមណ្ឌលសិក្សារបស់ទេសន្តរប្រវេសន៍ អាចដើរតួយ៉ាង សំខាន់នៅក្នុងការធានាថាកុមារ ដែលជាជនទេសន្តរប្រវេសន៍បានទទួលចំណេះដឹង និងជំនាញដើម្បីមានតួនាទីរួមចំណែកនៅក្នុងសង្គមដែលពួកគេរស់នៅ ។ រដ្ឋាភិបាលមានសិទ្ធិក្នុងការត្រួតពិនិត្យ និងឃ្នាំមើលមជ្ឈមណ្ឌលនោះ ប៉ុន្តែរដ្ឋាភិបាលមិនអាចរាំងខ្ជប់ ឬរារាំងយ៉ាងដាច់ខាត (ជាមួយបទបញ្ញត្តិ ឬលក្ខខណ្ឌតម្រូវដែលជាបន្ទុកដ៏ធ្ងន់ធ្ងរ ឬមិនសមហេតុផល) នូវកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងក្នុងការបង្កើត និងដំណើរការនៃមជ្ឈមណ្ឌលសិក្សារបស់ជនទេសន្តរប្រវេសន៍ សម្រាប់កូនចៅរបស់កម្មករទាំងនោះឡើយ ។

៧៤. រដ្ឋាភិបាលដែលសមាជិកអាស៊ាន ត្រូវទទួលស្គាល់នូវបញ្ហាដ៏ធំអំពី "ភាពគ្មានប្រទេស" នៅក្នុងផ្នែកមួយចំនួននៃ តំបន់អាស៊ាន ជាពិសេសដោយសារបញ្ហាមិនមានសញ្ជាតិ បានបង្កើនភាពងាយរងគ្រោះដល់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ដែលត្រូវ ប្រឈមមុខនឹងការកេងប្រវ័ញ្ចផ្សេងៗ ។ ជាមួយគ្នានេះដែរ រដ្ឋាភិបាលត្រូវទទួលស្គាល់ជាសាធារណៈនូវសិទ្ធិរបស់មនុស្ស

^{១០} ឧទាហរណ៍ដ៏ល្អប្រសើររបស់ប្រទេសថៃ ដែលកាលពីឆ្នាំ ២០០៥ បានអនុម័តគោលនយោបាយអប់រំសម្រាប់កុមារទាំងអស់នៅក្នុងប្រទេសដោយមិន គិតពីដើមកំណើត ឬស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ន ត្រូវយកធ្វើជាគំរូសម្រាប់ការប្តេជ្ញារបស់អាស៊ាន ចំពោះការអប់រំកូនចៅរបស់ជនទេសន្តរប្រវេសន៍ ។ គោលនយោបាយរដ្ឋាភិបាល និងកម្មវិធីនានាបន្តឈរលើមូលដ្ឋានដែលថាកូនចៅរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ មានសិទ្ធិដូចគ្នាចំពោះការទទួលបានការ អប់រំជាសាធារណៈដោយឥតបង់ប្រាក់ដូចកុមារជនជាតិថៃដែរ ។

គ្រប់រូបក្នុងការទទួលបានសេវាថែទាំសុខភាព និងការអប់រំ និងទទួលបានស្ថាប័នឯកសារសំបុត្រកំណើតដែលចេញដោយ រដ្ឋាភិបាល ក្នុងគោលបំណងកំណត់អត្តសញ្ញាណ និងឱកាសក្នុងការទទួលបានសេវាផ្សេងៗ ។

ប្រព័ន្ធការពារ និងលើកកម្ពស់សិទ្ធិរបស់កម្មករដែលគ្មានលិខិតស្នាម

៧៥. សេចក្តីប្រកាសទីក្រុងបាងកកស្តីពីទេសន្តរប្រវេសន៍មិនប្រក្រតី ដែលបានចុះហត្ថលេខានៅថ្ងៃទី២៣ ខែមេសា ឆ្នាំ ១៩៩៩ ដោយបណ្តារដ្ឋាភិបាលទាំង ១០ ជាសមាជិកអាស៊ាន បានចែងយ៉ាងច្បាស់ថា បញ្ហារបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ គឺជាបញ្ហាប្រវត្តិសាស្ត្រនៅតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍ ដែលចាំបាច់ត្រូវដោះស្រាយតាមរយៈក្របខ័ណ្ឌក្នុងតំបន់ ។ ជាពិសេស ប្រទេសហត្ថលេខី បានព្រមព្រៀងថា “គោលនយោបាយដ៏ទូលំទូលាយ ច្បាស់លាស់ និងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពស្តីពី ជនទេសន្តរប្រវេសន៍មិនប្រក្រតី/គ្មានលិខិតស្នាម ចាំបាច់ត្រូវបង្កើតឡើងនៅក្នុងបរិបទនៃក្របខ័ណ្ឌក្នុងតំបន់ដ៏ទូលំទូលាយ ដោយផ្អែកលើស្ថានភាពជាដៃគូ និងការយោគយល់ទៅវិញទៅមក” ។ លិខិតូបករណ៍ក្របខ័ណ្ឌ គឺជាក្របខ័ណ្ឌក្នុង តំបន់យ៉ាងច្បាស់លាស់ ហើយអាស្រ័យហេតុនេះ សិទ្ធិរបស់កម្មករដែល គ្មានលិខិតស្នាម ត្រូវតែមានការការពារ និង លើកកម្ពស់នៅក្រោមលិខិតូបករណ៍ក្របខ័ណ្ឌដោយឈរលើគោលការណ៍មិនរើសអើង ។

៧៦. ដូច្នេះ រាល់បណ្តារដ្ឋាភិបាលសមាជិកអាស៊ានទាំងអស់ ត្រូវទទួលបានស្ថាប័ន និងការពារនូវសិទ្ធិរបស់កម្មករដែលគ្មានលិខិតស្នាម ហើយធានាចំពោះសុខុមាលភាពដល់ពួកគេ ។ កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ មិនត្រូវទទួលបានការផាកពិន័យដោយសារបញ្ហា ស្ថានភាព ឬលិខិតស្នាមឡើយ ហើយរដ្ឋាភិបាលត្រូវប្រកាន់យកនីតិវិធីដើម្បីដាក់និយ័តកម្មអោយបានឆាប់ និងប្រកប ដោយប្រសិទ្ធភាពទៅលើស្ថានភាពរបស់ពួកគេ ព្រមទាំងផ្តល់នូវឯកសារបញ្ជាក់អត្តសញ្ញាណដល់ពួកគេផងដែរ ។

៧៧. ប្រទេសទទួល ត្រូវបង្កើត និងអនុវត្ត (អោយបានទៀងទាត់) នូវកម្មវិធីធានាដើម្បីធានាថាកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ នៅក្នុងប្រទេសរបស់ខ្លួន ត្រូវបានផ្តល់ឱកាសក្នុងការទទួលបាននីតិវិធីរដ្ឋបាល ដែលធ្វើអោយពួកគេមានលិខិតស្នាមគ្រប់គ្រាន់ ច្រើនផុតពីការផាកពិន័យ ។ ប្រការនេះ អាចសម្រេចទៅបានតាមរយៈការអនុវត្តនូវកម្មវិធីរដ្ឋបាល ដែលនឹងធ្វើឱ្យកម្មករ ដែលគ្មានលិខិតស្នាមអាចលើកឡើងនូវសំណើ ដោយគ្មានការភ័យខ្លាចពីការពិន័យ និងអាចចុះឈ្មោះ (និងក្រុមគ្រួសារ របស់ពួកគេ) ដាក់និយ័តកម្មទៅលើស្ថានភាពរបស់ពួកគេ ស្វែងរកការងារស្របច្បាប់ និងមានលទ្ធភាពទទួលបានសេវា គ្រប់គ្រាន់សម្រាប់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលយោងទៅតាមលិខិតូបករណ៍ក្របខ័ណ្ឌ និងច្បាប់ជាតិ ។ កម្មវិធីនេះ ត្រូវ ធ្វើការផ្សព្វផ្សាយអោយបានទូលំទូលាយជាមុនសិន ដោយប្រើប្រាស់ភាសាជាតិ របស់ប្រទេសទទួល និងភាសាគោល ដែលប្រើប្រាស់ដោយកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍តាមរយៈប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ ដូចជាវិទ្យុ ទូរទស្សន៍ ឯកសារបោះពុម្ពផ្សព្វផ្សាយ និងអ៊ិនធើណែត ហើយប្រើប្រាស់ប័ណ្ណផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន ក្នុងគោលបំណងធ្វើអោយជ្រួតជ្រាបដល់កន្លែងរស់នៅ និង កន្លែងធ្វើការរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ។ ¹¹

^{១១} ការប្រើប្រាស់បញ្ជីឈ្មោះជនទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលធ្វើឡើងដោយរាជរដ្ឋាភិបាលថៃ ដើម្បីដាក់និយ័តកម្មទៅលើជនទេសន្តរប្រវេសន៍ដែលគ្មាន លិខិតស្នាមនៅក្នុងឆ្នាំ២០០៤ គឺជាឧទាហរណ៍ដ៏សំខាន់ដែលបង្ហាញអោយឃើញនូវកម្មវិធីប្រកបដោយជោគជ័យខ្ពស់អំពីប្រភេទដែលបានគ្រោងទុក ។

៧៨. រាល់ប្រទេសទទួលទាំងអស់ ត្រូវបង្កើតប្រព័ន្ធទូរស័ព្ទបន្ទាន់ជាជំនួយដល់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលមានសមត្ថភាព ទទួលបានការហៅចូលពីកម្មករដែលប្រើប្រាស់ភាសាជាតិរបស់គេ ភាសាអង់គ្លេស និងភាសារបស់ប្រទេសទទួល ។ ប្រព័ន្ធ ទូរស័ព្ទពិសេសនេះ ត្រូវភ្ជាប់ទៅនឹងប្រព័ន្ធផ្លាស់ប្តូរសេវាប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ។ ប្រព័ន្ធទាំងនេះត្រូវភ្ជាប់ទៅកាន់ ប្រព័ន្ធរបស់អ្នកតំណាងប្រទេសបញ្ជូននៅក្នុងប្រទេសទទួល ដូចជាបុគ្គលិកស្ថានទូត ដែលត្រូវបានផ្តល់សិទ្ធិអំណាចក្នុងការ ផ្តល់ជំនួយដល់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ដែលមានកង្វល់ផងដែរ ។

គោលនយោបាយលុបបំបាត់ការរើសអើងគ្រប់រូបភាពប្រឆាំងនឹងកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍

៧៩. រដ្ឋាភិបាលដែលជាសមាជិកអាស៊ាន ត្រូវលុបបំបាត់ចោលនូវគោលនយោបាយ និងការអនុវត្តរើសអើងគ្រប់រូបភាព ទាំងអស់ដែលប្រឆាំងនឹងកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ហើយធានាថាគ្រប់ទិដ្ឋភាពនៃច្បាប់ស្តីពីការងារ ការការពារសង្គម និង ច្បាប់ប្រឆាំងនឹងការរើសអើង ត្រូវបានអនុវត្តដោយស្មើភាពគ្នាចំពោះជនទេសន្តរប្រវេសន៍គ្រប់ប្រភេទទាំងអស់ស្របតាម គោលការណ៍ “ការប្រព្រឹត្តរបស់ជាតិ” ។

៨០. ដោយសារកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍នៅក្នុងអាស៊ាន ភាគច្រើនជាស្ត្រីនោះ បណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ានត្រូវកំណត់អោយ បានច្បាស់លាស់នូវគោលនយោបាយដែលគិតគូរដល់បញ្ហាយេនឌ័រស្តីពីទេសន្តរប្រវេសន៍ ហើយត្រូវធានាថាការអនុវត្តរបស់ រដ្ឋាភិបាលចំពោះជនទេសន្តរប្រវេសន៍ទាំងនេះ ឆ្លុះបញ្ចាំងអំពីគោលនយោបាយទេសន្តរប្រវេសន៍ ផ្តោតជាពិសេសលើបញ្ហា យេនឌ័រ ។ ការអនុវត្តទាំងនេះ គួររស់ដៃដល់ការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចជាងវិភាគទៅលើការធ្វើទេសន្តរប្រវេសន៍ និងចល័តភាព របស់ស្ត្រី ។

ប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យការងារ និងការអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព

៨១. នៅក្នុងអនុស្សរណៈនៃការយោគយល់ (MOU) ស្តីពីគំនិតផ្តួចផ្តើមថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រីនៅតំបន់មេគង្គដែលមានការសម្រប សម្រួលប្រឆាំងនឹងការជួញដូរ (COMMIT) ដែលត្រូវបានចុះហត្ថលេខារវាងរដ្ឋាភិបាលដែលជាសមាជិកអាស៊ានចំនួន ៥ ប្រទេស^{១២} និងរដ្ឋាភិបាលសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន មានការព្រមព្រៀងគ្នាថាបណ្តារដ្ឋាភិបាលទាំងអស់ *ត្រូវអនុវត្ត ច្បាប់ស្តីពីការងារថ្នាក់ជាតិ ដើម្បីការពារសិទ្ធិរបស់កម្មករដោយផ្អែកលើគោលការណ៍នៃការមិន រើសអើង និងសមភាព* ។ រាល់បណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ានទាំងអស់ ត្រូវធានាថាប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យការងាររបស់ពួកគេ គឺមានបុគ្គលិកគ្រប់គ្រាន់ ហើយទទួលបានមូលនិធិដើម្បីអនុវត្តនីយ័តកម្មប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពចំពោះ ច្បាប់ស្តីពីការងារទាក់ទងនឹងកម្មករទេសន្តរ ប្រវេសន៍ ដោយយកចិត្តទុកដាក់ជាចម្បងលើការត្រួតពិនិត្យ និងការអនុវត្ត ច្បាប់ទាក់ទងនឹងលក្ខខណ្ឌការងារ ។ ការរៀបចំ ជាពិសេស ចាំបាច់ត្រូវធ្វើឡើងដោយក្រុមអធិការកិច្ចការងារ ដើម្បីផ្តល់ព័ត៌មានសាធារណៈស្តីពីច្បាប់ស្តីពីការងារ និង គោលនយោបាយត្រួតពិនិត្យដោយប្រើប្រាស់ភាសារបស់ ក្រុមកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ព្រមទាំងពង្រឹងសមត្ថភាពផ្នែក

^{១២} ប្រទេសកម្ពុជា សាធារណរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យប្រជាមានិតឡាវ មីយ៉ាន់ម៉ា ថៃ និងវៀតណាម

ភាសា/ការបកប្រែភាសា ដើម្បីអោយការស៊ើបអង្កេត ស្តីពីការមិនគោរពច្បាប់អាចរួមបញ្ចូលនូវការចូលរួមចំណែក និង ការផ្តល់សាក្សីរបស់កម្មករទេសន្តរប្រទេសនី ។¹³

សិទ្ធិទទួលបានប្រព័ន្ធច្បាប់ និងយុត្តិធម៌

៨២. បណ្តារដ្ឋាភិបាលដែលជាសមាជិកអាស៊ាន ត្រូវធានាអោយមានប្រព័ន្ធជំនួយផ្នែកច្បាប់ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពសម្រាប់ កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ដែលត្រូវបញ្ជាក់នូវវិធានការនានា ដែលគួរតែចាត់ធ្វើឡើងដើម្បីជួយដល់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ នៅពេលដែលពួកគេធ្វើការត្រូវតែអំពើមិនគប្បី និងការរំលោភបំពានច្បាប់ ។

៨៣. ជាពិសេស ប្រព័ន្ធជំនួយផ្នែកច្បាប់ ត្រូវតែអាចទទួលយកបានដោយងាយស្រួលចំពោះកម្មករនៅក្នុងសហគមន៍ ដែល ពួកគេរស់នៅ និងធ្វើការ ហើយមន្ត្រីជំនួយផ្នែកច្បាប់ ត្រូវតែមានសមត្ថភាពអាចនិយាយ និងទទួលបានព័ត៌មានពីកម្មករ ទេសន្តរប្រវេសន៍ដោយប្រើប្រាស់ភាសារបស់ពួកគេផ្ទាល់ ឬតាមរយៈអ្នកបកប្រែភាសា ហើយត្រូវមានគោលជំហរដើម្បី តំណាងកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍នៅក្នុងតុលាការ និងត្រូវមានសមត្ថភាពសម្របសម្រួលដំណោះស្រាយរវាងដើមចោទ និង ចុងចោទជាកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ដែលមានភាពថ្លាថ្លាក់នឹងគ្នាស្របតាមការសម្រុះសម្រួលរបស់ដើមចោទ ។ បណ្តារដ្ឋ ជាសមាជិកអាស៊ាន ត្រូវយល់ព្រមចំពោះគោលការណ៍ដែលថា ដើមចោទសក្តានុពល ទោះបីជាសាក្សីនោះ មានឯកសារ ឬគ្មានឯកសារក៏ដោយ ត្រូវតែមានការធានានូវសិទ្ធិក្នុងការទទួលបានជំនួយផ្នែកច្បាប់ដើម្បីដាក់ពាក្យបណ្តឹងលើករណីគតិយុត្តិ សំដៅស្វែងរកយុត្តិធម៌ និងបន្តរឿងក្តីរហូតដល់ទីបញ្ចប់ដោយមិនមានការគម្រាមកំហែង ឬការភ័យខ្លាចអំពើហឹង្សា ណាមួយ ការចាប់ខ្លួន ឬការបណ្តេញចេញឡើយ ។ កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ត្រូវតែមានសិទ្ធិដាក់ពាក្យប្តឹងទៅកាន់តុលាការ ពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ដើម្បីស្វែងរកសំណងតាមផ្លូវច្បាប់ ហើយមិនត្រូវទទួលបាននូវការបដិសេធមិនផ្តល់សិទ្ធិឡើយ ពីព្រោះពួកគេ គឺជាកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ហើយ/ឬ គ្មានឋានៈ ស្របច្បាប់នៅក្នុងប្រទេស ។ កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ដែលមាន នីតិវិធីស្របច្បាប់ គួរតែត្រូវបានអនុញ្ញាតអោយស្វែងរក និងទទួលបានការងារដែលមានប្រយោជន៍ក្នុងអំឡុងពេលនៃ ដំណើរការក្តីនោះ ។

៨៤. រដ្ឋាភិបាលនៃប្រទេសអាស៊ានដែលទទួលយកការងារ ត្រូវធានាថា ព័ត៌មានសាធារណៈប្រកបដោយគុណភាពអំពី សិទ្ធិក្នុងការទទួលបានប្រព័ន្ធច្បាប់ និងយុត្តិធម៌សម្រាប់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយយ៉ាងទូលំទូលាយ ដោយប្រើប្រាស់ភាសាដែលកម្មករទាំងនេះអាចយល់បាន ហើយត្រូវធ្វើការផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈអោយបានទូលំទូលាយ នូវអត្ថិភាពនៃប្រព័ន្ធក្នុងការទទួលបានពាក្យបណ្តឹងពីកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ (ដូចជាប្រព័ន្ធនូវស័ព្ទពិសេស ប្រអប់សំបុត្រនៅ ការិយាល័យប្រៃសណីយ៍ ការិយាល័យជំនួយផ្នែកច្បាប់ ប្រព័ន្ធបញ្ជូនតាមរយៈស្ថានទូត ។ល។) ខ្លឹមសារនៃព័ត៌មានដែល ផ្តល់អោយនេះ និងវិធីសាស្ត្រសម្រាប់ការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន ត្រូវតែទាក់ទងនឹងបញ្ហាយេនឌ័រ និងវប្បធម៌ ។

⁹⁰ ដើម្បីអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិនេះ ACMW ត្រូវធ្វើការអង្កេតពីតម្រូវការផ្នែកបច្ចេកទេសរបស់រដ្ឋាភិបាលសមាជិកអាស៊ានដើម្បីសម្រេចអោយបាននូវ ការធ្វើអធិការកិច្ចការងារ និងអនុលោមភាពតាមផ្លូវច្បាប់កាន់តែប្រសើរជាងមុន ហើយធ្វើការវាយតម្លៃនូវតម្រូវការបណ្តុះបណ្តាលសម្រាប់អធិការ ការងារ និងអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ដែលមានសិទ្ធិអំណាចក្នុងការចុះអធិការកិច្ច ។ របាយការណ៍អង្កេត និងវាយតម្លៃនេះ ត្រូវតែបង្កើតជាមូលដ្ឋាន នៃសំណើរបស់អាស៊ានចូលចំពោះអង្គការ ILO ដើម្បីផ្តល់ការឧត្តមគាំទ្រផ្នែកបច្ចេកទេសនៅក្នុងវិស័យនេះ ព្រមទាំងលើកឡើងក្រោមលក្ខខណ្ឌនៃ កិច្ចព្រមព្រៀងសហប្រតិបត្តិការរវាងលេខាធិការដ្ឋានអាស៊ាន និងការិយាល័យលកម្មអន្តរជាតិ ។

កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងប្រមូលព័ត៌មាននៅតាមសហគមន៍ ត្រូវទទួលបានការសម្របសម្រួល ជាមួយសហជីពកម្មករ អង្គការ
នៅតាមមូលដ្ឋាន/សហគមន៍ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ដែលការគាំទ្ររបស់ អង្គការទាំងនេះចំពោះការលើកកម្ពស់
ការយល់ដឹងដល់អង្គការកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងមេដឹកនាំរបស់ខ្លួន អាចធានាអោយមានការទទួលយកព័ត៌មាន
ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពដោយសហគមន៍កម្មករ ។

៨៥. បើពិនិត្យមើលអំពីភាពងាយរងគ្រោះរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ដោយសារការសងសឹករបស់និយោជក ឈ្នួញកណ្តាល
និងក្រុមឧក្រិដ្ឋជន ប្រព័ន្ធការពារសាក្សី ក៏ត្រូវបង្កើតឡើង ហើយ/ឬត្រូវបានពង្រឹងនៅក្នុងគ្រប់រដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ាន
ទាំងអស់ ដោយមានការលើកឡើងយ៉ាងច្បាស់អំពីពាក្យបណ្តឹងរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលនឹងត្រូវបញ្ជូនទៅក្នុង
ប្រភេទរឿងក្តីដែលអនុវត្តចំពោះសាក្សី ។ នៅពេលដែលករណីចោទប្រកាន់ ជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹង កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍
ជាស្ត្រី ចាំបាច់ត្រូវអោយមានការធានាថា មន្ត្រីដែលទទួលបានបណ្តុះបណ្តាលជាស្ត្រីអាចចូលរួម នៅក្នុងដំណើរការការពារ
សាក្សីផងដែរ ។

៨៦. នៅក្នុងករណីចោទប្រកាន់ទាក់ទងនឹងការជួញដូរមនុស្ស បណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ានទាំងអស់អនុវត្តតាមនិយាម
អន្តរជាតិសម្រាប់ការការពារជនរងគ្រោះ (ដែលមានចែងនៅក្នុងអនុស្សរណៈ COMMIT MOU និងមានពិពណ៌នា
យ៉ាងស៊ីជម្រៅនៅក្នុងគោលការណ៍ និងសេចក្តីណែនាំជាអនុសាសន៍របស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស និង
ការជួញដូរមនុស្ស) ។

ដំណើរការ និងគោលនយោបាយត្រួតពិនិត្យ ចាប់ខ្លួន ឃុំខ្លួន និងបញ្ជូនខ្លួនទៅប្រទេសបញ្ជូនវិញ

៨៧. សេចក្តីប្រកាសទីក្រុងបាងកកស្តីពីទេសន្តរប្រវេសន៍មិនប្រក្រតី ដែលបានចុះហត្ថលេខាដោយបណ្តារដ្ឋាភិបាលទាំង
១០ ជាសមាជិកអាស៊ាននៅក្នុងឆ្នាំ១៩៩៩ បានរួមបញ្ចូលនូវអនុសាសន៍យ៉ាងច្បាស់ថា "ជនទេសន្តរប្រវេសន៍ មិនប្រក្រតី
គួរតែទទួលបាននូវការប្រព្រឹត្តជាលក្ខណៈមនុស្សធម៌ដែលរួមមានសេវាថែទាំសុខភាព និងសេវាដ៏សមស្របផ្សេងៗទៀត
នៅពេលដែលករណីជាច្រើននៃការធ្វើទេសន្តរប្រវេសន៍មិនប្រក្រតី កំពុងត្រូវដោះស្រាយទៅតាមច្បាប់ ។ រាល់ការ
ប្រព្រឹត្តមិនគួរឱ្យទាំងឡាយណាចំពោះជនទេសន្តរប្រវេសន៍ ត្រូវរៀបរយជាដាច់ខាត " ។

៨៨. ដោយស្របតាមការប្តេជ្ញាចិត្ត ដែលបានធ្វើឡើងនៅក្នុងសេចក្តីប្រកាសអាស៊ានប្រឆាំងនឹងការជួញដូរមនុស្ស ជាពិសេស
ស្ត្រី និងកុមារដែលបានធ្វើឡើងដោយបណ្តាមេដឹកនាំអាស៊ាននៅក្នុងទីក្រុងវៀងច័ន្ទ ក្នុងឆ្នាំ២០០៤នោះ រាល់ជនទេសន្តរ
ប្រវេសន៍ដែលគ្មានលិខិតស្នាម ដែលអាជ្ញាធរប្រទេសឃើញស្ថិតក្នុងស្ថានភាពធ្វើការងារ ដោយមានការកេងប្រវ័ញ្ចខ្លាំងនោះ
ត្រូវធ្វើការពិនិត្យដើម្បីកំណត់ថាតើពួកគេ គឺជាជនរងគ្រោះដោយសារការជួញដូរដែរឬ យ៉ាងណាដើម្បីអោយស្របតាម
បទប្បញ្ញត្តិនៃលិខិតុបករណ៍ក្របខ័ណ្ឌ និងច្បាប់ជាតិស្តីពីការជួញដូរមនុស្ស ។ ជនទេសន្តរប្រវេសន៍ដែលត្រូវបានរកឃើញ
ថាជាជនរងគ្រោះដោយសារការជួញដូរនោះ ត្រូវទទួលបាននូវការការពារ ជាពិសេសស្របតាមគោលនយោបាយ និងច្បាប់
ប្រឆាំងនឹងការជួញដូរមនុស្ស ព្រមទាំងករណីគ្រប់គ្រងដែលបាន សម្របសម្រួលជាមួយតំណាងរបស់ប្រទេសបញ្ជូន ។
កិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគី និង/ឬពហុភាគីស្តីពីគោលនយោបាយ និងនីតិវិធីក្នុងការឧបត្ថម្ភគាំទ្រដល់ការធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍ និង

ការធ្វើសហប្រតិបត្តិការឡើងវិញនូវជនរងគ្រោះដោយសារការជួញដូរ ត្រូវគ្រប់គ្រងទៅលើការបញ្ជូនជនរងគ្រោះទាំងនេះ ត្រឡប់ទៅកាន់បណ្តាប្រទេសបញ្ជូនវិញ ។

៨៩. បណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ានទាំងអស់ ត្រូវបញ្ចប់ជាបន្ទាន់នូវរាល់ការរៀបចំទាំងឡាយណា ដែលនឹងផ្តល់សិទ្ធិអំណាច អនុវត្តច្បាប់លើជនទេសន្តរប្រវេសន៍ និងក្រុមគ្រួសាររបស់ពួកគេទៅអោយបុគ្គលដែលមិនមែនជាមន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់មាន ឋានៈជាមន្ត្រីរាជការស៊ីវិលអចិន្ត្រៃយ៍នៅក្នុងរដ្ឋាភិបាលឡើយ ។ រាល់ការចាប់ខ្លួន និងការឃុំឃាំងទៅលើជនទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលគ្មានលិខិតស្នាម ត្រូវធ្វើឡើងដោយមន្ត្រីរាជការស៊ីវិលអចិន្ត្រៃយ៍ដែលមានសិទ្ធិអំណាចស្របច្បាប់ក្នុងការអនុវត្តច្បាប់ និងស្របទៅតាមដីកាតែប៉ុណ្ណោះ ។ ទាហានកំណែសក្តានុពល ឬជនស៊ីវិល ថ្នាក់ខ្ពស់ មិនមានសិទ្ធិធ្វើការចាប់ខ្លួន ឬឃុំឃាំង ជនទេសន្តរប្រវេសន៍ឡើយ ហើយត្រូវហាមឃាត់មិនអោយមានការពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងនីតិវិធីចាប់បញ្ជូនជនទេសន្តរប្រវេសន៍ ទាំងនេះទៅប្រទេសបញ្ជូនរបស់ពួកគេវិញដែរ ។

៩០. ដើម្បីទប់ស្កាត់នូវការចាប់បញ្ជូនខ្លួនកម្មករទៅប្រទេសបញ្ជូនវិញដោយបង្ខំ និងខុសច្បាប់នោះ បណ្តាក្រុមហ៊ុនឯកជន ឬបុគ្គលនានា ត្រូវបានហាមឃាត់មិនអោយមានការពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងដំណើរការឃុំឃាំង ឬចាប់បញ្ជូនខ្លួនទៅស្រុកវិញឡើយ ។ មន្ត្រីរបស់ប្រទេសទទួលទៅច្រកចេញចូលកំពង់ផែ ត្រូវផ្តល់នូវការចំណេះដឹង និងការបណ្តុះបណ្តាលអោយបានត្រឹមត្រូវ ដើម្បីអាចមានលទ្ធភាពដឹង និងធ្វើការអន្តរាគមន៍ប្រកបដោយលក្ខណៈបុរេសកម្មនៅក្នុងករណី ដែលមានការនិរទេស កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ទាំងបង្ខំហើយសេវាកម្មបកប្រែភាសា ត្រូវរៀបចំអោយបានងាយស្រួល ដើម្បីអោយមន្ត្រីធ្វើការ ស៊ើបអង្កេតលើករណីដែលគួរអោយសង្ស័យអំពីការនិរទេសទាំងបង្ខំ/គ្មានការស្ម័គ្រចិត្ត ។

៩១. រាល់ការឃុំឃាំងនៅក្នុងផ្ទះ ការឃុំខ្លួន និងការនិរទេសជនទេសន្តរប្រវេសន៍ នឹងត្រូវអនុវត្តដោយមានលក្ខណៈស្របច្បាប់ តែក្នុងករណីធានាអោយមានសុវត្ថិភាព និងសេចក្តីថ្លៃថ្នូរ ព្រមទាំងក្នុងលក្ខណៈជាមនុស្សធម៌តែប៉ុណ្ណោះ ។ បណ្តារដ្ឋាភិបាល ទាំងអស់ត្រូវទប់ស្កាត់កុំអោយមានការបញ្ជូនជនទេសន្តរប្រវេសន៍ទៅវិញទៅមក ឆ្លងកាត់ព្រំដែនពីប្រទេសមួយទៅប្រទេស មួយទៀតដោយមិនបានទទួលការការពារពីសំណាក់អាជ្ញាធរជាតិរបស់ខ្លួន ឬការការពារជាលក្ខណៈអន្តរជាតិឡើយ ។

៩២. ការពិន័យចំពោះជនទេសន្តរប្រវេសន៍ណា ដែលនៅមិនទាន់មានលិខិតស្នាម ឬស្ថិតក្នុងស្ថានភាពមិនប្រក្រតីនៅក្នុង រដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ានណាមួយ ត្រូវធ្វើឡើងអោយបានសមស្រប ។ រាល់ការបំពានច្បាប់ ឬនីតិវិធីរដ្ឋបាល មិនត្រូវបាន ចាត់ទុកថាជាបទល្មើសឧក្រិដ្ឋឡើយ ។ រាល់បទប្បញ្ញត្តិច្បាប់ ដែលធ្វើអោយជនទេសន្តរប្រវេសន៍ទទួលរងនូវការប្រព្រឹត្ត ដ៏សាហាវយង់ឃ្នង អមនុស្សធម៌ និងធ្វើអោយអាចខ្វះខាតយស ត្រូវធ្វើកំណែទម្រង់ឡើងវិញ ដើម្បីលុបបំបាត់ទម្លាប់ អនុវត្តទាំងនេះ អោយស្របតាមការពិគ្រោះយោបល់រវាងបណ្តាប្រទេសបញ្ជូន និងប្រទេសទទួលនៅក្នុងគណៈកម្មាធិការ អាស៊ានស្តីពីកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ។

ជំនឿ និងទម្លាប់អនុវត្តនៅក្នុងសង្គម និងវប្បធម៌របស់ជនទេសន្តរប្រវេសន៍

៩៣. បណ្តាប្រទេសទទួល ត្រូវផ្តល់ដល់ជនទេសន្តរប្រវេសន៍នូវសិទ្ធិក្នុងការប្រតិបត្តិតាមជំនឿសង្គម វប្បធម៌ និងសាសនា ដោយគ្មានការរំខាន ហើយមិនត្រូវដាក់ការរឹតត្បិត ឬរារាំងនូវការអនុវត្តប្រកបដោយអហិង្សាចំពោះជំនឿទាំងនោះឡើយ ។

ការអនុវត្តត្រូវធ្វើឡើងដោយស្របទៅតាមធម្មនុញ្ញអាស៊ាន ដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា ២.២.១ ដែលគោលការណ៍មួយ ក្នុងចំណោមគោលការណ៍ប្រតិបត្តិជាស្នូលរបស់ធម្មនុញ្ញនេះត្រូវអោយមាន "ការគោរព វប្បធម៌ ភាសា និងសាសនាខុសៗគ្នា របស់បណ្តាប្រជាជនអាស៊ាន ហើយទន្ទឹមនឹងនោះផងដែរមានការសង្កត់ធ្ងន់ ទៅលើគុណតម្លៃរួមក្នុងស្មារតីសាមគ្គីក្នុងភាព ចម្រុះ" ។

៩៤. កុមារ ត្រូវផ្តល់ដូចគ្នានេះដែរនូវសិទ្ធិក្នុងការប្រតិបត្តិតាមជំនឿសង្គម និងវប្បធម៌របស់ពួកគេ ស្របតាមមាត្រា ៣២ នៃអនុសញ្ញា CRC របស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ដែលចែងថា "ភាគីរដ្ឋទាំងអស់ ត្រូវទទួលស្គាល់សិទ្ធិរបស់កុមារក្នុងការ ទទួលបានការសម្រាក និងលំហែកាយ និងការចូលរួមនៅសកម្មភាពលេងកំសាន្ត និងសម្រាកកាយដែលសមស្របចំពោះ កុមារ ព្រមទាំងចូលរួមដោយសេរីនៅក្នុងជីវិតវប្បធម៌ និងសិល្បៈ" ។

៩៥. នៅក្នុងករណីដែលជំនឿសង្គម និងវប្បធម៌របស់ជនទេសន្តរប្រវេសន៍ ត្រូវបានរកឃើញយ៉ាងសមហេតុផលថាបាន រំលោភបំពានយ៉ាងខ្លាំងទៅលើសុភវិនិច្ឆ័យ ឬសីលធម៌របស់ប្រទេសទទួល និងសហគមន៍នានានោះ ប្រទេសទទួលនោះ ត្រូវចាប់ផ្តើមធ្វើការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយមន្ត្រីនៃប្រទេសបញ្ជូន តំណាងកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងតំណាងរបស់ អង្គការសង្គមស៊ីវិលនៅក្នុងប្រទេសទទួល ។ ការពិគ្រោះយោបល់ត្រូវផ្តោត លើការសម្របសម្រួលវិវាទប្រកបដោយ ប្រសិទ្ធភាព និងស្វែងរកដំណោះស្រាយដ៏សមស្រប ដែលនឹងជំរុញអោយមានការយោគយល់គ្នាទៅវិញទៅមកអោយកាន់តែ ប្រសើរឡើង ។

៩៦. បណ្តាប្រទេសទទួល ត្រូវផ្តល់ដល់មន្ត្រីរាជការស៊ីវិលរបស់ខ្លួននៅតាមក្រសួងនីមួយៗ ដែលធ្វើការដោយផ្ទាល់ទៅលើ បញ្ហានានាដែលទាក់ទងទៅនឹងកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ នូវការបណ្តុះបណ្តាល និងការកសាងសមត្ថភាពយ៉ាង ត្រឹមត្រូវដើម្បី ធានាថា មន្ត្រីរាជការស៊ីវិលទាំងនោះ មានការយល់ដឹងអំពីភាសា និងវប្បធម៌របស់ជនទេសន្តរប្រវេសន៍ទាំងនោះ ។ ទំនាក់ ទំនងជាទៀងទាត់ និងបើកទូលាយរវាងសហគមន៍ និងមេដឹកនាំរបស់ជនទេសន្តរប្រវេសន៍ សហជីពកម្មករ និងអង្គការ មិនមែនរដ្ឋាភិបាលដែលជួយជ្រោមជ្រែងដល់កម្មករទាំងនោះ និងមន្ត្រីរដ្ឋាភិបាលត្រូវធ្វើការជំរុញជាមធ្យោបាយមួយ ដើម្បីសម្រេចអោយបាននូវគោលដៅនេះផងដែរ ។

ភាពមានកម្មសិទ្ធិរបស់ជនទេសន្តរប្រវេសន៍ចំពោះឧបករណ៍ទំនាក់ទំនង និងមធ្យោបាយធ្វើដំណើរ

៩៧. សិទ្ធិរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ចំពោះទំនាក់ទំនងផ្ទាល់ខ្លួន ត្រូវទទួលបានការគោរពជាចាំបាច់ ។ កម្មករទេសន្តរ ប្រវេសន៍ និងក្រុមគ្រួសាររបស់ខ្លួន ត្រូវមានសិទ្ធិក្នុងការទិញ និងប្រើប្រាស់ទូរស័ព្ទដៃ ដោយមិនមានការរឹតត្បិតដោយ អាជ្ញាធរឡើយ ។ កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ណា ដែលបានដាក់ពាក្យសុំ និង/ឬទទួលបានប័ណ្ណបើកបរនៅក្នុងប្រទេសទទួល ក៏ត្រូវមានសិទ្ធិក្នុងការទិញ ចុះឈ្មោះ និងប្រើប្រាស់យានជំនិះ ដូចជាទោចក្រយានយន្ត ដោយមិនមានការរឹតត្បិតយ៉ាង តឹងតែង ឬរើសអើងដោយផ្អែកទៅលើសញ្ជាតិ ឬឋានៈឡើយ ។ សិទ្ធិក្នុងការដាក់ ពាក្យសុំ និងទទួលបានប័ណ្ណបើកបរ មិនត្រូវធ្វើការកំណត់ដោយមិនសមហេតុផលឡើយ ក្នុងករណីមានតម្រូវការជាចាំបាច់នៅក្នុងទីតាំងភូមិសាស្ត្រមួយចំនួន ក្នុងការប្រើប្រាស់មធ្យោបាយធ្វើដំណើរផ្ទាល់ខ្លួន ។

កាតព្វកិច្ចរបស់ប្រទេសបញ្ចូល

ធានានូវសិទ្ធិក្នុងការទទួលបានការងារ និងការអភិវឌ្ឍសមរម្យ

៩៨. រដ្ឋាភិបាលត្រូវទទួលស្គាល់ថា ខ្លួនមានភារកិច្ចក្នុងការធានានូវសិទ្ធិអភិវឌ្ឍន៍ ដែលរួមមានការផ្តល់នូវឱកាសសម្រាប់ ការងារសមរម្យ ភាពជាពលរដ្ឋនៅក្នុងប្រទេសរបស់ខ្លួន ។ រដ្ឋាភិបាលត្រូវអះអាងនូវគោលការណ៍ដែលថាការសម្រេចចិត្ត ធ្វើទេសន្តរប្រវេសន៍ គួរតែជាជម្រើសដោយសេរី និងផ្តល់ដំណឹងជាមុន មិនមែនជាជម្រើសចុងក្រោយដែលជំរុញដោយ ភាពចាំបាច់ផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចនោះឡើយ ។ រដ្ឋាភិបាលនៃបណ្តាប្រទេសដែលបញ្ជូនកម្មករនៅក្នុងអាស៊ាន ត្រូវធ្វើការប្តេជ្ញា យ៉ាងពេញទំហឹងក្នុងការសម្រេចអោយបាននូវការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស និងមនុស្សធម៌ នៅក្នុងប្រទេសរបស់ខ្លួន ព្រមទាំង ការការពារ និងការលើកកម្ពស់ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនូវសិទ្ធិ និងសុខុមាលភាពរបស់ពលរដ្ឋខ្លួន ដែលសម្រេចចិត្តធ្វើ ទេសន្តរប្រវេសន៍ ។

ការបណ្តុះបណ្តាលកម្មករដោយប្រសិទ្ធភាពនៅមុនពេលចេញដំណើរ និងប្រព័ន្ធសម្រាប់

កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍

៩៩. កម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលមុនពេលចេញដំណើរ តម្រូវបានតម្រូវដោយច្បាប់ និង/ឬបទប្បញ្ញត្តិមុនពេលចេញដំណើររបស់ កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ។ ការបណ្តុះបណ្តាលមុនពេលចេញដំណើរនេះ ត្រូវផ្តល់ដល់ កម្មករទាំងនោះ ដោយឥតគិតថ្លៃ ហើយត្រូវបញ្ចូលព័ត៌មានស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស និងការងារ ច្បាប់ និងបទបញ្ញត្តិ ការងារនៅក្នុងប្រទេស ទទួល យន្តការសាទុក្ខ និងសិទ្ធិក្នុងការទទួលបានយុត្តិធម៌សម្រាប់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ខ្លឹមសារនៃកិច្ចសន្យា ការងារ វប្បធម៌ និងទម្លាប់ អនុវត្តការងារ/ការរស់នៅរបស់ប្រទេសទទួល ព្រមទាំងយន្តការក្នុងការ "ធ្វើទេសន្តរប្រវេសន៍ប្រកបដោយសុវត្ថិភាព" ។ ការបណ្តុះបណ្តាលនៅមុនពេលចេញដំណើរ គួរទាក់ទងនឹងបញ្ហាយេនឌ័រ ដែល ឆ្លុះបញ្ចាំងនូវការកើនឡើងនៃភាពលើសលប់ របស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី ។

១០០. បណ្តារដ្ឋាភិបាលទាំងអស់ ត្រូវធានាថា ការបណ្តុះបណ្តាលនៅមុនពេលចេញដំណើរនេះ មានរួមបញ្ចូលនូវការបណ្តុះ បណ្តាលជំនាញប្រកបដោយអត្ថន័យ និងប្រសិទ្ធភាព ហើយថាការរៀនរកកម្មករទាំងនោះអោយទៅធ្វើការនៅក្នុង ប្រទេសទទួល នឹងត្រូវរៀបចំធ្វើឡើងអោយបានទាន់ពេលវេលា និងមិនមានការពន្យារពេលខុសពីប្រក្រតីឡើយ ។ ទន្ទឹមពេលនឹងការទទួលបាននូវការបណ្តុះបណ្តាលមុនពេលចេញដំណើរនេះ កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ចាំបាច់ត្រូវ ទទួលបាននូវ លក្ខខណ្ឌរស់នៅ និងកន្លែងស្នាក់អាស្រ័យដែលមានអនាម័យល្អ ។ ប្រសិនបើកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលនោះ មានរួមបញ្ចូល នូវការអនុវត្តការងារជាក់ស្តែងណាមួយនៅក្នុងប្រទេសបញ្ជូននោះ កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ត្រូវទទួលបានប្រាក់សំណង ដោយស្របតាមច្បាប់ស្តីពីការងារ ចំពោះរាល់ការងារណាដែលពួកគេធ្វើក្នុងនាមជាសិក្ខាកាម ។ ទោះក្នុងកាលៈទេសៈណា ក៏ដោយ ក៏មជ្ឈមណ្ឌលបណ្តុះបណ្តាលកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ មិនត្រូវបានអនុញ្ញាតិអោយ ធ្វើការបង្វែងទុកកម្មករ ទេសន្តរប្រវេសន៍ និងរារាំង ឬបដិសេធមិនផ្តល់សេរីភាពក្នុងការធ្វើដំណើរដល់កម្មករទាំង នោះជាដាច់ខាត ។

១០១. កម្មវិធីសិក្សាច្បាស់លាស់សម្រាប់ការបណ្តុះបណ្តាលមុនពេលចេញដំណើរ ត្រូវរៀបចំបង្កើតឡើងដោយមានការ ពិគ្រោះយោបល់យ៉ាងហ្មត់ចត់ជាមួយកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងសមាគមរបស់ពួកគេ អង្គការផ្តល់ជំនួយ កម្មករទេសន្តរ ប្រវេសន៍ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល សហជីពកម្មករ និងភាគីពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗ ។

១០២. បណ្តារដ្ឋាភិបាលទាំងអស់ត្រូវចូលរួមជាមួយអង្គការសង្គមស៊ីវិល សហជីពកម្មករ បណ្តាញកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលបានបញ្ជូនមកស្រុកវិញ ក្រុម និងមេដឹកនាំសហគមន៍ អង្គការសាសនា និងសង្គមដែលមានឥទ្ធិពល ដើម្បីជួយផ្តល់ ការបណ្តុះបណ្តាលនេះ និងផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានទៅកាន់កម្មករទាំងនោះ ។

១០៣. ប្រសិនបើអាចទៅរួច កម្មវិធីអប់រំទាំងនេះ គួររៀបចំធ្វើឡើងនៅតាមសហគមន៍ ហើយត្រូវសង្កត់ធ្ងន់អំពីការយល់ដឹង នៅក្នុងដំណើរការធ្វើការសម្រេចចិត្ត ។ រដ្ឋាភិបាលទាំងអស់ ត្រូវចាប់ផ្តើមបើកយុទ្ធនាការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងថ្នាក់ជាតិ ដោយផ្តល់នូវសារណែនាំយ៉ាងច្បាស់លាស់អំពីសារសំខាន់នៃការធ្វើទេសន្តរប្រវេសន៍ប្រកបដោយសុវត្ថិភាព និងផ្តល់ព័ត៌មាន នៅទីកន្លែងណាដែលកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍អាចទទួលបាន ។ ព័ត៌មានជាក់លាក់ គួរតែអាចរកបានផងដែរពាក់ព័ន្ធនឹង គោលនយោបាយ និងបទប្បញ្ញត្តិរបស់រដ្ឋាភិបាលដែលទាក់ទងនឹងថ្លៃចំណាយ និងថ្លៃសេវាដែលអាចមាននៅក្នុងដំណើរការ ជ្រើសរើស និងរៀបចំកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ។

១០៤. កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ គួរត្រូវបង្កើតឡើងនៅក្នុងចំណោមបណ្តារដ្ឋាភិបាលដែលជាសមាជិកអាស៊ាន ដែលបញ្ជូន កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងបណ្តារដ្ឋាភិបាលដែលទទួលយកកម្មករទាំងនោះ ដើម្បីធ្វើការវាយតម្លៃពីតម្រូវការបណ្តុះបណ្តាល ក្នុងចំណោមអតីតកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងកម្មករនាពេលអនាគត និងបច្ចុប្បន្នដែលកម្មករទាំងនោះនឹងគាំទ្រដល់ ការបង្កើតកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលមុនពេលចេញដំណើរដែលជាកម្មវិធីដ៏សំខាន់ និងទាក់ទងនឹងតម្រូវការរបស់កម្មករ ។ ការវាយតម្លៃទាំងនេះ គួរគិតគូរដល់បញ្ហាយេនឌ័រផងដែរ ។

១០៥. បើពិនិត្យមើលអំពីចំនួនយ៉ាងច្រើនសន្លឹកសន្លាប់នៃកម្មករជាយុវជន ដែលធ្វើដំណើរចេញទៅធ្វើការនៅបរទេស នោះ បណ្តាប្រទេសបញ្ជូន ត្រូវពិចារណាអំពីលទ្ធភាពក្នុងការបង្កើតកម្មវិធី "ទេសន្តរប្រវេសន៍ ស្វែងរកការងារប្រកប ដោយសុវត្ថិភាព" ដែលកម្មវិធីនេះនឹងត្រូវរួមបញ្ចូលទៅក្នុងកម្មវិធីសិក្សាដែលនឹងយកមកអនុវត្តនៅតាមវិទ្យាល័យ និង សាកលវិទ្យាល័យជាតិក្នុងស្រុក ។

កិច្ចសហប្រតិបត្តិការក្នុងការបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ និងការកសាងសមត្ថភាព

១០៦. បណ្តារដ្ឋាភិបាល ត្រូវបង្កើតកម្មវិធីកសាងសមត្ថភាពដ៏ទូលំទូលាយមួយសម្រាប់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដោយ ផ្តោតលើការពង្រឹងជំនាញវិជ្ជាជីវៈ និងសមត្ថភាព ដែលនឹងអាចធ្វើអោយពួកគេទទួលបានជោគជ័យនៅក្នុងប្រទេសរបស់ ខ្លួន និងនៅក្នុងប្រទេសដទៃ ប្រសិនបើពួកគេសម្រេចចិត្តធ្វើទេសន្តរប្រវេសន៍នោះ ។

១០៧. បណ្តាប្រទេសទទួលទាំងអស់ ត្រូវផ្តល់ព័ត៌មាន ជំនួយបច្ចេកទេស និងការឧបត្ថម្ភផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុដល់កម្មវិធី អភិវឌ្ឍន៍ជំនាញវិជ្ជាជីវៈ ដែលបង្កើតឡើងដោយបណ្តារដ្ឋាភិបាលដែលបញ្ជូនកម្មករមក និងបណ្តាស្ថាប័នជាតិធានា

(សាកលវិទ្យាល័យ វិទ្យាស្ថានបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ អង្គការធំៗ និងអង្គការសង្គមស៊ីវិល) ដែលនឹងជួយដល់ការលុបបំបាត់គម្លាតការអភិវឌ្ឍ/សមត្ថភាពធនធានមនុស្ស ដែលកើតមានឡើងនៅក្នុងអាស៊ាន ។

ប្រព័ន្ធ និងបទប្បញ្ញត្តិដ៏មានប្រសិទ្ធភាពនៃការចេញដំណើរ និងវិវត្តន៍ប្រព័ន្ធប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍

១០៨. បណ្តារដ្ឋាភិបាលនៃប្រទេសបញ្ជូនទាំងអស់ ត្រូវដាក់ចេញនូវគោលនយោបាយ និងប្រព័ន្ធនានាប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពសម្រាប់ការចេញដំណើរ និងវិវត្តន៍ប្រព័ន្ធប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលផ្អែកទៅលើ (និង រៀនសូត្រពី) បទពិសោធន៍ជាក់ស្តែងរបស់កម្មករទាំងនោះ ។ គោលការណ៍សំខាន់ៗ ដែលត្រូវគាំទ្រដល់ប្រព័ន្ធទាំងនេះ គឺថាកម្មករមិនចាំបាច់ត្រូវចំណាយថ្លៃសេវាច្រើនហួសហេតុ^{១៤} សម្រាប់ការចេញទៅបម្រើការងារនៅបរទេស វិធីសាស្ត្រនៃដំណើរការច្រកចេញចូល តែមួយ ត្រូវតែប្រកាន់យកដើម្បីកាត់បន្ថយនូវអប្រសិទ្ធភាពបែបការិយាល័យបតេយ្យ និងឱកាសក្នុងការប្រព្រឹត្តអំពើពុករលួយ ចាំបាច់ត្រូវមានការផ្សេងផ្ទាត់ និងការផ្តល់ជំនួយសម្រាប់កិច្ចសន្យាការបណ្តុះបណ្តាលមុនពេលចេញដំណើរ ត្រូវ រៀបចំឡើងផងដែរ ហើយបណ្តាភ្នាក់ងារជ្រើសរើសកម្មករនឹងត្រូវទទួល អាជ្ញាប័ណ្ណ និងដាក់និយ័តកម្មយ៉ាងតឹងរ៉ឹង ដើម្បីធានាអោយមានអនុលោមភាពតាមច្បាប់ និងបទបញ្ជាផ្សេងៗ ។ រដ្ឋាភិបាល ត្រូវហាមឃាត់បណ្តាភ្នាក់ងារ ជ្រើសរើសបុគ្គលិកកុំអោយប្រើប្រាស់សញ្ញាប័ណ្ណឬប្រាក់បញ្ញើ ឬតម្រូវការផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងៗទៀត ដែលស្រដៀងគ្នានេះ ដែលនឹងតម្រូវអោយកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍នៅបន្តការងារ ជាមួយនិយោជកតែម្នាក់នៅក្នុងប្រទេសទទួល ។

១០៩. បណ្តាប្រទេសបញ្ជូន ត្រូវកំណត់ថ្លៃចេញទិដ្ឋាការក្នុងតម្លៃថោកសមរម្យ ហើយត្រូវប្រកាន់យកនូវជំហានដ៏សមស្របនានា ដើម្បីធានាថាឈ្នួញកណ្តាល និងបណ្តាភ្នាក់ងារនឹងមិនយកថ្លៃចេញទិដ្ឋាការពីកម្មករក្នុងតម្លៃជ្រុលហួសហេតុពេកនោះឡើយ ។ បណ្តាប្រទេសបញ្ជូន ត្រូវពិចារណាអំពីការបើកការិយាល័យទិដ្ឋាការនៅក្នុងបណ្តាទីក្រុង និងទីរួមខេត្តនានា ដើម្បីជួយសម្រាលបន្តកររបស់ពលរដ្ឋខ្លួនក្នុងការដាក់ពាក្យសុំទិដ្ឋាការ ។

១១០. បណ្តារដ្ឋាភិបាលដែលជាសមាជិកអាស៊ាន ត្រូវបង្កើតទិន្នន័យមូលដ្ឋានដ៏ទូលំទូលាយមួយ ដើម្បីរក្សាទិន្នន័យប្រកបដោយសុក្រិតភាពអំពីពលរដ្ឋរបស់ខ្លួនដែលធ្វើការនៅបរទេស ។ គោលដៅនៃកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងនេះ គឺដើម្បីធានាថារដ្ឋាភិបាលមានព័ត៌មានច្បាស់លាស់ និងថ្មីៗបំផុតស្តីពីទេសន្តរប្រវេសន៍ដើម្បីដឹកនាំការបង្កើតគោលនយោបាយរបស់ខ្លួនស្តីពីទេសន្តរប្រវេសន៍ និងបង្កលក្ខណៈងាយស្រួលដល់ការផ្តល់សេវាកម្មប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពដល់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ខណៈពេលដែលពួកគេនៅបរទេស ។ ជាការប្រសើរបំផុតដែលថា ទិន្នន័យមូលដ្ឋាននេះ អាចរកបាននៅក្រសួងការងារនៅក្នុងបណ្តារដ្ឋនីមួយៗជាសមាជិកអាស៊ាន ហើយនីតិវិធី ដែលបានធ្វើឡើង ដើម្បីធានាអោយមានស្ថានទូតរបស់រដ្ឋាភិបាលនៅបរទេស និងបណ្តាភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាលផ្សេងៗទៀត ដែលជួយដល់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍នោះ ក៏អាចទទួលបានមូលដ្ឋានទិន្នន័យនេះដែរ ។ រដ្ឋាភិបាលនីមួយៗ ត្រូវធានាថា ការឧបត្ថម្ភផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ និងបច្ចេកទេសដ៏ចាំបាច់ត្រូវបង្កើត

^{១៤} មានការផ្តល់អនុសាសន៍ថា កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ មិនរំពឹងថាត្រូវបង់ថ្លៃឈ្នួលជ្រើសរើសបុគ្គលិក ដែលមានតម្លៃ លើសពីប្រាក់ខែមួយខែនៅក្នុងប្រទេសទទួលឡើយ ។

អោយមានសម្រាប់មន្ត្រីដែលបានជ្រើសរើសអោយគ្រប់គ្រងលើទិន្នន័យនេះ ។ នីតិវិធីដែលច្បាស់លាស់ ចាំបាច់ត្រូវកំណត់សម្រាប់ការប្រើប្រាស់ព័ត៌មានប្រកបដោយ ស្មារតីទទួលខុសត្រូវ ដែលរួមមានគោលនយោបាយរក្សាព័ត៌មានឯកជន (ដូចជាព័ត៌មានសុខភាពជាដើម) អំពីកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ដែលចង់អោយមានការរក្សាការសម្ងាត់ចំពោះពួកគេ ។ ចាំបាច់ត្រូវគោរព និងធានាអោយមានការរក្សាការសម្ងាត់ នៅក្នុងករណីដែលកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ធ្វើការទាមទារអោយមានការការពារ ជាលក្ខណៈអន្តរជាតិ ។

១១១. ការចូលរួមរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍កម្មករដែលវិលត្រឡប់មកវិញ និងក្រុមគ្រួសាររបស់ពួកគេត្រូវចាត់ទុកជាអទិភាព ដើម្បីអោយកិច្ចអន្តរាគមន៍របស់រដ្ឋាភិបាលក្នុងការធ្វើឱ្យដំណើរការទេសន្តរប្រវេសន៍កាន់តែមានសុវត្ថិភាពនោះអាចផ្អែកទៅលើមេរៀនជាក់ស្តែងដែលកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ធ្លាប់បានជួបប្រទះ ។ អាស្រ័យហេតុនេះ រដ្ឋាភិបាលត្រូវកែលម្អ និងពង្រឹងយន្តការ និងដំណើរការនាពេលបច្ចុប្បន្នដើម្បីធានាអោយមានតំណាង និងការចូលរួមដ៏ពិតប្រាកដរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ នៅក្នុងការគ្រប់គ្រងទៅលើបណ្តាទីភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាលសំខាន់ៗ ដែលធ្វើការជាមួយកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលប្រហែលជាតាមរយៈការប្រើប្រាស់គណៈកម្មាធិការពិគ្រោះយោបល់ ឬប្រព័ន្ធផ្សេងៗ ដើម្បីធ្វើស្ថាប័នបន្ថែមជាមួយជនទេសន្តរប្រវេសន៍ និងធានាអោយមានតម្លាភាពនៅក្នុងប្រតិបត្តិការផ្សេងៗ ដោយសហការជាមួយអង្គការសង្គមស៊ីវិល ។

១១២. បណ្តារដ្ឋាភិបាលជាសមាជិកអាស៊ាន ត្រូវពិចារណាអោយបានម៉ត់ចត់អំពីការបង្កើត "មជ្ឈមណ្ឌលសេវាកម្មច្រកចេញចូលតែមួយ" នៅកម្រិតស្រុក/ខ័ណ្ឌ ខេត្ត/ក្រុង និងជាតិ ដោយស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងតែមួយពីបណ្តាក្រសួងដែលពាក់ព័ន្ធ ដោយតម្រូវអោយមានទម្រង់បែបបទ និងពាក្យសុំ ដែលចាំបាច់សម្រាប់កម្មករទៅធ្វើការនៅបរទេស ។ បុគ្គលិកដែលមានសមត្ថភាព និងធនធានហិរញ្ញវត្ថុគ្រប់គ្រាន់ ត្រូវផ្តល់ទៅអោយបណ្តាទីភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាលដែលពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីបង្កលក្ខណៈងាយស្រួលដល់ការបង្កើតគំរូ "មជ្ឈមណ្ឌលសេវាកម្មច្រកចេញចូលតែមួយ" ។ ថ្លៃសម្រាប់នីតិវិធីដែលតម្រូវនេះ ត្រូវរក្សាក្នុងតម្លៃថោកសមរម្យ ។

១១៣. បណ្តាប្រទេសបញ្ជូន ត្រូវបង្កើតដោយមានការពិគ្រោះយោបល់យ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយតំណាងរបស់ក្រុម គ្រួសារកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលកំពុងស្ថិតក្នុងប្រទេសបញ្ជូន) អោយមានផលប្រយោជន៍ផ្នែកសុខាភិបាល និងសេវាថែទាំសុខភាពដ៏ទូលំទូលាយ សន្តិសុខសង្គម និងសេវាឧបត្ថម្ភផ្សេងៗទៀតដល់គ្រួសាររបស់កម្មករ ដើម្បីជួយសម្រាលទុក្ខលំបាកដែលពួកគេកំពុងជួបប្រទះដោយសារតែការបែកបាក់ក្រុមគ្រួសារ ។

១១៤. រាល់រដ្ឋាភិបាលសមាជិកអាស៊ាននីមួយៗ ត្រូវតម្រូវអោយទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសបុគ្គលិក ផ្តល់នូវច្បាប់ចម្លងនៃកិច្ចសន្យារបស់កម្មករនីមួយៗ អោយទៅក្រសួងពាក់ព័ន្ធដែលមានសិទ្ធិត្រួតពិនិត្យ ដើម្បីអោយកិច្ចសន្យានេះអាចទទួលបានការផ្សេងផ្ទាត់ពីសំណាក់រដ្ឋាភិបាល មុនពេលកម្មករចាកចេញពីប្រទេសរបស់ខ្លួន ។ រាល់កិច្ចសន្យាទាំងអស់ត្រូវធ្វើឡើងអោយបានម៉ត់ចត់ ដោយអនុលោមតាមច្បាប់របស់ប្រទេសបញ្ជូន និងប្រទេសទទួល ដែលយ៉ាងហោចណាស់ ក៏មានកិច្ចសន្យាមួយច្បាប់សរសេរជាភាសាមួយដែលកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍អាចយល់បាន ។

១១៥. រដ្ឋាភិបាលដែលបញ្ជូនកម្មករ មិនត្រូវដាក់ពិន័យទោះក្នុងគ្រប់រូបភាពណាក៏ដោយ ប្រឆាំងនឹងកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលវិលត្រឡប់មកប្រទេសរបស់ខ្លួនវិញ ដែលកាលពីដំបូងបានចាកចេញពីប្រទេសដែលបញ្ជូនពួកគេមកតាមរយៈបណ្តាញ ក្រៅផ្លូវការឡើយ ហើយត្រូវចេញបទប្បញ្ញត្តិដ៏សមស្រប និងប្រកាន់យកជំហានបុរេសកម្មដើម្បីធានាថារាល់មន្ត្រីថ្នាក់ មូលដ្ឋាន ស្រុក និងខេត្ត/ក្រុង នឹងគោរពតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវដែលបានចែង ។

ការត្រួតពិនិត្យ និងការដាក់ពិន័យកម្មករលើទីភ្នាក់ងារ និងបណ្តាញអន្តរជាតិ ដែលជ្រើសរើសកម្មករ

១១៦. រដ្ឋាភិបាលដែលជាសមាជិកអាស៊ាន ត្រូវធានាថា រាល់ក្រុមហ៊ុនជ្រើសរើសបុគ្គលិកដែលកំពុងដំណើរការនៅក្នុង ប្រទេសរបស់ខ្លួន ត្រូវបានផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណ និងដាក់ចេញបទប្បញ្ញត្តិ ដែលទាមទារអោយក្រុមហ៊ុនទាំងនោះផ្តល់សញ្ញាប័ណ្ណ ហិរញ្ញវត្ថុក្នុងទឹកប្រាក់យ៉ាងច្រើនទៅអោយរដ្ឋាភិបាល ដែលអាចទទួលបាននូវការរឹបអូស ប្រសិនបើក្រុមហ៊ុននោះ ត្រូវបានរក ឃើញថាបានបោកប្រាស់ ឬក្លែងបន្លំកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ។^{១៥} តំណាងអង្គការសង្គមស៊ីវិល និងសមាគមកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលវិលត្រឡប់មកស្រុកវិញ ត្រូវរួមបញ្ចូលជាសមាជិករបស់ស្ថាប័នត្រួតពិនិត្យ របស់រដ្ឋាភិបាល ដើម្បីធានាអោយមានតម្លាភាព និងយុត្តិធម៌ក្នុងការត្រួតពិនិត្យនិយ័តភាព ។ ក្រុមហ៊ុនជ្រើសរើស បុគ្គលិក ជារៀងរាល់ឆ្នាំមានកាតព្វកិច្ចបង្ហាញជាសាធារណៈនូវគណនីហិរញ្ញវត្ថុដែលបានធ្វើសវនកម្មពេញលេញ របស់ខ្លួន ដោយបង្ហាញនូវប្រាក់ចំណូល ការខាតបង់ ប្រាក់ចំណេញ និងសមតុល្យ ដែលរួមមានកិច្ចសន្យាដែលបានចុះ ជាមួយកម្មករ ដែលធ្វើការនៅបរទេស ហើយផ្តល់ព័ត៌មានអំពីភាពជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិបច្ចុប្បន្នរបស់ក្រុមហ៊ុន ហើយត្រូវប្រឈមមុខនឹង បទឧក្រិដ្ឋ និងរដ្ឋប្បវេណីក្នុងករណីធ្វើរបាយការណ៍ខុសពីការពិត ។ មន្ត្រីរដ្ឋាភិបាល ត្រូវផ្តល់ព័ត៌មានអោយបានទៅ ដល់ជនទេសន្តរប្រវេសន៍សក្តានុពល ពាក់ព័ន្ធនឹងទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសបុគ្គលិកដែលមានអាជ្ញាប័ណ្ណត្រឹមត្រូវ ។

១១៧. រដ្ឋាភិបាលដែលជាសមាជិកអាស៊ាន ត្រូវដាក់ចេញនូវបទប្បញ្ញត្តិដល់បណ្តាញទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសបុគ្គលិកពលករថា ទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសបុគ្គលិកនៅក្នុងប្រទេសបញ្ជូន មានការទទួលខុសត្រូវរួម និងខ្ពស់ជាមួយនិយោជកនៅក្នុងប្រទេស ទទួល ហើយមានកាតព្វកិច្ចទទួលខុសត្រូវចំពោះមុខច្បាប់ចំពោះការទាមទារប្រាក់កាស ឬប្រាក់សង ជំងឺចិត្តដែលបណ្តាល មកពីការរំលោភបំពានលើកិច្ចសន្យារបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងការរំលោភបំពានលើ សិទ្ធិរបស់កម្មករ ។^{១៦}

^{១៥} ក្នុងករណីដែលសញ្ញាប័ណ្ណហិរញ្ញវត្ថុរបស់ទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសបុគ្គលិក ត្រូវបានរឹបអូសដោយសារការប្រព្រឹត្តិមិនត្រឹមត្រូវ ក្រសួងត្រូវយកប្រាក់ដែល រឹបអូសបាននេះទៅសងជំងឺចិត្តចំពោះកម្មករទាំងឡាយ ដែលត្រូវបានបោកប្រាស់ដោយក្រុមហ៊ុនជ្រើសរើសបុគ្គលិកនោះ ។

^{១៦} ផ្នែកទី ១០នៃ ច្បាប់សាធារណៈរដ្ឋប្បវេណី លេខ ៨០៤២ (ច្បាប់ស្តីពីកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងជនជាតិហ្វីលីពីននៅបរទេសឆ្នាំ ១៩៩៥) ចែងថា "ទំនួលខុសត្រូវរបស់អ្នកដឹកនាំ/និយោជក និងទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសបុគ្គលិក/រកការងារអោយធ្វើចំពោះការទាមទារណាមួយ ឬគ្រប់រូបភាពក្រោមផ្នែក នេះ ត្រូវមានលក្ខណៈរួមគ្នា និងដាច់ដោយឡែកពីគ្នា ។ បទប្បញ្ញត្តិនេះ ត្រូវរួមបញ្ចូលក្នុងចុះកិច្ចសន្យាការងារនៅបរទេស និងត្រូវមានលក្ខណៈប្រកាន់យក ដោយសម្រាប់ការអនុម័ត ។ សញ្ញាប័ណ្ណធានាការអនុវត្តការងារដែលបានដាក់ដោយទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសបុគ្គលិក/រកការងារអោយធ្វើដូចដែលបានចែងដោយ ច្បាប់ ត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះការទាមទារ ឬការសង ជំងឺចិត្តទាំងអស់ដែលត្រូវផ្តល់អោយកម្មករ ។ ប្រសិនបើ ទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសបុគ្គលិក/រក ការងារអោយធ្វើជានីតិបុគ្គលនោះ មន្ត្រី និងនាយក ព្រមទាំងដៃគូក្រុមហ៊ុន តាមករណីដែលអាចមាន ត្រូវទទួលខុសត្រូវរួមគ្នា និងជាមួយគ្នាចំពោះ សាជីវកម្ម ឬអាជីវកម្មរួមទុនពាក់ព័ន្ធនឹងការ ទាមទារសំណង និងប្រាក់សងជំងឺចិត្តដែលបានរៀបរាប់ខាងលើ ។

១១៨. ក្រុមហ៊ុនជ្រើសរើសបុគ្គលិក ត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះការធានាថា ការធ្វើដំណើរដែលគួរអោយទុកចិត្ត និងប្រកបដោយសុវត្ថិភាព ត្រូវបានផ្តល់សម្រាប់ជាមធ្យោបាយដល់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ។ ក្រុមហ៊ុនទាំងនេះ មានកាតព្វកិច្ចបញ្ជូនតំណាងម្នាក់អោយធ្វើដំណើរអមកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍នៅតាមផ្លូវទៅកាន់ប្រទេសទទួល ដើម្បីធានាអោយមានការធ្វើដំណើរប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងត្រួតពិនិត្យ ថានិយោជក/ទីភ្នាក់ងារនៅក្នុងប្រទេសទទួលបានគោរពតាមការរៀបចំដែលបានព្រមព្រៀងតាមកិច្ចសន្យា សម្រាប់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍នៅក្នុងប្រទេសទទួល ។ ជាការប្រសើរដែលថា ក្រុមហ៊ុនជ្រើសរើសបុគ្គលិក ដែលពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងការបញ្ជូនកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍យ៉ាងច្រើនទៅកាន់ប្រទេសទទួលណាមួយនោះ គួរបង្កើតតំណាង ឬការិយាល័យអចិន្ត្រៃយ៍នៅក្នុងប្រទេសនោះដើម្បីដោះស្រាយករណីផ្សេងៗដែលកើតមានឡើងទៅលើកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍នៅពេលបំពេញការងារ ។

១១៩. ក្រុមហ៊ុនជ្រើសរើសបុគ្គលិក និងសមាគមវិជ្ជាជីវៈរបស់ខ្លួន ត្រូវបានរំពឹងថានឹងធ្វើការពង្រឹង និងអនុវត្តនូវក្រមសីលធម៌ជាក់លាក់ និងលម្អិតក្នុងចំណោមសមាជិករបស់ខ្លួន ដែលផ្តល់ការការពារសិទ្ធិរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ដែលក្រុមហ៊ុននោះជ្រើសរើសបញ្ជូនទៅបម្រើការងារនៅបរទេស ហើយត្រូវចាត់វិធានការរដ្ឋបាលអោយបានសមស្របដែលរួមមានការបណ្តេញក្រុមហ៊ុនណា ដែលរំលោភបំពានលើក្រមសីលធម៌របស់សមាគម ។

គន្ថវិធីរបស់ស្ថានទូតនៃប្រទេសបញ្ចូលនូវក្នុងការការពារកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលជាពលរដ្ឋរបស់ប្រទេសខ្លួន

១២០. បណ្តារដ្ឋាភិបាលដែលជាសមាជិកអាស៊ាន ត្រូវធានាថារាល់បណ្តាស្ថានទូតរបស់ខ្លួននៅបរទេស គួរតែត្រូវបានផ្តល់នូវធនធាន និងបុគ្គលិកគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីដើរតួនាទីបុរេសកម្មនៅក្នុងការការពារកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍នៅបរទេស ។ បណ្តាអ្នកការទូត ត្រូវទទួលបាននូវការបណ្តុះបណ្តាល និងការគាំទ្រដើម្បីការពារនូវសិទ្ធិរបស់ពលរដ្ឋខ្លួនប្រកបដោយលក្ខណៈបុរេសកម្ម ហើយថែទាំផ្តល់ជំនួយ និងកន្លែងស្នាក់អាស្រ័យដល់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលកំពុងជួបប្រទះការលំបាក ។ នីតិវិធីដែលគិតគូរដល់មនុស្ស និងជនរងគ្រោះ ត្រូវតែធ្វើឡើង ដើម្បីជួយដល់កម្មករទាំងនោះដែលកំពុងស្ថិតក្នុងស្ថានភាពដ៏លំបាក និងងាយទទួលរងផលប៉ះពាល់ ឧទាហរណ៍ដូចជាជនរងគ្រោះដោយសារ ការរំលោភផ្លូវភេទ ឬអ្នកដែលផ្ទុកមេរោគអេដស៍ជាដើម ។ បុគ្គលិកស្ថានទូតដែលជាស្ត្រីគួរតែទទួលបានការបណ្តុះបណ្តាល និងមានពេលវេលាអាចជួយដល់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីផងដែរ ក្នុងកម្រិតជាអតិបរមាមួយដែលអាចធ្វើទៅបាន ។ លក្ខខ័ណ្ឌយោងនិងភារកិច្ចសម្រាប់មន្ត្រីដែល ជួយដល់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ត្រូវរួមបញ្ចូល នូវលក្ខខ័ណ្ឌតម្រូវអោយបុគ្គលិកស្ថានទូតទាំងអស់ សហការគ្នាអោយបានជិតស្និទ្ធជាមួយសហជីពកម្មករ និងអង្គការសង្គមស៊ីវិលនៅក្នុងប្រទេសទទួល ហើយត្រូវចូលរួមអោយបានទៀងទាត់ជាមួយសហគមន៍របស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដើម្បីធានាអោយមានការផ្តល់ជំនួយដ៏មានប្រសិទ្ធភាព និងទាន់ពេលវេលាចំពោះពលរដ្ឋរបស់ខ្លួន ដែលជាកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ កំពុងជួបការលំបាក ។

១២១. បណ្តារដ្ឋាភិបាល ត្រូវពិចារណាអំពីការបង្កើតប្រព័ន្ធសេនាសុព័ន្ធការងារ ដែលរួមមានតំណាងសហជីពកម្មករដែលកំពុងបំពេញភារកិច្ចជាបណ្តោះអាសន្ននៅតាមបណ្តាស្ថានទូត ដើម្បីឧបត្ថម្ភគាំទ្រដល់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ហើយត្រូវតម្រូវអោយតំណាងទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសបុគ្គលិកដែលមកពីប្រទេសបញ្ចូល ទទួលខុសត្រូវចំពោះការធានាថាកម្មករ

នឹងមិនត្រូវបានបោះបង្គោល ឬរំលោភបំពាននៅក្នុងការបំពេញការងារ ដែលក្រុមហ៊ុនជ្រើសរើសបុគ្គលិកបញ្ជូនពួកគេ ទៅកាន់ប្រទេសទទួល ។ ការជ្រើសរើស និងការចាត់តាំងការងារ គួរទាក់ទងទៅនឹង តុល្យភាពយេនឌ័រ ដើម្បីធានា អោយមានភាពជាតំណាងដ៏ច្រើនបំផុតតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន សម្រាប់ស្ត្រីនៅក្នុង ប្រព័ន្ធការពារទេសន្តរប្រវេសន៍ ។

១២២. បុគ្គលិកស្ថានទូត ត្រូវដើរតួនាទីអោយបានសកម្មជាអ្នកតំណាងអោយផលប្រយោជន៍របស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដោយមិនគិតពីឋានៈអន្តោប្រវេសន៍ ចំពោះមុខបណ្តាទីភ្នាក់ងារនៅក្នុងប្រទេសទទួល និងត្រូវឆ្លើយតបក្នុងលក្ខណៈ បុរេសកម្ម និងជារិះដោះចំពោះការបញ្ជូនករណីនៃប្រជាជនរបស់ពួកគេមកពីតំណាងរដ្ឋាភិបាល និងអង្គការសង្គមស៊ីវិល នៅក្នុងប្រទេសទទួល ។ ប្រទេសបញ្ជូន ត្រូវបង្កើតផែនការមូលនិធិទេសន្តរប្រវេសន៍ដ៏ ចាំបាច់ដែលផ្តល់មូលនិធិដោយ ទីភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាល និងទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសបុគ្គលិកដែលទីភ្នាក់ងារទាំងនេះអាចផ្តល់ជំនួយហិរញ្ញវត្ថុបន្ទាន់ដល់កម្មករ ទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលកំពុងជួបប្រទះវិបត្តិនៅក្នុងប្រទេសទទួល ។

១២៣. នៅក្នុងបណ្តាប្រទេស ដែលមានចំនួនជនទេសន្តរប្រវេសន៍យ៉ាងច្រើនសន្ធឹកសន្ធាប់ មកពីប្រទេសបញ្ជូនណាមួយ រដ្ឋាភិបាលត្រូវផ្តល់នូវធនធានអោយបានគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីបង្កើតទីជម្រកសម្រាប់ការពារជនទេសន្តរប្រវេសន៍កំពុងមានវិបត្តិ (ជាពិសេសមិនមែនសម្រាប់តែស្ត្រីប៉ុណ្ណោះនោះទេ) ហើយធានាថាទីជម្រកទាំងនេះ នឹងមានបុគ្គលិកដែលចេះផ្តល់ប្រឹក្សា យ៉ាងសមស្រប និងជំនាញគាំទ្រផ្សេងៗទៀតផងដែរ ។ ប្រព័ន្ធផ្សេងៗក៏អាចត្រូវបានបង្កើតឡើង ដើម្បីផ្តល់ការគាំទ្រដល់ កម្មករដែលរងរបួសផងដែរ ។ សម្រាប់ការងារនេះ ជាការសំខាន់ដែលថារដ្ឋាភិបាលត្រូវ ផ្តល់នូវសិទ្ធិអំណាចយ៉ាងច្បាស់លាស់ និងការគាំទ្រផ្នែកថវិកា និងបុគ្គលិកអោយបានគ្រប់គ្រាន់ដល់កិច្ចខិតខំ ប្រឹងប្រែងរបស់បណ្តាស្ថានទូត ដើម្បីឈានទៅដល់ ការការពារកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍កុំអោយវិលត្រឡប់មកប្រទេសរបស់ខ្លួនវិញ ។

១២៤. រដ្ឋាភិបាលត្រូវបង្កើត និងអនុវត្តនូវយន្តការផ្តល់ព័ត៌មានត្រឡប់ ដើម្បីត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃនូវលទ្ធផលការងារ របស់បណ្តាទីភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាលដែលទទួលបន្ទុកបញ្ជាទេសន្តរប្រវេសន៍នៅបរទេសដែលរួមមានទាំងស្ថានទូត និងស្ថានកុងស៊ុល ផងដែរ ហើយត្រូវចាត់វិធានការកែតម្រូវនៅពេលរកឃើញថាលទ្ធផលការងារស្ថិតក្រោមស្តង់ដារដែលបានរំពឹងទុក ។ វិធីសាស្ត្រនានា ចាំបាច់ត្រូវបង្កើតឡើងដើម្បីធានាអោយមានការចូលរួមរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ (កម្មករដែលបាន វិលត្រឡប់ទៅកាន់ប្រទេសបញ្ជូនរបស់ខ្លួនវិញ) នៅក្នុងយន្តការផ្តល់ព័ត៌មានត្រឡប់ ។

១២៥. បណ្តារដ្ឋាភិបាល ត្រូវបង្កើតយន្តការប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីត្រួតពិនិត្យទៅលើកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែល ធ្វើការនៅក្រៅប្រទេស ហើយធានាអោយមានបច្ចុប្បន្នភាពនៃប្រព័ន្ធទាំងអស់នេះ ។ នៅក្នុងករណីស្ថានទូតរបស់ប្រទេស បញ្ជូនស្ថិតនៅក្នុងប្រទេសទទួល បុគ្គលិកស្ថានទូតត្រូវទទួលបាននូវបញ្ជីដែលបានធ្វើ បច្ចុប្បន្នភាពជាប្រចាំអំពីប្រជាជន របស់ខ្លួនដែលធ្វើការនៅក្នុងប្រទេសនោះ ដែលរួមមានឈ្មោះ និងព័ត៌មានផ្ទាល់ខ្លួន ទីតាំង កន្លែងធ្វើការ (ប្រសិនបើស្គាល់) ព្រមទាំងព័ត៌មានសម្រាប់ទាក់ទងដល់សាច់ញាតិ/ក្រុមគ្រួសារនៅក្នុងប្រទេសបញ្ជូនផងដែរ ។ ព័ត៌មាននេះ អាចត្រូវផ្តល់ ជូនដាច់ដោយឡែក ឬស្របតាមទិន្នន័យមូលដ្ឋានអំពីកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍នៅបរទេស ដែលទិន្នន័យនេះនឹងត្រូវធ្វើឡើង ដោយយោងតាមកថាខ័ណ្ឌទី ១១០ ។ រដ្ឋាភិបាលក៏ត្រូវបង្កើត និង ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពអោយបានទៀងទាត់នូវមូលដ្ឋាន ទិន្នន័យដែលអាចទទួលបានយ៉ាងងាយស្រួល (ឬប្រព័ន្ធរក្សាព័ត៌មានស្រដៀងគ្នា) ដែលទិន្នន័យនេះផ្អែកព័ត៌មានទាក់ទងនឹង

កូនចៅរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលបានកើតនៅក្នុងប្រទេសទទួលស្របតាមប្រព័ន្ធដែលបានតម្រូវដោយបទប្បញ្ញត្តិ ដែលមានចែងនៅក្នុងកថាខ័ណ្ឌ ៦៨ ៦៩ និង ៧០ ។

១២៦. មន្ត្រីនៅក្នុងស្ថានទូតនៃប្រទេសបញ្ជូន ត្រូវត្រួតពិនិត្យជាលក្ខណៈប្រព័ន្ធនៅលើស្ថានភាពរបស់ពលរដ្ឋខ្លួនដែលធ្វើ ការនៅក្នុងប្រទេសទទួល ដើម្បីធានាអោយមានការគោរពពិសោធន៍និយោជក ចំពោះលក្ខខ័ណ្ឌនៃអនុស្សរណៈនៃការ យោគយល់ (MOUs) ដែលបានធ្វើឡើងរវាងប្រទេសទាំងពីរ ។ រាល់បណ្តាស្ថានទូតត្រូវបង្កើតប្រព័ន្ធ ដើម្បីបង្កលក្ខណៈ ងាយស្រួលដល់ពលរដ្ឋរបស់ខ្លួនក្នុងការចុះវត្តមានរបស់ពួកគេនៅស្ថានទូត ហើយស្ថានទូត ត្រូវធ្វើការជាមួយរដ្ឋាភិបាល នៃប្រទេសទទួលដើម្បីធានាថាជាផ្នែកមួយនៃដំណើរការជ្រើសរើស និងជួលបុគ្គលិកនោះ ទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសបុគ្គលិក ត្រូវជូនដំណឹងដល់ស្ថានទូតអោយដឹងថាខ្លួនពិតជាបាននាំពលករជាច្រើនរបស់ប្រទេសនោះទៅធ្វើការ ។ ព័ត៌មានដែលផ្តល់ ដោយស្ថានទូត ត្រូវបញ្ជូនទៅក្នុងប្រព័ន្ធព័ត៌មាន ដែលរក្សាដោយក្រសួងការបរទេស និងចែករំលែកជាមួយបណ្តាក្រសួង ពាក់ព័ន្ធនានា ដែលមានទំនួលខុសត្រូវចំពោះកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ។

ការធ្វើសមាហរណកម្មឡើងវិញប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពចំពោះជនទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលវិលត្រឡប់ទៅកាន់ប្រទេសបញ្ជូនវិញ

១២៧. បណ្តារដ្ឋាភិបាលដែលជាសមាជិកអាស៊ាន ត្រូវផ្តល់ការគាំទ្រផ្នែកនយោបាយ គោលនយោបាយ និងហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីជួយក្នុងការបង្កើត និងដំណើរការសមាគម និងសហជីពរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ដែលវិលត្រឡប់មកប្រទេស របស់ខ្លួនវិញ ហើយរដ្ឋាភិបាលត្រូវបង្កើតដំណើរការសម្រាប់ការចូលរួមរបស់ក្រុមតំណាងសមាគម/សហជីពនៅក្នុងគ្រប់ គោលនយោបាយ និងកម្មវិធីដែលពាក់ព័ន្ធដល់ការបញ្ជូនកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ទៅបរទេស និងការផ្តល់សេវានានាដល់ កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ដែលវិលត្រឡប់មកប្រទេសវិញ និងក្រុមគ្រួសាររបស់ពួកគេ ។

១២៨. ដើម្បីអោយកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍អាចវិលត្រឡប់ទៅកាន់ប្រទេសបញ្ជូនរបស់ខ្លួនវិញបាន រដ្ឋាភិបាលត្រូវដាក់ ចេញនូវក្របខ័ណ្ឌនយោបាយយ៉ាងច្បាស់លាស់មួយ ស្តីពីការធ្វើសមាហរណកម្មសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចរបស់កម្មករទាំងនេះ ហើយត្រូវធានាថាបណ្តាគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ ពិតជាឆ្លុះបញ្ចាំងនូវផលប្រយោជន៍របស់កម្មករដែលវិលត្រឡប់មកវិញ ។ រដ្ឋាភិបាលត្រូវពិចារណាអោយបានម៉ត់ចត់អំពីបញ្ហាពិការភាព និង/ឬស្ថានភាពសុខភាពរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលវិលត្រឡប់មកវិញនៅក្នុងការបង្កើតក្របខ័ណ្ឌនេះ ។ ក្របខ័ណ្ឌបែបនេះ ត្រូវរួមបញ្ចូលនូវវិធានការណ៍នានា ដើម្បី ទប់ស្កាត់នូវការរើសអើងប្រឆាំងនឹងកម្មករមាតុភូមិនិវត្តន៍ ដោយសំអាងលើហេតុផលយេនឌ័រ ឬអាជីព ។ រដ្ឋាភិបាល ត្រូវបែងចែកធនធានហិរញ្ញវត្ថុអោយបានគ្រប់គ្រាន់ព្រមទាំងធនធានមនុស្ស និងសង្គមសម្រាប់ការធ្វើសមាហរណកម្មឡើងវិញ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពចំពោះកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ហើយត្រូវធ្វើស្ថាប័នបន្ថែមកម្មក្រុមអ្នកតំណាងរបស់កម្មករ ទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលវិលត្រឡប់មកប្រទេសវិញ និងសមាជិក ក្រុមគ្រួសាររបស់ពួកគេនៅក្នុងក្រុមប្រឹក្សាមូលដ្ឋាន ដែលមានតួនាទីធ្វើការសម្រេចចិត្ត ។

១២៩. រដ្ឋាភិបាល ត្រូវផ្តល់បន្ថែមទៀតដល់កម្មករដែលវិលត្រឡប់មកស្រុកវិញ នូវរង្វាន់លើកទឹកចិត្ត និងជំនួយផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច

ដូចជាការលំហែកាយ ការចុះបញ្ជីបើកអាជីវកម្មដែលមានលក្ខណៈងាយស្រួល និងប្រព័ន្ធនិយ័តកម្ម ការផ្តល់ជំនួយផ្នែក ទីផ្សារដើម្បីជួយបង្កើតអាជីវកម្មអោយមានជីវភាពល្អប្រសើរ ។ រដ្ឋាភិបាល ត្រូវគាំទ្រដល់ការកសាងសមត្ថភាព/ការបណ្តុះ បណ្តាលនៅក្នុងការអភិវឌ្ឍជីវភាពរស់នៅ អក្ខរភាពហិរញ្ញវត្ថុ និងសហគ្រិនភាព សម្រាប់កម្មករដែលវិលត្រឡប់មក ប្រទេសវិញ និងក្រុមគ្រួសាររបស់គេ ។ រដ្ឋាភិបាលត្រូវព្យាយាមជំរុញអោយ មានការចូលរួមពីសំណាក់អង្គការក្នុងស្រុក និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលនៅក្នុងការផ្តល់សេវាធានាដល់ជនទេសន្តរប្រវេសន៍ ។

១៣០. រដ្ឋាភិបាល ត្រូវពិចារណាចាត់វិធានការណ៍ដើម្បីរៀបចំក្រុមគ្រួសាររបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលនឹងត្រូវ ចេញទៅបម្រើការងារនៅក្រៅប្រទេសអោយមានការយល់ដឹងអំពីស្ថានភាព ដែលពួកគេនឹងត្រូវប្រឈម នៅពេលដែល សមាជិកគ្រួសាររបស់ខ្លួនទៅធ្វើការនៅបរទេស ហើយផ្តល់អោយពួកគេនូវវិធានការណ៍ការពារនៅក្នុងសង្គម ។ ការបណ្តុះបណ្តាលអាចត្រូវបានផ្តល់ទាក់ទងទៅនឹងគំនិត គុណតម្លៃ និងយុទ្ធសាស្ត្រក្នុងការពង្រឹងគ្រួសារ (ទៅលើប្រធានបទ ដូចជាការដោះស្រាយនូវកិច្ចប្រយុទ្ធដែលក្រុមគ្រួសាររបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ជួបប្រទះ ឪពុក ឬម្តាយតែម្នាក់ក្នុង គ្រួសារ ការបង្កើនការយល់ដឹង និងវិធីសាស្ត្រក្នុងការប្រមូលផ្តុំគ្រួសារ) ហើយ សម្ភារៈផ្តល់ព័ត៌មាន អប់រំ និងប្រាស្រ័យ ទាក់ទង (IEC) ប្រកបដោយគំនិតច្នៃប្រឌិត និងភាពច្នៃប្រឌិត ដើម្បីធ្វើអោយជ្រួតជ្រាបដល់យុវជនដើម្បីបំពេញបន្ថែម ការបណ្តុះបណ្តាលទាំងនេះ ។ ការផ្សព្វផ្សាយ និងការគាំទ្រ ដល់វគ្គបណ្តុះបណ្តាលណែនាំទាំងនេះ អាចត្រូវបំពេញបន្ថែម បានដោយយុទ្ធសាស្ត្រចុះតាមមូលដ្ឋាន ដូចជាការបង្កើត ក្រុម e-group វេទិកាផ្សេងៗ និងអង្គការចម្រុះ ។ ការសម្រប សម្រួលអាចត្រូវធ្វើឡើងជាមួយអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងអង្គការនៅតាមសហគមន៍ស្តីពីកម្មវិធី និងសេវាកម្មដើម្បី ផ្តល់រចនាសម្ព័ន្ធថែទាំកុមារ និងឪពុក/ម្តាយជាជនទេសន្តរប្រវេសន៍ ព្រមទាំងជួយសម្រាលផលប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរនៃការធ្វើ ទេសន្តរប្រវេសន៍ផងដែរ ។

១៣១. រដ្ឋាភិបាលសមាជិកអាស៊ាន និងស្ថាប័នអប់រំគួរសហការគ្នាអោយបានជិតស្និទ្ធជាមួយលេខាធិការដ្ឋានអាស៊ាន ដើម្បីពិនិត្យមើលនីតិវិធី គោលនយោបាយ និងទម្លាប់អនុវត្តសម្រាប់ការធ្វើសមាហរណកម្ម ប្រកបដោយ ប្រសិទ្ធភាព និងយុត្តិធម៌នូវកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ដែលចូលធ្វើការនៅក្នុងប្រទេសទទួល ហើយសិក្សានូវយន្តការសម្រាប់ការធ្វើ សមាហរណកម្មឡើងវិញនូវកម្មករទាំងនេះ នៅពេលដែលពួកគេវិលត្រឡប់ទៅកាន់ប្រទេសបញ្ជូនវិញ ។ ការសិក្សាទាំងនេះ គួរត្រូវបានលើកយកមកពិភាក្សាជាសាធារណៈ និងធ្វើការពិគ្រោះយោបល់ ដែលរៀបចំជាមួយបណ្តាអង្គការសង្គមស៊ីវិល នៅអាស៊ាន ដើម្បីពិភាក្សាអំពីរបកគំហើញ និងផ្តល់អនុសាសន៍បន្ថែមទៀត ។

ការបំពេញកាតព្វកិច្ចអន្តរជាតិចំពោះប្រជាជនរបស់ប្រទេស សញ្ជាតិ ឯកសារធ្វើដំណើរ និងសិទ្ធិ ក្នុងការវិលត្រឡប់មកប្រទេសបណ្តុះបណ្តាលវិញ

១៣២. សេចក្តីប្រកាសទីក្រុងបាងកកស្តីពីទេសន្តរប្រវេសន៍មិនប្រក្រតី ដែលបានចុះហត្ថលេខាដោយបណ្តារដ្ឋាភិបាល ដែលជាសមាជិកអាស៊ាន បានទទួលស្គាល់នូវកាតព្វកិច្ចរបស់ប្រទេសបញ្ជូនដើម្បីទទួលយកប្រជាជនរបស់ខ្លួនត្រឡប់មកវិញ និងកាតព្វកិច្ចរបស់ប្រទេសឆ្លងកាត់ និងប្រទេសទទួលដើម្បីផ្តល់ការការពារ និងជំនួយស្របតាមច្បាប់ជាតិរបស់ខ្លួន ។

រាល់បណ្តារដ្ឋាភិបាលដែលជាសមាជិកអាស៊ានទាំងអស់ ត្រូវផ្តល់នូវការផ្ទៀងផ្ទាត់អោយបានឆាប់រហ័ស និងប្រកបដោយ ប្រសិទ្ធភាពអំពីសញ្ញាទៅអោយពលរដ្ឋរបស់ខ្លួន ចេញឯកសារធ្វើដំណើរ និងឯកសារ អត្តសញ្ញាណផ្ទាល់ខ្លួនជាថ្មីម្តងទៀត ដោយមានតម្លៃថោកសមរម្យ និងការពន្យារសម្រាប់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ធានាអោយមានជំនួយហិរញ្ញវត្ថុ (ក្នុងរូបភាព ជាប្រាក់ឧបត្ថម្ភ ឬប្រាក់កម្ចី) និងផ្តល់ការគាំទ្រដល់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ដែលក្រខ្សត់ ព្រមទាំងជនរងគ្រោះដោយសារ ការជួញដូរមនុស្សនៅឯបរទេស ដែលពួកគេកំពុងស្វែងរកវិលត្រឡប់ទៅកាន់ប្រទេសរបស់ខ្លួនវិញ ។

កាតព្វកិច្ចរបស់ប្រទេសទទួល និងប្រទេសបញ្ជូន

ការគ្រប់គ្រងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពលើវិស័យច្រើនវិសេសកម្មករជាលក្ខណៈឯកជន ដោយសន្តិសុខលើតម្លាភាព គុណនេយ្យភាព និងលទ្ធភាពក្នុងការគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធច្រើនវិសេសកម្មករ ព្រមទាំងការដាក់ទណ្ឌកម្មប្រឆាំងនឹងការកាត់ចោរ និងប្តូរឯកសារ (ជាលក្ខណៈឯកជន ឬក្រុមហ៊ុន) ទាំងនៅក្នុងប្រទេសទទួល និងប្រទេសបញ្ជូន

១៣៣. យោងតាមគោលនយោបាយ បណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ាន ត្រូវផ្តល់សក្យាប័នលើអនុសញ្ញាអង្គការ ILO ១៨១ (ទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសបុគ្គលិកឯកជន) និងអនុវត្តន៍ភ្លាមៗនូវបណ្តាសមាសភាពការពារសំខាន់ៗខាងក្រោមអំពីអនុសញ្ញា នោះ ដែលជាផ្នែកមួយនៃការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់ខ្លួន ដោយយោងទៅតាមលិខិតុបករណ៍ក្របខ័ណ្ឌ :

- ❖ ធានាថា នឹងមានប្រព័ន្ធប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពក្នុងការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណ ឬវិញ្ញាបនបត្រដល់បណ្តាភ្នាក់ងារ ជ្រើសរើសបុគ្គលិក ដែលកំពុងដំណើរការនៅក្នុងប្រទេសរបស់ខ្លួន ។
- ❖ ហាមឃាត់នូវគ្រប់រូបភាពនៃការរើសអើងនៅក្នុងការជ្រើសរើសកម្មករ ដែលផ្អែកទៅលើពូជសាសន៍ ពណ៌ សម្បុរ ភេទ សាសនា ទស្សននយោបាយ ដើមកំណើត ឬរាល់រូបភាពនៃការរើសអើងទាំងឡាយណាដែលកំណត់ ដោយច្បាប់ និងទម្លាប់អនុវត្តរបស់ប្រទេសដូចជា អាយុ និងពិការភាពជាដើម ។
- ❖ រារាំងបណ្តាភ្នាក់ងារឯកជនកុំអោយទាមទារថ្លៃពលកម្មដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោលពិកម្មករ ដើម្បីជំនួស កន្លែង ឬបណ្តុះបណ្តាល ។
- ❖ ធានាថា នៅក្នុងគោលនយោបាយ ឬការអនុវត្តផ្ទាល់ ទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសបុគ្គលិកឯកជន មិនត្រូវរារាំង ឬបំបិទសិទ្ធិរបស់កម្មករក្នុងការទទួលបានសេរីភាពចូលរួមជាសមាគម និងកិច្ចចរចាជាសមូហភាពឡើយ ។ ព្រមទាំង
- ❖ ធានាអោយមានការការពារឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ ដែលយ៉ាងហោចណាស់អោយស្របទៅតាមស្តង់ដារច្បាប់ជា អប្បបរមាសម្រាប់សេរីភាពក្នុងការចរចាជាសមូហភាព និងសិទ្ធិក្នុងការចរចាជាសមូហភាព ការផ្តល់ប្រាក់ ឈ្នួលក្នុងកម្រិតអប្បបរមា ពេលវេលា និងលក្ខខណ្ឌការងារ អនាម័យ និងសុវត្ថិភាពការងារ អត្ថប្រយោជន៍ សន្តិសុខសង្គមស្របច្បាប់ សុខភាពបន្តពូជ ការការពារ និងអត្ថប្រយោជន៍មាតុភាព ព្រមទាំងប្រាក់សំណង នៅក្នុងករណីដែលមានគ្រោះថ្នាក់ ឬជំងឺនៅពេលបំពេញការងារ ឬអសាធានភាព របស់និយោជក ។

១៣៤. នៅក្នុងគ្រប់ករណីទាំងអស់ រាជរដ្ឋាភិបាល ត្រូវជំរុញការជ្រើសរើសកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍អោយធ្វើឡើងប្រកបដោយលក្ខណៈវិជ្ជាជីវៈ តម្លាភាព និងគណេយ្យភាព ។ ដំណើរការក្នុងផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណការងារ ត្រូវតែធ្វើការត្រួតពិនិត្យអោយបានហ្មត់ចត់ និងតឹងតែង ដោយមន្ត្រីរដ្ឋាភិបាលជាអ្នកធ្វើការត្រួតពិនិត្យអោយបានជាប្រចាំលើសកម្មភាពរបស់សហគ្រាសដែលជ្រើសរើសជនទេសន្តរប្រវេសន៍ ព្រមទាំងត្រូវចាត់វិធានការភ្លាមៗ ដើម្បីធ្វើការ ដកហូតអាជ្ញាប័ណ្ណរបស់សហគ្រាសទាំងនោះ ដែលបានរំលោភបំពានច្បាប់ ឬត្រូវបានវិនិច្ឆ័យថាគ្មានសិទ្ធិ អំណាច និងសមត្ថភាពក្នុងការអនុវត្តអោយមានប្រសិទ្ធភាពនូវសកម្មភាពជ្រើសរើសកម្មករ ។ ព័ត៌មានអំពីស្ថានភាពស្របច្បាប់ របស់ទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសបុគ្គលិក ដែលរួមមានអាណត្តិ ការទទួលខុសត្រូវ សិទ្ធិអំណាច គួរតែធ្វើការផ្សព្វផ្សាយនៅទូទាំងប្រទេសនៅកន្លែងទាំងឡាយណាដែលទីភ្នាក់ងារធ្វើប្រតិបត្តិការ ។

១៣៦. បណ្តារដ្ឋាភិបាល ដែលធ្វើការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយដៃគូសង្គមស៊ីវិល និងសហជីពកម្មករ ត្រូវពង្រឹងទម្លាប់អនុវត្តអាជីវកម្ម ដែលត្រូវបានចាត់ទុកថាមិនអាចទទួលយកបាន ហើយត្រូវផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈនូវឈ្មោះរបស់អ្នកជ្រើសរើសនិងក្រុមហ៊ុនជ្រើសរើសកម្មករ ដែលក្រុមហ៊ុននោះត្រូវបានបង្កើតឡើង ដើម្បីឱ្យចូលរួមទៅក្នុង ទម្លាប់អនុវត្តទាំងនេះ និងរំលោភបំពានទៅលើច្បាប់ និងបញ្ញត្តិការងារ ។ ម្ចាស់ក្រុមហ៊ុនជ្រើសរើសកម្មករ ដែលត្រូវរកឃើញថាមានការពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងការអនុវត្តទាំងនេះ ត្រូវចាត់ទុកថាជាអ្នកទទួលខុសត្រូវ ហើយត្រូវបានហាមឃាត់ជាដាច់ខាតមិនអោយមានការចូលរួមនៅក្នុងការងារជ្រើសរើសកម្មករ ដោយបណ្តារដ្ឋាភិបាលជាសមាជិកអាស៊ានឡើយ ។

១៣៦. មូលដ្ឋានទិន្នន័យ ដែលមានរាយឈ្មោះអ្នកជ្រើសរើស និងនិយោជក នៅក្នុងយន្តការដែលបានកំណត់ក្នុង កថាខណ្ឌ ១១៦ ១១៧ ១១៨ និង១១៩ ត្រូវតែដាក់ឱ្យដំណើរការនៅក្រោមយន្តការថ្នាក់តំបន់ដ៏សមស្រប សម្រាប់ការពារកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ហើយបណ្តារដ្ឋទាំងអស់ ត្រូវចូលរួមចំណែកផ្តល់ អោយមូលដ្ឋានទិន្នន័យនេះនូវព័ត៌មានអំពីអ្នកជ្រើសរើសនិងនិយោជក ដែលកំពុងប្រតិបត្តិការនៅក្នុងទឹកដីនៃប្រទេសរបស់ពួកគេ ។

១៣៧. បណ្តារដ្ឋាភិបាលទាំងអស់ ត្រូវធានាថាទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសបុគ្គលិកនៅក្នុងវិស័យឯកជន ជាអ្នកដើរតួនាទីវិជ្ជមាននៅក្នុងការគោរពតាម កិច្ចសន្យាការងារ និងបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់ស្តីពីការងាររបស់និយោជកនៅក្នុងប្រទេសទទួល ហើយត្រូវចាត់ទុកថាជាអ្នកទទួលខុសត្រូវរួមគ្នា (ជាមួយនិយោជក) នៅក្នុងករណី ដែលមានការរំលោភបំពាន និងការធ្វេសប្រហែសដែលនឹងបណ្តាលឱ្យមានផលប៉ះពាល់ដល់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ។

១៣៨. បណ្តារដ្ឋាភិបាលដែលជាសមាជិកអាស៊ាន ដោយសហការជាមួយរដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានអាស៊ាន ត្រូវពិនិត្យមើលនូវបញ្ហា និងការរំលោភបំពាននានា ដែលកើតមានឡើងនៅក្នុងប្រព័ន្ធជ្រើសរើសកម្មករនាពេលបច្ចុប្បន្ននៅក្នុងបណ្តាប្រទេសបញ្ជូន និងចូលរួមជាលក្ខណៈប្រព័ន្ធជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ (កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល សហជីពកម្មករ មន្ត្រីរដ្ឋាភិបាលក្នុងមូលដ្ឋាន ថ្នាក់ខេត្ត និងថ្នាក់ជាតិ និយោជក ដែលរួមមានសហគ្រាសខ្នាតតូច និងមធ្យម ព្រមទាំងសមាគមនៃទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសបុគ្គលិក) ដើម្បីពង្រឹងដំណោះស្រាយប្រកបដោយយុត្តិធម៌និងប្រាកដប្រជាចំពោះបញ្ហាប្រាក់ឈ្នួលជ្រើសរើសកម្មករយ៉ាងច្រើន ការជំនួសកិច្ចសន្យា ការត្រួតពិនិត្យ និងការថែរក្សា

ទៅលើកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលកំពុងត្រូវបានកៀរគរ ឬ "បណ្តុះបណ្តាល" ការបោកប្រាស់ និងការជួញដូរមនុស្ស ព្រមទាំងការរំលោភបំពានលើកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ។

១៣៩. ឆ្លងតាមដំណើរការដែលមានការចូលរួមពីភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ អាស៊ាន ត្រូវបង្កើត និងប្រកាសដាក់អោយ ប្រើប្រាស់នូវក្រមសីលធម៌ ដែលដាក់ចេញនូវទម្លាប់អនុវត្តប្រកបដោយសីលធម៌ និងតម្លាភាពសម្រាប់ទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើស បុគ្គលិក ដែលកំពុងប្រតិបត្តិការនៅបណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ាន ។ ក្រមសីលធម៌នោះ ត្រូវតែសម្រាប់អំពីស្តង់ដារ ដែលបានរំពឹងទុកនៅក្នុងដំណើរការដែលការពារ និងលើកកម្ពស់សិទ្ធិរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ធានាអោយមាន តម្លាភាព និងគណនេយ្យភាព ព្រមទាំងរួមបញ្ចូលនូវទម្លាប់អនុវត្តប្រសើរបំផុតផងដែរ ។ ក្រមសីលធម៌នេះ គួរតែជា ជំហានទីមួយនៅក្នុងដំណើរការរយៈពេលវែង ដើម្បីបង្កើតនីតិវិធីក្នុងតំបន់សម្រាប់ការទទួលស្គាល់ទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើស បុគ្គលិករបស់អាស៊ាន ។

ប្រព័ន្ធជ្រើសរើសកម្មករពីរដ្ឋាភិបាលមួយទៅរដ្ឋាភិបាលមួយ

១៤០. ទម្លាប់អនុវត្តជាលក្ខណៈអន្តរជាតិដែលល្អបំផុតនៅអាស៊ីអាគ្នេយ៍ និងតំបន់ដទៃទៀតនៅក្នុងពិភពលោក បង្ហាញ ឱ្យឃើញថាប្រព័ន្ធទ្វេភាគី "ពីររដ្ឋាភិបាលមួយទៅរដ្ឋាភិបាលមួយ" ដែលត្រូវបានគ្រប់គ្រងយ៉ាងល្អដោយផ្អែកលើកិច្ចព្រមព្រៀង ទ្វេភាគី ដែលបានចុះហត្ថលេខារួច ឬអនុស្សាវរណៈនៃការយោគយល់អាចកាត់បន្ថយបានយ៉ាងច្រើន នូវការរំលោភបំពាន ទម្លាប់ក្លែងបន្លំនៅក្នុងការជ្រើសរើស ការជំនួស និងការងាររបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ។ ទោះបីជាប្រព័ន្ធជ្រើសរើស កម្មករត្រូវបានប្រើប្រាស់ក៏ដោយ ក៏រដ្ឋាភិបាលត្រូវយកចិត្តទុកដាក់លើការបង្កើត ប្រព័ន្ធមួយ ដែលផ្តោតជាសំខាន់ទៅលើ អភិបាលកិច្ចល្អ និងរួមបញ្ចូលនូវសមាសភាពមួយចំនួនដូចជានិយ័តកម្មច្បាស់លាស់ នីតិវិធី និងដំណើរការដ៏មានតម្លាភាព ការប្រើប្រាស់កិច្ចសន្យាការងារស្តង់ដារ ដែលស្របទៅតាមស្តង់ដារអន្តរជាតិ ដំណើរការក្នុងការទប់ស្កាត់អំពើពុករលួយ និងប្រព័ន្ធសម្រាប់កម្មករដែលមានការខឹងសម្បារក្នុងការដាក់ពាក្យបណ្តឹងសាទុក្ខ ។

១៤១. ដើម្បីអនុវត្តលិខិតុបករណ៍ក្របខ័ណ្ឌនេះបណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ានត្រូវធ្វើការចរចា និងស្វែងរកបញ្ជាក់កិច្ចព្រមព្រៀង ទ្វេភាគី ដែលចែងនៅក្នុងប្រព័ន្ធជ្រើសរើសកម្មកររវាងរដ្ឋាភិបាល និងរដ្ឋាភិបាលដោយផ្អែកលើលិខិតុបករណ៍ក្របខ័ណ្ឌ និងគោលការណ៍ព្រមទាំងបញ្ញត្តិច្បាប់នៃអនុសញ្ញាអង្គការ ILO ១៨១ ។ បើពិនិត្យមើល អំពីការកើនឡើងនូវចំនួនស្ត្រី ដែលកំពុងធ្វើទេសន្តរប្រវេសន៍ និងតម្រូវការការពារដែលចាំបាច់សម្រាប់ស្ត្រីទាំងនេះ កិច្ចព្រមព្រៀងរវាងរដ្ឋាភិបាល និង រដ្ឋាភិបាលគួរតែគិតពីគួរអំពីបញ្ហាយេនឌ័រ ។

១៤២. រដ្ឋាភិបាល ត្រូវពិចារណាថាវិធានការយ៉ាងប្រុងប្រយ័ត្ន និងអោយបានរីកចម្រើនក្នុងការជំនួសប្រព័ន្ធដែលជំរុញ ដោយវិស័យឯកជន ឬភ្នាក់ងារនាពេលបច្ចុប្បន្ន ដោយប្រព័ន្ធរដ្ឋាភិបាល និងរដ្ឋាភិបាល (ដោយផ្អែកលើកិច្ចព្រមព្រៀង ជាលាយលក្ខណ៍អក្សររវាងរដ្ឋាភិបាលនានា) ។

១៤៣. ប្រព័ន្ធរវាងរដ្ឋាភិបាល និងរដ្ឋាភិបាល ត្រូវតែអាចប្រើប្រាស់បានងាយស្រួលក្នុងការស្វែងយល់ និងមានគណនេយ្យភាព ចំពោះការត្រួតពិនិត្យខាងក្រៅដោយគណៈកម្មាធិការចម្រុះ ដែលរួមមានមន្ត្រីរដ្ឋាភិបាល និងតំណាងអង្គការសង្គមស៊ីវិល

ក្រៅស្រុក ដែលរួមមានអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល សមាគមកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ សហជីពកម្មករ និងជំនាញការ
អប់រំ/បច្ចេកទេស ។

១៤៤. ជាផ្នែកមួយនៃប្រព័ន្ធគ្រឹកស្រីសេរីរវាងរដ្ឋាភិបាល និងរដ្ឋាភិបាលប្រទេសទទួល ត្រូវរៀបចំព័ត៌មានអំពីច្បាប់ដែល
មានស្រាប់ លក្ខខណ្ឌការងារ ជំនាញដែលចាំបាច់ ប្រភេទការងារ សិទ្ធិ និងបទដ្ឋានវប្បធម៌ សុខភាព ការអប់រំ សេវាកម្ម
សង្គម និងហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ហើយនិងព័ត៌មានទៅអោយ ប្រទេសបញ្ជូនមុនពេលគ្រឹកស្រី
កម្មករ ។ ប្រទេសបញ្ជូន ដែលធ្វើការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយអង្គការសង្គមស៊ីវិល ត្រូវធានាថាព័ត៌មាននេះ ត្រូវបានផ្តល់ទៅ
អោយជនទេសន្តរប្រវេសន៍មុនពេលគ្រឹកស្រីសព្វកត ។

**ការបង្កើត និងគាំទ្រដល់ការដាក់បណ្តឹងសាទុក្ខជាតិស្តីពី និងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ព្រមទាំង
យន្តការ នៃការដាក់ពាក្យបណ្តឹង និងប្រព័ន្ធបណ្តឹងសាទុក្ខប្រទេសន៍**

១៤៥. យោងតាមមាត្រា ៨ (១) និងមាត្រា ១០ នៃអនុសញ្ញា ១៨១ របស់អង្គការ ILO បណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ាន
ត្រូវផ្តល់នូវយន្តការ និងនីតិវិធីសម្រាប់ការស៊ើបអង្កេតពាក្យបណ្តឹងប្រកបដោយតម្លាភាព និងប្រសិទ្ធភាពអំពីរំលោភបំពាន
ដែលបានចោទប្រកាន់ និងទម្លាប់ក្លែងបន្លំ ដែលទាក់ទងនឹងសកម្មភាពរបស់ទីភ្នាក់ងារឯកជនគ្រឹកស្រីសប្តុលិក ព្រមទាំង
ធានាអោយប្រាកដថា តំណាងស្របច្បាប់របស់កម្មករ និងសមាគមនិយោជកត្រូវបានផ្តល់អោយនូវឱកាសក្នុងការត្រួត
ពិនិត្យ និងចូលរួមនៅក្នុងការស៊ើបអង្កេតទាំងនេះ ។ ដំណើរការស៊ើបអង្កេត ត្រូវគិតគូរដល់បញ្ហាយេនឌ័រផងដែរ ។

១៤៦. ម្យ៉ាងវិញទៀត យន្តការទាំងនេះ ត្រូវតែអាចឆ្លើយតបប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងដោះស្រាយករណីរបស់កម្មករ
ទេសន្តរប្រវេសន៍ (ដោយមិនគិតពីឋានៈ) ដែលកំពុងជួបប្រទះការលំបាក ដោយមានស្តង់ដារឯកសណ្ឋាន និងនីតិវិធី
ប្រកបដោយតម្លាភាពដើម្បីធានាឱ្យមានការឆ្លើយតបចំពោះកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ទាំងអស់ ដោយមិនគិតពីឋានៈអ្វីឡើយ ។

១៤៧. បណ្តារដ្ឋាភិបាលដែលជាសមាជិកអាស៊ាន ត្រូវសម្រេចអោយបាននូវកិច្ចព្រមព្រៀងនានាស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ
ស្របច្បាប់ឆ្លងដែន ដែលនឹងធ្វើអោយកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍អាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងព្រហ្មទណ្ឌប្រឆាំង
នឹងនិយោជក ដែលកេងប្រវ័ញ្ចលើពួកគេ និងរំលោភបំពានច្បាប់ នៅពេលមានភស្តុតាងដែលគេឃើញមួយក្រឡេកភ្នែក
ដែលទង្វើកេងប្រវ័ញ្ចនោះ បានកើតឡើង ។ រាល់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ទាំងអស់ ត្រូវទទួលបានជំនួយផ្នែកច្បាប់ដោយ
ឥតគិតថ្លៃ ដើម្បីធ្វើពាក្យបណ្តឹងប្រភេទនេះ ហើយត្រូវមានសេរីភាពក្នុងការធ្វើការងារ (សម្រាប់ និយោជកផ្សេងទៀត)
នៅក្នុងប្រទេសទទួល ឬវិលត្រឡប់ទៅប្រទេសបញ្ជូនរបស់ខ្លួនវិញ ទន្ទឹមពេលដែលមាន ដំណើរការក្តី ។ ប្រសិនបើកម្មករនោះ
គ្រឹកស្រីសវិលត្រឡប់ទៅប្រទេសបញ្ជូនរបស់ខ្លួនវិញនោះ រដ្ឋជាសមាជិក អាស៊ាន ដែលករណីបណ្តឹងតាមផ្លូវច្បាប់ត្រូវបាន
ធ្វើឡើងត្រូវអនុញ្ញាតអោយកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍នោះ វិលត្រឡប់ទៅកាន់ប្រទេសរបស់ខ្លួនវិញ ដើម្បីចូលរួមនៅក្នុង
នីតិវិធីតាមផ្លូវច្បាប់ដែលកំពុងដំណើរការ ។

ទេសន្តរប្រវេសន៍នៃកម្មករជំនាញ និងកិច្ចព្រមព្រៀងក្របខ័ណ្ឌអាស៊ានស្តីពីសេវាកម្ម

១៤៨. កិច្ចព្រមព្រៀងកោះបាលី II ទទួលស្គាល់យ៉ាងច្បាស់នូវភាពចាំបាច់ក្នុងការលើកកម្ពស់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និងធ្វើសមាហរណកម្មនូវសកម្មភាពនានានៅក្នុង "ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស និងការកសាងសមត្ថភាព" និង "ការទទួលស្គាល់នូវគុណភាពអប់រំ" ហើយប្តេជ្ញាថា "អាស៊ាន ត្រូវបន្តកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងដែលមាន ស្រាប់ដើម្បីជំរុញនូវចល័តភាពក្នុងតំបន់ និងការទទួលស្គាល់ទៅវិញទៅមកនូវសមត្ថភាពអាជីព ទេពកោសល្យ និងការអភិវឌ្ឍជំនាញ " ។

១៤៩. ធម្មនុញ្ញអាស៊ាន ថែមទាំងបានដាក់ចេញបន្ថែមទៀតនូវគោលបំណងមួយក្នុងចំណោមគោលបំណងស្នូលរបស់ ខ្លួន "ក្នុងការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សតាមរយៈកិច្ចប្រតិបត្តិការកាន់តែជិតស្និទ្ធនៅក្នុងវិស័យអប់រំ និងការសិក្សាឥតឈប់ឈរ ព្រមទាំងនៅក្នុងវិស័យវិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យាសម្រាប់ការផ្តល់អំណាចដល់ប្រជាជនអាស៊ាន និងដើម្បីពង្រឹង សហគមន៍អាស៊ាន" ។

១៥០. លិខិតូបករណ៍ក្របខ័ណ្ឌនេះ ត្រូវអនុវត្តនូវគំនិតផ្តួចផ្តើមសម្រាប់ការធ្វើសមាហរណកម្មអាស៊ាន (IAI) និងកិច្ចព្រមព្រៀងជាប្រតិបត្តិអាស៊ានស្តីពីសេវាកម្ម (AFAS) ។ ភាពខុសប្លែកគ្នាយ៉ាងធំធេងនៅក្នុងកម្រិតអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចក្នុងចំណោមបណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ាន និងការបន្តកើតមាននូវភាពក្រីក្រតោកយ៉ាកនៅក្នុងបណ្តាប្រជាជាតិ មួយចំនួន ញ៉ាំងអោយមានការធ្វើទេសន្តរប្រវេសន៍ ក្នុងគោលបំណងស្វែងរកកាតានុវត្តភាពសេដ្ឋកិច្ច និងជីវភាព រស់នៅដែលប្រសើរជាងមុន ។ ចល័តភាពការងារនេះ បានក្លាយទៅជាសមាសភាពនៃការធ្វើសមាហរណកម្ម ទន្ទឹមពេលដែលឧបសគ្គនានាកំពុងត្រូវបានជម្រុះចោល ដើម្បីសម្រួលដល់ចរាចរណ៍ទុន ទំនិញ សេវាកម្ម និងបច្ចេកវិទ្យា អោយកាន់តែមានលក្ខណៈសេរីជាងមុន ។ ប្រសិនបើត្រូវបានដោះស្រាយយ៉ាងត្រឹមត្រូវតាមរយៈលិខិតូបករណ៍នេះ ដែលជំរុញដល់ការអនុវត្តយ៉ាងល្អបំផុតនៅក្នុងការគ្រប់គ្រងទេសន្តរប្រវេសន៍ និងការពារកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍នោះ ក្រុមការងារនេះសង្ឃឹមថា ចល័តភាពការងារ នឹងអាចជួយកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និងគម្លាតក្នុងការអភិវឌ្ឍ នៅអាស៊ានជាក់ជាមិនខាន ។ តាមរយៈការផ្តល់នូវការងារដែលចាំបាច់បំផុតសម្រាប់សេដ្ឋកិច្ចរបស់ប្រទេសដែល ទទួលយកកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍នេះ និងតាមរយៈការបង្កលក្ខណៈងាយស្រួលដល់កម្មករ ទាំងនោះក្នុងការរកប្រាក់ឈ្នួលដែលធ្វើទៅអោយក្រុមគ្រួសារនៅប្រទេសរបស់ខ្លួន ក្នុងរូបភាពជាការផ្ទេរប្រាក់នោះ កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ដោយផ្ទាល់ ដែលជួយនៅក្នុងការអភិវឌ្ឍប្រទេសទាំងពីរ និងបង្កើននូវសមភាពសេដ្ឋកិច្ចក្នុង ចំណោមប្រទេសអាស៊ានទាំងអស់ ។

ការទទួលស្គាល់នូវជំនាញ និងការអប់រំរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍

១៥១. រដ្ឋាភិបាលនៃប្រទេសបញ្ចូន និងប្រទេសទទួល ត្រូវធ្វើការអោយបានជិតស្និទ្ធ ជាមួយនឹងរដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានអាស៊ានដើម្បីពង្រឹងប្រព័ន្ធទទួលស្គាល់ជំនាញ និងការអប់រំនៅកម្រិតតំបន់អោយមានប្រសិទ្ធភាព ។ ការងារនេះត្រូវចាប់ផ្តើមជាមួយនឹងការសិក្សានូវរាល់ទិដ្ឋភាពទាំងអស់ក្នុងការអភិវឌ្ឍជំនាញ និងប្រព័ន្ធទទួលស្គាល់ការអប់រំក្នុងតំបន់ទាំងនេះដែលត្រូវបានធ្វើឡើងដោយមានការពិភាក្សាយ៉ាងហ្មត់ចត់ជាមួយលេខាធិការដ្ឋានអាស៊ាន បណ្តារដ្ឋាភិបាលដែលជាសមាជិកអាស៊ាន និយោជក សហជីពកម្មករ និងអង្គការសង្គមស៊ីវិល ព្រមទាំងអ្នកជំនាញការបច្ចេកទេសអន្តរជាតិផងដែរ ។

**ការការពារ និងការទប់ស្កាត់ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនូវការជួញដូរមនុស្ស ការបង្កើត និងការអនុវត្ត
ប្រព័ន្ធក្នុងការកំណត់ជំនួញដោយសារការជួញដូរ និងការផ្តល់នូវការការពារដល់ជំនួញដោយសារការជួញដូរ
ដោយសារការជួញដូរ**

១៥២. ដោយមានការជួយជ្រោមជ្រែងពីយន្តការនៃលិខិតបញ្ជាក់ក្របខ័ណ្ឌ បណ្តារដ្ឋាភិបាលដែលជាសមាជិកអាស៊ាន ត្រូវបង្កើតនូវចំណុចប្រមូលផ្តុំជាតិសំខាន់ៗ ក្នុងគោលបំណងបង្កើត និងថែរក្សានូវកិច្ចសហប្រតិបត្តិការតាមករណីស្តីពី ការជួញដូរមនុស្ស ស្របតាមគោលបំណងនៃសេចក្តីប្រកាសអាស៊ានប្រឆាំងនឹងការជួញដូរមនុស្ស ជាពិសេសស្ត្រី និងកុមារ ដែលអំពាវនាវអោយមានការបង្កើត "បណ្តាញប្រមូលផ្តុំនៅក្នុងតំបន់" ។

១៥៣. ពាក់កណ្តាលនៃសមាជិកអាស៊ាន គឺជាប្រទេសហត្ថលេខីនៅក្នុងអនុស្សរណៈនៃការយោគយល់ (MOU) ស្តីពី គំនិតផ្តួចផ្តើមថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រីនៅតំបន់មេគង្គដែលមានការសម្របសម្រួលប្រឆាំងនឹងការជួញដូរ (COMMIT) ដែលបាន បង្កើតក្របខ័ណ្ឌដ៏ទូលំទូលាយ និងប្រកបដោយនិរន្តរភាពសម្រាប់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការឆ្លងដែនរវាងរដ្ឋនានា ដើម្បីប្រយុទ្ធ ប្រឆាំងនឹងការជួញដូរមនុស្ស ។ សមាសធាតុសំខាន់ៗខាងក្រោមនេះនៃអនុស្សរណៈនៃការយោគយល់ស្តីពី COMMIT ដែលជាកត្តាចាំបាច់ក្នុងការការពារ និងទប់ស្កាត់ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនូវការជួញដូរមនុស្ស ត្រូវតែអនុវត្តអោយមាន ប្រសិទ្ធភាពដោយប្រទេសទាំង ១០ ដែលជាសមាជិកអាស៊ានដែលស្ថិតក្រោមលិខិតបញ្ជាក់នេះ ។

- ការប្រើប្រាស់នូវនិយមន័យនៃការជួញដូរ ដែលមាននៅក្នុងពិធីសារការពារ ទប់ស្កាត់ និងដាក់ទណ្ឌកម្ម ការជួញដូរមនុស្ស ជាពិសេសស្ត្រី និងកុមារ ដែលបន្ថែមទៅលើអនុសញ្ញាស្តីពីឧក្រិដ្ឋកម្មឆ្លងដែនរបស់អង្គការ សហប្រជាជាតិ ។
- កែលម្អកិច្ចសហប្រតិបត្តិការក្នុងតំបន់ប្រឆាំងនឹងការជួញដូរជាពិសេសតាមរយៈកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគីនិងពហុភាគី ។
- ការពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងបណ្តារដ្ឋាភិបាល អង្គការអន្តរជាតិ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលក្នុងការ ប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងការជួញដូរមនុស្ស ។
- ការប្រកាន់យកនូវគោលការណ៍ដ៏សមស្រប និងផ្តល់នូវការបណ្តុះបណ្តាលដល់មន្ត្រីពាក់ព័ន្ធនានាដើម្បីអនុញ្ញាត អោយមានការកំណត់យ៉ាងច្បាស់លាស់នូវមនុស្សដែលត្រូវបានជួញដូរ និងកែលម្អនូវដំណើរការស៊ើបអង្កេត ផ្តន្ទាទោស និងយុត្តិធម៌ ។
- ការផ្តល់ជំនួយផ្នែកច្បាប់ដល់ជនរងគ្រោះដោយសារការជួញដូរ និងព័ត៌មានដោយប្រើប្រាស់ភាសាដែលពួកគេ អាចយល់បាន ។
- ការអនុម័ត និងការអនុវត្តច្បាប់ដ៏សមស្របប្រឆាំងនឹងការជួញដូរមនុស្ស ដែលស្របតាមនិយាមអន្តរជាតិ ។
- ការពង្រឹងនូវកិច្ចសហប្រតិបត្តិការដ៏ប្រាកដប្រជា និងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនៅក្នុងប្រព័ន្ធតុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ដើម្បីលុបបំបាត់ចោលនូវនិទណ្ឌភាពរបស់ជនល្មើស និងផ្តល់យុត្តិធម៌ដល់ជនរងគ្រោះ ។
- ការពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការឆ្លងដែន នៅក្នុងការអនុវត្តច្បាប់ក្នុងចំណោមបណ្តាប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន ទាំង១០ ក្នុងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងការជួញដូរតាមរយៈដំណើរការតុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ។

- ការផ្តល់នូវការគាំទ្រជាបុគ្គលិក និងជាថវិកាដល់សមត្ថភាពឆ្លើយតបទៅនឹងការជួញដូររបស់អាជ្ញាធរអនុវត្តច្បាប់ជាតិ ។
- ការជំរុញកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគី និងពហុភាគីក្នុងចំណោមប្រទេសមហាអនុតំបន់មេគង្គ ដើម្បីជួយគ្នាទៅវិញទៅមកនៅក្នុងដំណើរការក្តី ។
- ការជំរុញការគិតគូរដល់បញ្ហាយេនឌ័រ និងកុមារអោយកាន់តែទូលំទូលាយនៅក្នុងគ្រប់វិស័យទាំងអស់ ដែលពាក់ព័ន្ធជាមួយជនរងគ្រោះដោយសារការជួញដូរ ។
- ការធានាថា អ្នកដែលត្រូវកំណត់ថាជាជនរងគ្រោះដោយសារការជួញដូរ មិនត្រូវបានឃុំឃាំងដោយអាជ្ញាធរអនុវត្តច្បាប់ឡើយ ។
- ការផ្តល់ដល់ជនរងគ្រោះដោយសារការជួញដូរនូវជម្រក ជំនួយជារូបវន្តដ៏សមស្រប ជំនួយខាងចិត្តសាស្ត្រ សង្គម ផ្នែកច្បាប់ ការអប់រំ និងសេវាថែទាំសុខភាព ។
- ការអនុម័តគោលនយោបាយ និងយន្តការក្នុងការការពារ និងគាំទ្រដល់អ្នកដែលធ្លាក់ខ្លួនទៅជាជនរងគ្រោះដោយសារការជួញដូរ ។
- ការធានាអោយមានកិច្ចសហប្រតិបត្តិការឆ្លងដែន នៅក្នុងការប្រគល់ជនរងគ្រោះប្រកបដោយសុវត្ថិភាព ដែលរួមមានការគាំទ្រដល់ការធានានូវសុខុមាលភាពរបស់ពួកគេ ។ និង
- ធ្វើការរួមគ្នាដើម្បីជួយសម្រួលដល់ភាពប្រសើរឡើងវិញ និងការរួមបញ្ចូលគ្នានូវជនរងគ្រោះដោយសារការជួញដូរ និងជួយទប់ស្កាត់កុំអោយមានការជួញដូរពួកគេម្តងទៀត ។

១៥៤. បណ្តារដ្ឋាភិបាលសមាជិកអាស៊ាន ត្រូវអនុម័ត និងអនុវត្តអោយមានប្រសិទ្ធភាពនូវច្បាប់ប្រឆាំងនឹងការជួញដូរមនុស្សដែលស្របទៅតាមនិយាមអន្តរជាតិ ដែលបានចែងនៅក្នុងពិធីសារក្រុងប៉ាឡេម៉ូ ដោយបន្ថែមទៅលើអនុសញ្ញាស្តីពីឧក្រិដ្ឋកម្មឆ្លងដែនរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ។ ច្បាប់នេះ ត្រូវអនុវត្តស្របតាមសេចក្តីប្រកាសជាសកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស និងអនុសញ្ញាសហប្រជាជាតិ (ដូចជា CEDAW, CRC និងអនុសញ្ញាផ្សេងៗទៀត) ដែលត្រូវបានផ្តល់សត្យាប័នដោយបណ្តាប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន ។ ការិយាល័យឧត្តមស្នងការសិទ្ធិមនុស្ស (OHCHR) បានផ្តល់ជាអនុសាសន៍ថាគោលការណ៍ និងសេចក្តីណែនាំស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស និងការជួញដូរមនុស្សដែលបានលើកឡើងនៅក្នុងអត្ថបទរបស់ COMMIT MOU ត្រូវប្រើប្រាស់ជាសេចក្តីណែនាំសម្រាប់ការពង្រឹង និងពិនិត្យមើលឡើងវិញនូវច្បាប់ប្រឆាំងការជួញដូរ ។

១៥៥. លិខិតូបករណ៍នេះ ត្រូវធានាថា ការការពារ និងឱកាសក្នុងការទទួលបាននូវសេវា ត្រូវបានផ្តល់ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងទាន់ពេលវេលាដល់អ្នកដែលត្រូវបានសម្គាល់ថាជាជនរងគ្រោះដោយសារការជួញដូរ ដូចដែលបានកំណត់ដោយសេចក្តីប្រកាសអាស៊ានប្រឆាំងនឹងការជួញដូរមនុស្ស ជាពិសេសស្ត្រី និងកុមារ ដែលសេចក្តីប្រកាសនេះ ត្រូវបានអនុម័តក្នុងទីក្រុងវៀងច័ន្ទនៃសាធារណរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យប្រជាមានិតឡាវ នៅថ្ងៃទី២៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៤ ។ ដូចដែលមានចែងនៅក្នុងសេចក្តីប្រកាសនោះ បណ្តារដ្ឋាភិបាលសមាជិកអាស៊ានត្រូវ *“បែងចែកឱ្យដាច់ស្រឡះរវាងជនរងគ្រោះដោយសារការជួញដូរ និងជនដៃដល់ ហើយត្រូវកំណត់ឱ្យបានច្បាស់នូវប្រទេសបញ្ជូន និងសញ្ជាតិរបស់ជនរងគ្រោះ*

ព្រមទាំងធានាថា ជនរងគ្រោះត្រូវបានប្រព្រឹត្តយ៉ាងសមគួរ ហើយត្រូវបានផ្តល់នូវការព្យាបាលជំងឺ និងជំនួយក្នុងរូបភាពផ្សេងៗទៀត ដែលត្រូវបានចាត់ទុកថាជាការសមស្របដោយប្រទេសទទួល ដែលរួមមានការធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍ យ៉ាងឆាប់រហ័សទៅកាន់ប្រទេសបញ្ជូនរបស់ខ្លួនវិញ ហើយត្រូវបានវិធានក្នុងការគោរព និងការពារនូវសេចក្តីផ្តៃផ្ទុំ និងសិទ្ធិរបស់ជនរងគ្រោះពិតប្រាកដដោយសារការជួញដូរ” ។ ទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយ ការផ្តល់ជំនួយ និងសេវាកម្មទាំងនេះ មិនត្រូវធ្វើឡើងដោយមានការដាក់លក្ខខណ្ឌទៅលើឆន្ទៈរបស់ជនរងគ្រោះ ក្នុងការសហការគ្នានៅក្នុងដំណើរការកាត់ទោសពីបទឧក្រិដ្ឋឡើយ ។

១៥៦. កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណថាកំពុងស្ថិតក្នុងស្ថានភាពជាជនរងគ្រោះដោយសារការជួញដូរ គួរតែត្រូវបានចាត់ទុកថាជាការសមស្របច្បាប់ និងត្រូវបានផ្តល់នូវសិទ្ធិក្នុងការទទួលបានយុត្តិធម៌ ដែលរួមមានសិទ្ធិក្នុងការរស់នៅក្នុងប្រទេសទទួល រហូតដល់រឿងក្តីគតិយុត្តិដែលទាមទារសំណងជំងឺចិត្តដល់ជនរងគ្រោះនោះត្រូវបានបញ្ចប់ ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ការចាត់ទុកថាជាការសមស្របដោយសារការជួញដូរ មិនគួររំលោភបំពានទៅលើសិទ្ធិរបស់បុគ្គលក្នុងរឿងរ៉ាវផ្សេងៗទៀត ដូចជាជំនួយ និងសេវាកម្មដោយមិនចាំបាច់មានបុរេលក្ខខណ្ឌអ្វីឡើយ សេរីភាពក្នុងការធ្វើដំណើរ និងសេរីភាពពីការឃុំឃាំងតាមទំនើងចិត្ត ព្រមទាំងសិទ្ធិឯកជនផងដែរ ។

១៥៧. ការការពារជាពិសេស ត្រូវធ្វើឡើងដោយបណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ានដល់កុមារទាំងអស់ស្របតាម CRC របស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ដែលបានអនុម័តដោយបណ្តារដ្ឋជាសមាជិកទាំង ១០ របស់អាស៊ាន ។ រដ្ឋាភិបាល ត្រូវធានាថា ពួកគេចាត់វិធានការដោយគោរពតាមមាត្រា ៣២ នៃ CRC ដែលធ្វើឱ្យបណ្តារដ្ឋមានការប្តេជ្ញាថា “...ទទួលស្គាល់សិទ្ធិរបស់កុមារក្នុងការទទួលបានការការពារមិនអោយមានការកេងប្រវ័ញ្ចផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច និងមិនអោយធ្វើការងារណាដែលអាចបង្កគ្រោះថ្នាក់ ឬជ្រៀតជ្រែកដល់ការអប់រំរបស់កុមារ ឬធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់សុខភាពផ្លូវកាយ ផ្លូវចិត្ត ស្មារតី អារម្មណ៍របស់កុមារ ឬការអភិវឌ្ឍសង្គមឡើយ” ហើយមាត្រា ៣៥ ដែលនៅក្នុងនោះ ភាគីជារដ្ឋ ទាំងអស់ “ត្រូវចាត់វិធានការជាតិទ្វេភាគី និងពហុភាគីអោយបានសមស្របដើម្បីទប់ស្កាត់ការចាប់ពង្រត់ ការលក់ដូរ ឬជួញដូរកុមារទៅក្នុងគោលបំណងប្តូរភាពស្លឹកដោយ ” ។

ប្រព័ន្ធហិរិយសហប្រតិបត្តិការទ្វេភាគី និងក្នុងតំបន់ដើម្បីការពារសិទ្ធិរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍

១៥៨. សេចក្តីប្រកាសនាទីក្រុងបាងកកស្តីពីការធ្វើទេសន្តរប្រវេសន៍ បានចែងថាបណ្តាប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ានត្រូវ “ធ្វើការវិភាគអោយបានទូលំទូលាយអំពីមូលហេតុសង្គម សេដ្ឋកិច្ច នយោបាយ និងសន្តិសុខ ព្រមទាំងផលវិបាកផ្សេងៗនៃការធ្វើទេសន្តរប្រវេសន៍ខុសប្រក្រតីនៅក្នុងបណ្តាប្រទេសបញ្ជូន ប្រទេសឆ្លងកាត់ និងប្រទេសទទួលនានា” ដែលនឹងត្រូវអភិវឌ្ឍ “ដើម្បីស្វែងយល់ និងគ្រប់គ្រងទៅលើទេសន្តរប្រវេសន៍អោយបានកាន់តែប្រសើរ” (សេចក្តីប្រកាសនាទីក្រុងបាងកកអនុសាសន៍ទី ៤) ។ អាស៊ានត្រូវពិនិត្យមើលឡើងវិញនូវ អនុសាសន៍ដ៏សំខាន់នេះ ដើម្បីធ្វើការកែលម្អនូវប្រព័ន្ធសហប្រតិបត្តិការទ្វេភាគី និងក្នុងតំបន់ក្នុងគោលបំណងការពារសិទ្ធិរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងក្រុមគ្រួសាររបស់ពួកគេ ។

១៥៩. បណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ានទាំងអស់ ត្រូវធានាថាកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគី ដែលបានបញ្ចប់ក្នុងចំណោមរដ្ឋាភិបាល នៅក្នុងតំបន់ ត្រូវបានធ្វើសុខដុមនីយកម្មតាមលក្ខណៈនិយាមអន្តរជាតិ និងការអនុវត្តបានយ៉ាងល្អបំផុត ទាក់ទងនឹង គោលនយោបាយ និងនីតិវិធីជ្រើសរើសកម្មករ ការទប់ស្កាត់ការជ្រើសរើស និងការជួញដូរមនុស្សខុសច្បាប់ និង ការការពារសិទ្ធិរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដោយមិនគិតពីឋានៈផ្លូវច្បាប់អ្វីទាំងអស់ ។

១៦០. បណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ាន ត្រូវផ្តល់ការគាំទ្រអោយបានសកម្មដល់ការបង្កើតកម្មវិធី "ព័ត៌មានជួយដល់ជន ទេសន្តរប្រវេសន៍" ដែលគ្រប់គ្រងដោយសង្គមស៊ីវិល នៅតំបន់ដែលកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ធ្វើដំណើរមក ហើយនៅក្នុង ប្រទេសទទួលជាទីដែលកម្មករទាំងនោះរស់នៅ និងធ្វើការ ។ រដ្ឋាភិបាលសមាជិកអាស៊ាន ត្រូវប្រកាន់យកគោលនយោបាយ ដែលគាំទ្រដល់កិច្ចសហការយ៉ាងសកម្មជាមួយកម្មវិធី "ព័ត៌មានជួយដល់ជនទេសន្តរប្រវេសន៍" ហើយត្រូវធានាអោយមាន ការចូលរួម (ទោះបីជាក្រុមប្រឹក្សាពិគ្រោះយោបល់ និងត្រួតពិនិត្យ ឬយន្តការដែលសមស្របផ្សេងៗ) របស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ សំខាន់ៗ ដូចជាមន្ត្រីស្ថានទូត និង/ឬសេនាតនៃមន្ត្រីការងារ តំណាងសហជីពកម្មករ អង្គការសង្គមស៊ីវិល និងសមាគម កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍នៅក្នុងកម្មវិធី "ព័ត៌មានជួយដល់ជនទេសន្តរប្រវេសន៍" ។

ផែនការផ្ទេរប្រាក់ ប្រព័ន្ធបណ្ណសម្ព័ន្ធធនាគារ និងផែនការប្រាក់សន្សំ

១៦១. បើពិនិត្យមើលអំពីសារសំខាន់នៃការផ្ទេរប្រាក់របស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ទៅអោយសេដ្ឋកិច្ចនៃប្រទេសបញ្ជូន របស់កម្មករទាំងអស់នោះ ប្រព័ន្ធដែលគួរអោយទុកចិត្ត អាចទទួលយកបាន មានតម្លៃទាបក្នុងការផ្ទេរប្រាក់នៅក្នុង សមាគមអាស៊ាន គឺជាកត្តាចាំបាច់មួយ ។ បណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ាន ត្រូវបានជំរុញអោយធ្វើការគាំទ្រដល់ការបង្កើត ប្រព័ន្ធផ្ទេរប្រាក់បែបនេះ ទោះបីជាត្រូវអនុវត្តដោយវិស័យឯកជន សហជីពកម្មករ អង្គការសង្គមស៊ីវិល ឬបណ្តា ទីភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាលក៏ដោយ ។

១៦២. បណ្តារដ្ឋាភិបាលសមាជិកអាស៊ាន មិនត្រូវកាត់បន្ថយប្រាក់ឈ្នួល ឬបង្វែរការផ្ទេរប្រាក់របស់កម្មករទៅកាន់គម្រោង អភិវឌ្ឍន៍របស់រដ្ឋាភិបាល ឬកម្មវិធីផ្សេងៗទៀតឡើយ ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ និយ័តកម្មរបស់រដ្ឋាភិបាល នឹងត្រូវ បានពង្រឹងដើម្បីកំណត់កម្រិតថ្លៃសេវាដែលត្រូវបង់សម្រាប់ការផ្ទេរប្រាក់របស់កម្មករ ជាពិសេសគឺនិយ័តកម្ម ដែលអនុវត្ត ដោយក្រុមហ៊ុនវិស័យឯកជន ។

១៦៣. ដើម្បីគាំទ្រដល់ការផ្ទេរប្រាក់របស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងដើម្បីកាត់បន្ថយអំពើចោរកម្ម និងឧក្រិដ្ឋកម្ម ដ៏ខ្លាំងក្លា ដែលសំដៅទៅលើកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងក្រុមគ្រួសាររបស់ពួកគេ ដោយសារតែខ្វះខាតប្រព័ន្ធ សុវត្ថិភាព ដើម្បីអោយជនទេសន្តរប្រវេសន៍មានប្រាក់សន្សំហិរញ្ញវត្ថុនោះ បណ្តាប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ានទាំងអស់ ដែលទទួល យកកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ត្រូវចេញបទប្បញ្ញត្តិដែលអនុញ្ញាតអោយកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍អាច បើកគណនីប្រាក់សន្សំ របស់ពួកគេបានយ៉ាងងាយស្រួលនៅឯធនាគារក្នុងស្រុកដោយប្រើប័ណ្ណសម្គាល់ខ្លួន ។ បទប្បញ្ញត្តិទាំងនេះ ត្រូវអនុញ្ញាត អោយកម្មករដែលគ្មានលិខិតស្នាម អាចបើកគណនីធនាគារបាន ។ រដ្ឋាភិបាលត្រូវផ្តល់ ការគាំទ្រអោយបានសកម្ម និង សម្របសម្រួលដល់កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងផ្សេងៗទៀតរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ អង្គការគាំទ្រដល់ជនទេសន្តរប្រវេសន៍

និងភាគីពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗទៀត ដើម្បីបង្កើតឱ្យមានជម្រើសក្នុងការសន្សំប្រាក់ ប្រកបដោយសុវត្ថិភាព និងសន្តិសុខសម្រាប់ កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ។

ការធ្វើឱ្យមានភាពស៊ីសង្វាក់គ្នានៃច្បាប់ជាតិស្តីពីការងារ និងស្តង់ដារការងារស្នូលរបស់អង្គការ ILO

១៦៤. រដ្ឋាភិបាលមួយចំនួនជាសមាជិកអាស៊ាន បានប្រកាន់យកជំហានសំខាន់ៗមួយចំនួន ក្នុងការធ្វើឱ្យមានភាពស៊ីសង្វាក់គ្នា នៃច្បាប់ជាតិស្តីពីការងាររបស់ខ្លួនជាមួយនឹងស្តង់ដារការងារស្នូលរបស់អង្គការ ILO ជាពិសេសអនុសញ្ញាដែលរដ្ឋាភិបាល ទាំងនោះបានផ្តល់សត្យាប័នរួចហើយ ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ដើម្បីគាំទ្រដល់វិធីសាស្ត្រ អោយកាន់តែទូលំទូលាយ និងហ្មត់ចត់នោះ រដ្ឋាភិបាលសមាជិកអាស៊ាន ត្រូវធ្វើការពិនិត្យមើលឡើងវិញជាបន្តបន្ទាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិការងារ ជាតិរបស់ខ្លួន ដែលទាក់ទងទៅនឹងទេសន្តរប្រវេសន៍ ព្រមទាំងធ្វើការពិនិត្យមើលឡើងវិញ ដើម្បីអោយច្បាប់ទាំងនេះ ស៊ីសង្វាក់គ្នាជាមួយនឹងអនុសញ្ញាស្នូលទាំង ៨ របស់អង្គការ ILO ។ រដ្ឋាភិបាលជាសមាជិកអាស៊ាន ត្រូវផ្តល់យន្តការ សម្រាប់ការអនុវត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនូវច្បាប់ស្តីពីការងារ ដែលទើបនឹងបានធ្វើឱ្យ ស៊ីសង្វាក់គ្នានាពេលថ្មីៗនេះ ។

១៦៥. ដោយសារតែបណ្តារដ្ឋាភិបាលដែលជាសមាជិកអាស៊ាន គឺជាសមាជិកនៃអង្គការ ILO នោះ ទើបរដ្ឋាភិបាលទាំង នោះត្រូវគោរពទៅតាមស័ក្ខខ័ណ្ឌនៃសេចក្តីប្រកាសរបស់អង្គការ ILO ស្តីពីគោលការណ៍ និងសិទ្ធិជាមូលដ្ឋាននៅពេល ធ្វើការដែលតម្រូវអោយមានការទទួលស្គាល់នូវស្តង់ដារការងារស្នូលនេះ ។

ការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់អាស៊ាន

ប្រព័ន្ធនៅក្នុងសម័យអាស៊ាន

១៦៦. អាស៊ាន ត្រូវធ្វើការស្រាវជ្រាវអំពីបញ្ហា ហេតុផល និងវិធានការដ៏សមហេតុផលនានា ដែលយន្តការនៅក្នុង តំបន់អាចត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីការពារដល់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ទន្ទឹមពេលដែលអាស៊ានត្រូវធានាថា យន្តការនៅ ក្នុងតំបន់បែបនេះនឹងបំពេញបន្ថែមដល់កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងថ្នាក់ជាតិ ។

១៦៧. ក្នុងចំណោមយន្តការ ដែលអាស៊ានគួរពិចារណាដើម្បីជាផ្នែកមួយនៃកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងក្នុងការបង្កើតសំណាញ់ ការពារអោយកាន់តែទូលំទូលាយនោះ រួមមានការបង្កើត “ប័ណ្ណសម្គាល់ខ្លួនកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍អាស៊ាន” ដែល គ្រប់គ្រងដោយបណ្តាញអេឡិចត្រូនិច ដែលអាចបំពេញបន្ថែមដល់លិខិតឆ្លងដែនរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ឬប្រើប្រាស់ ជាប័ណ្ណសម្គាល់ខ្លួនចម្បងនៅក្នុងករណីដែលកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ មិនមែនជាប្រជាជនរបស់ប្រទេសណាមួយ ឬពិប ប្រទេសនឹងការលំបាកផ្សេងៗក្នុងការទទួលបានលិខិតឆ្លងដែន ។ ផែនការទីពីរដែលអាចមាននោះ អាចជាការបង្កើតឡើងនូវ “ប្រព័ន្ធនូវស័ព្ទពិសេសអាស៊ាន” នៅកម្រិតថ្នាក់ជាតិក្នុងប្រទេសនីមួយៗដែលជាសមាជិកអាស៊ាន ដើម្បីផ្តល់នូវព័ត៌មាន/ ដំបូន្មានដល់កម្មករ (នៅក្នុងប្រទេសបញ្ជូន) ឬជំនួយគ្រាអាសន្នដល់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលកំពុងជួបប្រទះនឹង ការលំបាក (នៅក្នុងប្រទេសទទួល) ។ ការរៀបចំដ៏សមស្រប នឹងត្រូវធ្វើ ឡើងដើម្បីធានាថា ការិយាល័យ គឺជាអ្នកលើក ទូរស័ព្ទជំនាញដែលចេះភាសា និងដឹងច្បាស់ពីរបៀបឆ្លើយតបទូរស័ព្ទ មានការយល់ដឹងអំពីបញ្ហាយេនឌ័រ និងអាចឆ្លើយ

សំណួរពាក់ព័ន្ធនឹងផ្នែកច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិ ឬធ្វើការស្វែងរក ព័ត៌មាន និងសេវាអោយទាន់ពេលវេលា និងប្រកបដោយ
ប្រសិទ្ធភាព ។ ប្រសិនបើការបង្កើតប្រព័ន្ធទូរស័ព្ទពិសេស អាស៊ានត្រូវមានកិច្ចសហការប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពជាមួយ
នឹងប្រព័ន្ធទូរស័ព្ទពិសេសកម្រិតជាតិ (ប្រសិនបើមាន) សម្រាប់កម្មករ និងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងប្រឆាំងការជួញដូរនោះ
ផែនការមួយផ្សេងទៀត អាចជាការពង្រឹងប្រព័ន្ធ សន្តិសុខសង្គម និងការធានារ៉ាប់រងសុខភាពនៅក្នុងតំបន់ ដើម្បីគាំទ្រ
ដល់ការផ្តល់កញ្ចប់សេវាកម្មសុខភាព និងសង្គមតាមលក្ខណៈស្តង់ដារដល់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ។ ការផ្តល់នូវកញ្ចប់
ទាំងនេះ ចាំបាច់ត្រូវមានកិច្ចចរចា ក៏ប៉ុន្តែ ក៏គួរតែមានសមាសធាតុនៃការថែទាំ បង្ការ និងព្យាបាល លទ្ធភាពក្នុងការចូល
សម្រាកព្យាបាលនៅមន្ទីរពេទ្យរដ្ឋ សុខភាពបន្តពូជ និងផែនការគ្រួសារ សុខភាពសាធារណៈ ព្រមទាំងព័ត៌មានស្តីពី
អនាម័យផងដែរ ។

១៦៨. សមាសធាតុដ៏សំខាន់នៃការធ្វើសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន គឺជាប្រព័ន្ធការពារនៅក្នុងសង្គម ដែលបានធ្វើឡើង
សម្រាប់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ដើម្បីធានាថា កម្មករទាំងនោះ នឹងមិនបាត់បង់នូវសន្តិសុខសង្គមដោយសារតែការពន្យា
ពេលវេលាធ្វើការនៅខាងក្រៅប្រទេសរបស់ខ្លួនឡើយ ។ អាស៊ាន និងបណ្តារដ្ឋជាសមាជិករបស់ខ្លួន គួរធ្វើការស្រាវជ្រាវ
ដោយមានការគាំទ្រ និងជំនួយបច្ចេកទេសពីអង្គការ ILO ស្តីពីលទ្ធភាពនៃកិច្ចព្រមព្រៀង សន្តិសុខសង្គមជាលក្ខណៈ
ទ្វេភាគី និងពហុភាគី ដែលផ្តោតទៅលើកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងក្រុមគ្រួសាររបស់ ពួកគេ ។ ការស្រាវជ្រាវនេះ
អាចផ្តោតទៅលើទាំងយន្តការ និងខ្លឹមសារជាក់ស្តែងនៃកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគី និងពហុភាគីស្តីពីសន្តិសុខសង្គមរវាងបណ្តា
ប្រទេសបញ្ជូន និងប្រទេសទទួល ។

១៦៩. អាស៊ានគួរធ្វើការសិក្សាសមិទ្ធផលទ្ធភាព តួនាទីមានសក្តានុពល និងវិធីសាស្ត្រប្រតិបត្តិការមូលនិធិជនទេសន្តរប្រវេសន៍
អាស៊ាន ដែលអាចឧបត្ថម្ភគាំទ្រអោយមានការបង្កើត និងដំណើរការយន្តការក្នុងតំបន់អាស៊ាន ។ ប្រភពនៃការឧបត្ថម្ភ
ផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ អាចរួមបញ្ចូលនូវការរួមចំណែកពីសំណាក់បណ្តារដ្ឋាភិបាលដែលជាសមាជិកអាស៊ាន និងភាគីពាក់ព័ន្ធ
ផ្សេងៗទៀតនៅក្នុងអាស៊ាន ទីភ្នាក់ងារអង្គការសហប្រជាជាតិ និងបណ្តាអង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាល និងម្ចាស់ជំនួយទ្វេភាគី ។
ប្រសិនបើត្រូវបានបង្កើតមែននោះ មូលនិធិជនទេសន្តរប្រវេសន៍អាស៊ាន គួរតែមានទិសដៅ និងការលើកឡើងពីគោល
បំណងអោយបានច្បាស់លាស់ អនុវត្តប្រកបដោយតម្លាភាព និងស្មារតីទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ និងមានប្រព័ន្ធអភិបាលកិច្ច
ដែលរួមបញ្ចូលនូវតំណាងរដ្ឋាភិបាល និងអង្គការសង្គមស៊ីវិល ហើយផ្តោតជាសំខាន់ ទៅលើសកម្មភាពនានា ដែលពាក់ព័ន្ធ
ទៅនឹងគំនិតផ្តួចផ្តើមរបស់អាស៊ានស្តីពីការធ្វើទេសន្តរប្រវេសន៍ ។

**យន្តការរបស់អាស៊ានសម្រាប់ប្រព័ន្ធជាតិស្តង់ដារ និងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីដោះស្រាយសាទុក្ខ
របស់ជនទេសន្តរប្រវេសន៍ ហើយណែនាំពួកគេអោយស្វែងរកការសម្របសម្រួល និងដំណោះស្រាយ**

១៧០. បណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ាន ត្រូវព្រមព្រៀងចំពោះដំណើរការដែលមាន ៣ ដំណាក់កាលប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព
ដើម្បីទទួល និងដោះស្រាយនូវសាទុក្ខរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ឬអង្គការសង្គមស៊ីវិលតាងនាម អោយបុគ្គលណាម្នាក់
ឬក្រុមកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ។ ត្រូវប្រកាន់ខ្ជាប់នូវគោលការណ៍នៃការដោះស្រាយសាទុក្ខ មួយដំណាក់កាលម្តងៗ ។

១៧១. ដំណាក់កាលដំបូង ត្រូវរួមមានការបញ្ជូនសាទុក្ខទៅអោយជនបង្គោលនៅក្នុងស្ថានទូតនៃប្រទេសរបស់កម្មករទេសន្តរ ប្រវេសន៍ និងទៅកាន់ខុទ្ទកាល័យរបស់ក្រសួងពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងប្រទេសទទួល ។ ប្រសិនបើជនទេសន្តរប្រវេសន៍ ត្រូវបាន ទទួលស្គាល់ដោយទីភ្នាក់ងារសហប្រជាជាតិថាស្ថិតនៅក្រោមអំណាចនៃការការពាររបស់ខ្លួន ហើយកម្មករនោះត្រូវបាន ផ្តល់សំណុំឯកសារនោះ ទីភ្នាក់ងារសហប្រជាជាតិ នោះក៏ត្រូវអញ្ជើញអោយចូលរួមនៅក្នុងដំណើរ សម្តែងសាទុក្ខនោះដែរ ។ សាទុក្ខនឹងត្រូវកត់ត្រាទុកដោយស្ថានទូតរបស់ប្រទេសកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ព្រមទាំងតាមរយៈការពិគ្រោះយោបល់ និងកិច្ចចរចា ដែលធ្វើឡើងរវាងស្ថានទូត ខុទ្ទកាល័យក្រសួង កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ (និង/ឬអង្គការតំណាងអោយ កម្មករ) និយោជក និងភាគីពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗទៀត ។ គោលបំណងនៃដំណាក់កាលនេះ គឺត្រូវបង្កើតអង្គហេតុនៃរឿងក្តី សម្របសម្រួលជម្លោះ (ប្រសិនបើអាចទៅរួច) ហើយឈានដល់ដំណោះស្រាយ ប្រកបដោយយុត្តិធម៌ និងសច្ចធម៌ ។ ប្រសិនបើសាទុក្ខនោះ មិនបានទទួលនូវដំណោះស្រាយត្រូវជាទីពេញចិត្តក្នុង រយៈពេល ៣០ ថ្ងៃនោះទេ សាទុក្ខនោះ នឹងត្រូវធ្វើឡើងនៅក្នុងដំណាក់កាលទីពីរទៀត ។

១៧២. ដំណាក់កាលទីពីរ រួមមានការពិគ្រោះយោបល់រវាងរដ្ឋាភិបាល និងរដ្ឋាភិបាល ដែលគួរតែរៀបចំធ្វើនៅក្នុង កម្រិតដ៏សមស្រប និងមានគោលបំណងកំណត់ត្រឹមតែរវាងរដ្ឋាភិបាលប៉ុណ្ណោះ ។ តំណាងរបស់លេខាធិការដ្ឋាន អាស៊ាន (ដែលមិនមែនជាជនជាតិខាងភាគីរដ្ឋាភិបាលណាមួយនោះ) ត្រូវចូលរួមជាអ្នកសម្របសម្រួលអព្យាក្រឹត្យម្នាក់ ។ ដំណើរការនេះ ត្រូវព្យាយាមរកដំណោះស្រាយប្រកបដោយយុត្តិធម៌ និងសច្ចធម៌តាមរយៈការផ្សះផ្សារ ទន្ទឹមពេលដែល មានការពិចារណាអំពីរាល់អង្គហេតុនៃរឿងក្តីដែលពាក់ព័ន្ធ ។ ដំណើរការនៃដំណាក់កាលទីពីរនេះ ត្រូវការរយៈពេល ៣០ ថ្ងៃ ជាមួយនឹងលទ្ធភាពនៃការពន្យារពេល ៣០ថ្ងៃទៀតនៅក្នុងករណីពិសេស ។ ប្រសិនបើ មិនមានដំណោះស្រាយ ណាមួយនោះទេសាទុក្ខនោះ នឹងត្រូវធ្វើឡើងនៅក្នុងដំណាក់កាលទីបីទៀត ។

១៧៣. ដំណាក់កាលទីបី ត្រូវមានការចូលរួមពីតំណាងអាស៊ាន ដែលពិនិត្យមើលឡើងវិញនូវគ្រប់រាល់ទិដ្ឋភាពទាំងអស់ នៃរឿងក្តីនេះ និងចេញផ្សាយនូវរបកគំហើញ និងអនុសាសន៍ក្នុងរយៈពេល ៣០ថ្ងៃបន្ទាប់ពីថ្ងៃចុង ក្រោយនៃដំណាក់កាល ទីពីរ ។ នៅគ្រប់ពេលទាំងអស់ នៃដំណាក់កាលទីបីនេះ កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងអ្នកតំណាងរបស់ពួកគេ ឬភាគីដែល ជាកម្មវត្ថុនៃសាទុក្ខនោះ អាចដាក់ពាក្យស្នើអោយមានការធ្វើអាជ្ញាកណ្តាលដែលមានភ្ជាប់កាតព្វកិច្ច ក្រោមការត្រួត ពិនិត្យរបស់អាស៊ាន និងផ្អែកទៅលើការជ្រើសរើសអាជ្ញាកណ្តាលពីបញ្ជីឈ្មោះអាជ្ញាកណ្តាល អព្យាក្រឹត្យ ដែលជាតួនាទី របស់រដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានអាស៊ាន ។

១៧៤. ការចូលរួមយ៉ាងសកម្មនៅក្នុងដំណាក់កាលទាំងឡាយដែលបានលើកឡើងខាងលើនេះ មិនត្រូវរារាំងកម្មករទេសន្តរ ប្រវេសន៍ និង/ឬតំណាងរបស់ពួកគេមិនអោយដាក់ពាក្យបណ្តឹងទៅកាន់វិទ្យាស្ថានសិទ្ធិមនុស្សជាតិនៅក្នុងប្រទេសទទួល ឡើយ ឬស្ថាប័នសិទ្ធិមនុស្សអាស៊ានឡើយ (AHRB) ។

១៧៥. រាល់ភាគីទាំងអស់ ត្រូវធានាថា នឹងមិនមានការសងសឹកគ្នាទោះជាក្នុងរូបភាពណាក៏ដោយដើម្បីប្រឆាំងកម្មករ ទេសន្តរប្រវេសន៍ និង/ឬតំណាង របស់ពួកគេដោយសារបានដាក់ពាក្យប្តឹងសាទុក្ខដែលស្ថិតនៅក្រោមនីតិវិធីនេះឡើយ ។

ដោយសារមានចំនួនយ៉ាងច្រើននៃកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីនៅក្នុងតំបន់នេះនោះ ទម្លាប់អនុវត្ត ដែលគិតគូរដល់ បញ្ហាយេនឌ័រ ត្រូវតែយកមកប្រើប្រាស់នៅក្នុងគ្រប់ដំណាក់កាលទាំងអស់នៅក្នុងដំណើរការសាទុក្ខនេះ ។

ស្ថាប័នសិទ្ធិមនុស្សអាស៊ាន (AHRB)

១៧៦. អាស៊ាន ត្រូវបង្កើតអនុគណៈកម្មាធិការស្តីពីសិទ្ធិរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលជាផ្នែកមួយនៃស្ថាប័នសិទ្ធិ មនុស្សអាស៊ាន ។ អនុគណៈកម្មាធិការនោះ ត្រូវដំណើរការដោយមានការអនុញ្ញាតពី AHRB ដោយប្រើប្រាស់នីតិវិធី ដែលដាក់ចេញដោយ AHRB និងត្រូវត្រួតពិនិត្យមើលរាល់ទិដ្ឋភាពទាំងអស់នៃកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងដើម្បីការពារ និង លើកកម្ពស់សិទ្ធិរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ។

១៧៧. អនុគណៈកម្មាធិការស្តីពីសិទ្ធិរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ត្រូវជំរុញអោយមានការចូលរួមជាបន្តទៀតរបស់ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល សហជីពកម្មករ និងបណ្តាអង្គការសង្គមស៊ីវិលនៅអាស៊ាននៅក្នុងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងក្នុងការ បំពេញបេសកកម្មរបស់ខ្លួន ។

ការបង្កើត និងប្រតិបត្តិការនៃយន្តការធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍ និងការវាយតម្លៃលើស្ថានភាព របស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍នៅក្នុងអាស៊ាន

របាយការណ៍របស់អគ្គលេខាធិការអាស៊ាន និងរបាយការណ៍របស់ក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍សង្គម-វប្បធម៌អាស៊ាន

១៧៨. ដោយស្របទៅតាមសេចក្តីប្រកាសអាស៊ានស្តីពីការការពារ និងការលើកកម្ពស់សិទ្ធិរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ អគ្គលេខាធិការអាស៊ាន “ត្រូវដាក់ជូនជារៀងរាល់ឆ្នាំនូវរបាយការណ៍ស្តីពីការរីកចម្រើនក្នុងការអនុវត្តសេចក្តីប្រកាសនេះ ទៅកាន់កិច្ចប្រជុំពូលតាមរយៈកិច្ចប្រជុំថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រីអាស៊ាន” ។ ដើម្បីសម្រេចអោយបាននូវរបាយការណ៍ដ៏ទូលំទូលាយ និងមានលក្ខណៈជាការផ្តល់ព័ត៌មាននោះ ដំណើរការរាយការណ៍ដែលមានការចូលរួមពីថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់តំបន់ ដែលរួមមាន អ្នកតំណាងនិយោជក សហជីពកម្មករ អង្គការសង្គមស៊ីវិល និងតំណាងអង្គការកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ត្រូវតែបង្កើតឡើង ដើម្បីផ្តល់ជាការចូលរួមចំណែកដល់របាយការណ៍របស់អគ្គលេខាធិការ ។ ដំណើរការនៃការរាយការណ៍នេះ ត្រូវអនុវត្ត តាមតារាងពេលវេលា និងដំណើរការរាយការណ៍ ដែលរៀបចំឡើងដោយ លេខាធិការដ្ឋានអាស៊ាន ដើម្បីជាការចូលរួម ចំណែកនៅក្នុងរបាយការណ៍ថ្នាក់ជាតិ ដែលត្រូវដាក់ជូនលេខាធិការដ្ឋាន ហើយផែនការពេលវេលានៃសេចក្តីរាយការណ៍នេះ ត្រូវចែករំលែកជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធក្នុងប្រទេស ។

១៧៩. របាយការណ៍នៃសេចក្តីប្រកាសអាស៊ានស្តីពីការការពារ និងលើកកម្ពស់សិទ្ធិរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែល ដាក់ជូនដោយអគ្គលេខាធិការអាស៊ានទៅក្នុងកិច្ចប្រជុំថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រីអាស៊ាន ត្រូវធ្វើការផ្សព្វផ្សាយ និងបិទផ្សាយនៅតាម គេហទំព័រអាស៊ានអោយបានទាន់ពេលវេលា ។

១៨០. ក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍អាស៊ាន មានភារកិច្ច បើយោងទៅតាមមាត្រា ៩.៤ ខ នៃធម្មនុញ្ញអាស៊ាន “ក្នុងការសម្របសម្រួលការងារនៅក្នុងវិស័យផ្សេងៗគ្នានៅក្រោមកម្រិត និងស្ថិតិបញ្ហានានាដែលធ្វើអោយរាំងស្ទះដល់ក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍” ហើយនៅក្នុងមាត្រា ៩.៤ គ “ត្រូវដាក់ជូនរបាយការណ៍ និងអនុសាសន៍ជូនកិច្ចប្រជុំ កំពូលអាស៊ានស្តីពីបញ្ហានានានៅក្រោមការទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្លួន” ។ ក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍សង្គម-វប្បធម៌អាស៊ាន (ASCCC) ត្រូវបង្កើតយន្តការដ៏សមស្របមួយ ដើម្បីទទួលបានជាទៀងទាត់ និងមិនតិចជាងមួយឆ្នាំនូវរបាយការណ៍ ដែលដាក់ជូនដោយតំណាងរបស់និយោជក សហជីពកម្មករ អង្គការសង្គមស៊ីវិល និងតំណាងរបស់អង្គការកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ។ ការពិនិត្យមើលឡើងវិញនូវរបាយការណ៍ដែលបានដាក់ជូន និងការសរសេររបាយការណ៍របស់ខ្លួនត្រូវបំពេញបន្ថែមដោយយ៉ាងហោចណាស់កិច្ចប្រជុំសាធារណៈប្រចាំឆ្នាំ ដែលមានរយៈពេលមិនតិចជាងមួយថ្ងៃ និងបើកទូលាយចំពោះតំណាងរបស់បណ្តាអង្គការសង្គមស៊ីវិលនៅអាស៊ាន ដែលបានដាក់ជូនរបាយការណ៍ទៅកាន់ ក្រុមប្រឹក្សានេះនៅឆ្នាំមុន ។ ការជួបប្រជុំជាសាធារណៈត្រូវរៀបចំធ្វើឡើងអោយស្របពេលវេលាជាមួយនឹងកិច្ចប្រជុំ ជាទៀងទាត់របស់ក្រុមប្រឹក្សា ដូចមានចែងនៅក្នុងមាត្រា ៩.៥ នៃធម្មនុញ្ញអាស៊ាន ។

១៨១. ដំណើរការនៃការរាយការណ៍នេះ ត្រូវអនុវត្តទៅតាមតារាងពេលវេលារបាយការណ៍ និងដំណើរការដែលធ្វើឡើងដោយក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍សង្គម-វប្បធម៌អាស៊ានហើយផែនការពេលវេលា ព្រមទាំងចំណុចលម្អិតនៃរបាយការណ៍ដែលបានដាក់ជូនត្រូវធ្វើការផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈអោយបានទូលំទូលាយដោយក្រុមប្រឹក្សានៅរៀងរាល់ ដើមឆ្នាំប្រតិទិននីមួយៗ ។

ការចូលរួមរបស់សង្គមស៊ីវិលជាតិនៅក្នុងរបាយការណ៍របស់រដ្ឋាភិបាលស្តីពីការអនុវត្តលិខិតបញ្ជាក់អាស៊ាន

១៨២. ដើម្បីរួមចំណែកផ្តល់ព័ត៌មាន និងរបាយការណ៍ អោយស្របទៅតាមដំណើរការនៃរបាយការណ៍របស់អគ្គលេខាធិការអាស៊ាន និងក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍សង្គម-វប្បធម៌អាស៊ាន រដ្ឋាភិបាលដែលជាសមាជិកអាស៊ានត្រូវ កំណត់ចំណុចប្រមូលផ្តុំនៅក្នុងរដ្ឋាភិបាលដើម្បីដោះស្រាយនូវការទទួលខុសត្រូវទាំងនេះ ហើយត្រូវធ្វើសេចក្តីព្រាង របាយការណ៍ថ្នាក់ជាតិស្របតាមតារាងពេលវេលា និងដំណើរនៃរបាយការណ៍ ដែលដាក់ចេញដោយ លេខាធិការដ្ឋានអាស៊ាន (សម្រាប់របាយការណ៍របស់អគ្គលេខាធិការ) និង ASCCC ។ មុនពេលបញ្ជូនរបាយការណ៍ ថ្នាក់ជាតិទៅកាន់អាស៊ាន ចំនុចសំខាន់ៗថ្នាក់ជាតិ ត្រូវរៀបចំកិច្ចប្រជុំពិគ្រោះយោបល់ប្រចាំឆ្នាំ ដែលធ្វើឡើងជាលក្ខណៈសហប្រតិបត្តិការដោយខុទ្ទកាល័យរដ្ឋាភិបាល និងរួមមានតំណាងរបស់និយោជក សហជីពកម្មករ អង្គការសង្គមស៊ីវិល អង្គការស្ត្រី ក្រុមយុវជន តំណាងរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ដែលមានវត្តមាននៅក្នុងប្រទេស ព្រមទាំងភាគីពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីពិភាក្សាអំពីរបាយការណ៍ថ្នាក់ជាតិដែលនឹងត្រូវបញ្ជូនទៅកាន់លេខាធិការដ្ឋានអាស៊ាន និងក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍វប្បធម៌អាស៊ាន ។ ចំនុចសំខាន់ៗថ្នាក់ជាតិនេះ ត្រូវទទួលនូវអនុសាសន៍ពីការពិគ្រោះយោបល់ថ្នាក់ជាតិ និងធ្វើការពិនិត្យមើលឡើងវិញនូវរបាយការណ៍របស់លេខាធិការដ្ឋានអាស៊ាន និង ASCCC ។

១៨៣. ចំនុចប្រមូលផ្តុំរបស់រដ្ឋាភិបាល ត្រូវយល់ស្របទទួលយក និងពិនិត្យមើលឡើងវិញនូវ "របាយការណ៍ដែលមិនច្បាស់លាស់" ដែលផ្តល់ដោយអង្គការសង្គមស៊ីវិល និងសហជីពកម្មករដើម្បីអោយអគ្គលេខាធិការអាស៊ាន និង/ឬ ASCCC ធ្វើការពិចារណា ។ នៅពេលដាក់បញ្ជូន "របាយការណ៍ដែលមិនច្បាស់លាស់" ចំនុចប្រមូលផ្តុំរបស់រដ្ឋាភិបាល ត្រូវចូលរួមអោយមានលក្ខណៈបុរេសកម្មនៅក្នុងការពិគ្រោះយោបល់ស្តីពីខ្លឹមសាររបស់របាយការណ៍ ជាមួយបណ្តាអង្គការដែលដាក់ជូនរបាយការណ៍នេះ ។

សង្គមស៊ីវិល និងតួនាទីសហជីពជាមួយនិងគណៈកម្មាធិការអាស៊ានស្តីពីកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍

១៨៤. រដ្ឋាភិបាលសមាជិកអាស៊ាន ត្រូវយល់ព្រមផ្តល់នូវតួនាទីដ៏ជាក់លាក់ទៅអោយសង្គមស៊ីវិល និងសហជីពកម្មករនៅក្នុងប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន ដើម្បីធ្វើការរួមគ្នាជាមួយក្រុមការងារ CSO-TU ស្តីពីកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍អាស៊ាន (TF-AMW) ដែលជាហេតុនាំអោយមានការឆ្លើយតបទៅនឹងការអំពាវនាវរបស់អគ្គលេខាធិការអាស៊ានថ្មី គឺឯកឧត្តម **ស៊ីវន** ភិតស៊ីវ៉ាន់ដើម្បីគាំទ្រដល់ការចូលរួមអោយកាន់តែប្រសើររបស់សង្គមស៊ីវិលនៅអាស៊ាននៅក្នុងបញ្ហាសំខាន់ៗ ដែលធ្វើអោយប៉ះពាល់ដល់សុខុមាលភាពរបស់ប្រជាជននៅអាស៊ាន ។^{១៧} TF-AMW គួរតែត្រូវបានមើលឃើញថាជាការបំពេញ បន្ថែមទៅលើកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់ ACMW ។ TF-AMW បានផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ឥតឈប់ឈរទៅលើការកសាងសមត្ថភាពរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធជាអង្គការសង្គមស៊ីវិល ដើម្បីដើរតួនាទីប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនៅក្នុងការគាំទ្រដល់ការងាររបស់ ACMW ដើម្បីធ្វើសេចក្តីព្រាង និងអនុវត្តនូវលិខិតូបករណ៍នាពេលខាងមុខស្តីពីការការពារ និងលើកកម្ពស់សិទ្ធិរបស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ។ តាមរយៈការរួមបញ្ចូលសង្គមស៊ីវិល និងសហជីពកម្មករបណ្តារដ្ឋាភិបាលជាសមាជិក នឹងឆ្លើយតបនូវគំនិតដ៏សំខាន់នៃផែនការសកម្មភាពរបស់សហគមន៍ សង្គម-វប្បធម៌អាស៊ានដែលមានលក្ខណៈពិសេសមួយក្នុងចំណោមលក្ខណៈពិសេសទាំងឡាយដែលថា "សង្គមស៊ីវិល បានចូលរួមនៅក្នុងការផ្តល់ជាមតិយោបល់ចូលរួមចំណែកសម្រាប់ជម្រើសផ្នែកគោលនយោបាយ ។

សង្គមស៊ីវិល និងតួនាទីសហជីពកម្មករនៅក្នុងវេទនាការអាស៊ានស្តីពីទេសន្តរប្រវេសន៍

១៨៥. វេទិការអាស៊ានស្តីពីទេសន្តរប្រវេសន៍ ត្រូវរៀបចំឡើងជាព្រឹត្តិការណ៍ប្រចាំឆ្នាំ ដើម្បីផ្តល់នូវកម្មវិធីនយោបាយដែលមានការរួមបញ្ចូលសម្រាប់ការផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មាន និងមតិយោបល់ស្តីពីប្រធានបទទេសន្តរប្រវេសន៍រវាងតំណាងរបស់រដ្ឋាភិបាលដែលជាសមាជិកអាស៊ាន និងអង្គការសង្គមស៊ីវិល ដែលរួមមានសហជីពកម្មករ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល អង្គការធំៗ អង្គការនៅតាមសហគមន៍ និងសមាគមកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ ។ បើពិនិត្យមើលអំពីតួនាទីក្នុងន័យស្ថាបនាដែលជាអង្គការ ILO បានដើរតួនាទីនៅក្នុងការជួយដល់វេទិការស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃកិច្ចព្រមព្រៀងរវាងអាស៊ាន

^{១៧} អគ្គលេខាធិការលោក **ភិតស៊ីវ៉ាន់** បានផ្តេចទៅកាន់មូលនិធិអាស៊ាននៅក្នុងទីក្រុងហ្សាកាតាកាលពីថ្ងៃទី១៥ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៨ ថា "ដើម្បីបញ្ចុះបញ្ចូលប្រជាជនទាំង ៥៦៧ លាននាក់ នៅក្នុងអាស៊ានអោយចូលរួម និងគាំទ្រការខិតខំរៀបរយកសាងសហគមន៍នោះ... យើងចាំបាច់ត្រូវមានបណ្តាញមួយនៅតាមផ្នែកនីមួយៗនៅក្នុងគ្រប់បណ្តារដ្ឋាសមាជិកអាស៊ានទាំងអស់ដែលបណ្តាញនេះ រួមមានក្រុមវិជ្ជាជីវៈ អង្គការសង្គមស៊ីវិល និងភាគីពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗទៀត... ជាពិសេស យើងពឹងផ្អែកលើប្រជាពលរដ្ឋអាស៊ានទាំងអស់" ។

និងអង្គការ ILO នោះ អាស៊ាន គួរបន្តការចូលរួមជាមួយអង្គការ ILO ដើម្បីស្វែងរកការជួយឧបត្ថម្ភគាំទ្រពី អង្គការនេះសម្រាប់កិច្ចប្រជុំប្រចាំឆ្នាំនៃវេទិកានេះ ។

ប្រព័ន្ធសម្របសម្រួល និងផ្តល់ជំនួយដល់កម្មករទេសន្តរប្រទេសន៍ ដែលជាពលរដ្ឋអាស៊ានដែលមាន វិវាទ ឬវិបត្តិនៅក្រៅតំបន់អាស៊ាន

១៨៦. សេចក្តីប្រកាសអាស៊ាន បានតម្រូវយ៉ាងច្បាស់អោយបណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ាន "បន្តផ្តល់ជំនួយដល់កម្មករ ទេសន្តរប្រទេសនៅក្នុងបណ្តាប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន ដែលអ្នកទាំងនោះកំពុងមានវិវាទ ឬជួបប្រទះស្ថានភាពមាន វិបត្តិនៅក្រៅតំបន់អាស៊ាន នៅក្នុងករណីដែលត្រូវការជំនួយ និងដោយផ្អែកទៅលើសមត្ថភាព និងធនធានរបស់ស្ថានទូត និងការិយាល័យស្ថានក្នុងស៊ុលរបស់បណ្តាប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន និងដោយផ្អែកទៅលើការពិគ្រោះយោបល់ និង ការរៀបចំជាលក្ខណៈទ្វេភាគី" ។

១៨៧. នៅក្រោមលិខិតូបករណ៍ក្របខ័ណ្ឌ ស្ថាប័នសម្រាប់ជនជាតិអាស៊ានដែលមានវិបត្តិ (ANC) ត្រូវបង្កើតឡើង ដែលដឹកនាំដោយមន្ត្រីមួយរូបមកពីក្រសួងការងារនៅក្នុងប្រទេសដែលកាន់តំណែងជាប្រធានអាស៊ាន និងសម្របសម្រួល ដោយមន្ត្រីបង្គោល ដែលតែងតាំងដោយអគ្គលេខាធិការអាស៊ាននៃលេខាធិការដ្ឋាន ។ លេខាធិការដ្ឋាន ត្រូវបង្កើត លក្ខខណ្ឌយោងសម្រាប់ ANC ដែលនឹងត្រូវដាក់ចេញនូវនីតិវិធីក្នុងការផ្តល់ជំនួយ និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការទៅវិញទៅមក រវាងបណ្តាប្រទេសអាស៊ានទាំងអស់ជាមួយជនជាតិ ដែលមិនមែនអាស៊ាន ដែលអ្នកទាំងនោះកំពុងជួបប្រទះនូវវិវាទ ឬវិបត្តិ ។ ANC ត្រូវផ្អែកទៅលើគោលការណ៍ នៃសាមគ្គីភាព និងការគាំទ្រ ហើយផ្អែកលើ ទ្រឹស្តីដែលថានៅពេលដែល មាននរណាម្នាក់ ឬមនុស្សច្រើននាក់សួរ សំនួរ មនុស្សគ្រប់រូបត្រូវឆ្លើយតបវិញអោយ អស់ពីសមត្ថភាពរបស់ខ្លួន ។ TOR ត្រូវកំណត់ថា ANC អាចធ្វើឱ្យមានសកម្មភាពគ្រប់ពេលវេលាទាំងអស់ និងគ្រប់ស្ថានការណ៍តាមការស្នើសុំរបស់រដ្ឋាភិបាល ដែលជាសមាជិកអាស៊ាន ដែលធ្វើឡើងទៅកាន់អគ្គលេខាធិការអាស៊ាន ។ TOR គួរកំណត់នូវការរៀបចំផ្នែករដ្ឋបាល និងហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់កិច្ចប្រតិបត្តិការប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពរបស់ ANC ។

ដំណោះស្រាយវិវាទ នាក់ទនេវនីលិខិតូបករណ៍ក្របខ័ណ្ឌអាស៊ាន

១៨៨. យោងតាមមាត្រា ២២ និង ២៥ នៃធម្មនុញ្ញអាស៊ាន យន្តការសម្រុះសម្រួលវិវាទ ត្រូវតែបង្កើតឡើង និង ថែរក្សានៅក្រោមការទទួលខុសត្រូវរបស់ក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍សង្គម-វប្បធម៌អាស៊ាន ដើម្បីដោះស្រាយរាល់វិវាទនានា រវាងបណ្តារដ្ឋជាសមាជិក ដែលបានកើតមានឡើងនៅក្នុងពេលអនុវត្តលិខិតូបករណ៍ក្របខ័ណ្ឌ ។ ប្រសិនបើ វិវាទមានការ ពាក់ព័ន្ធដល់សិទ្ធិរបស់ពលរដ្ឋអាស៊ាន ឬក្រុមពលរដ្ឋដែលជាជនទេសន្តរប្រទេសន៍ វិវាទនោះត្រូវបញ្ជូនទៅអោយអង្គការ សិទ្ធិមនុស្សអាស៊ាន ដែលនឹងត្រូវបង្កើតឡើងដោយស្របទៅ តាមធម្មនុញ្ញអាស៊ាន មាត្រា ១៤ ។ ប្រសិនបើវិវាទនោះ នៅមិនទាន់បានដោះស្រាយរួចរាល់ បន្ទាប់ពីបញ្ចប់ប្រព័ន្ធដំណោះស្រាយវិវាទដែលបានដាក់ចេញដោយក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍ សង្គម-វប្បធម៌អាស៊ាន (និងស្ថាប័នសិទ្ធិមនុស្សអាស៊ាន ប្រសិនបើវិវាទនោះត្រូវយក មកដោះស្រាយដោយស្ថាប័ននេះ)

បន្ទាប់មក វិវាទនោះត្រូវលើកយកមកពិភាក្សានៅក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន (ស្របតាមមាត្រា ២៦ និង ២៧.២ នៃធម្មនុញ្ញអាស៊ាន) ដើម្បីធ្វើការសម្រេចជាស្ថាពរ ។

កិច្ចសហប្រតិបត្តិការនៅក្នុងការអនុវត្តលិខិតបករណ៍ក្របខ័ណ្ឌអាស៊ានប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព

១៨៩. ការទទួលស្គាល់ដែលថា មានការកម្រិតនៅថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់តំបន់ក្នុងការអនុវត្តនូវបទប្បញ្ញត្តិនៃលិខិតបករណ៍អង្គការសង្គមស៊ីវិលអាស៊ាននៅក្នុងក្រុមការងារស្តីពីកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍អាស៊ាន ត្រូវសហការអោយបានជិតស្និទ្ធជាប្រចាំនៅក្នុងសកម្មភាពរួមគ្នាជាមួយរដ្ឋាភិបាល និងភាគីពាក់ព័ន្ធដទៃទៀត ដើម្បីធានាថានឹងមានការពង្រឹងសមត្ថភាពអោយបានគ្រប់គ្រាន់ និងមាននៅកន្លែងស្រាប់ដើម្បីអនុវត្តអោយបានប្រសិទ្ធភាព និងទាន់ពេលវេលានូវលិខិតបករណ៍នេះ ។

១៩០. អាស៊ានត្រូវបង្កើតស្ថាប័នប្រឹក្សាយោបល់ ដែលរួមមានតំណាងមកពីអង្គការសង្គមស៊ីវិល សហជីពកម្មករ សមាគមនិយោជក និងរដ្ឋាភិបាល ដែលនឹងដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ (ក្រោមការដឹកនាំរបស់លេខាធិការដ្ឋានអាស៊ាន) នៅក្នុងការធានាអោយមានការអនុវត្តប្រកប ដោយប្រសិទ្ធភាពនូវស្តង់ដារថ្នាក់តំបន់ដែលបានរួមបញ្ចូលដោយយោងតាមលិខិតបករណ៍ស្តីពីការការពារនិងលើកកម្ពស់សិទ្ធិ របស់កម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍ និងនៅទីបញ្ចប់ត្រូវអនុម័តដោយអាស៊ាន ។

១៩១. អាស៊ាន ត្រូវចូលរួមអោយបានសកម្មជាមួយក្រុមការងារស្តីពីកម្មករទេសន្តរប្រវេសន៍អាស៊ាន និងសមាជិកធម្មនុញ្ញរបស់ខ្លួននៅក្នុងសង្គមស៊ីវិល និងសហជីពកម្មករ នៅក្នុងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែង ដែលសំដៅត្រួតពិនិត្យអោយបានប្រសិទ្ធភាពនូវការអនុវត្តលិខិតបករណ៍ និងធានាថាបទបញ្ញត្តិលិខិតបករណ៍ ត្រូវបានអនុវត្តនៅកម្រិតថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់តំបន់ ។

ការគាំទ្រពីសំណាក់សហគមន៍អន្តរជាតិ

១៩២. លេខាធិការដ្ឋានអាស៊ាន ត្រូវមានភារកិច្ចសម្របសម្រួលជាមួយបណ្តាភ្នាក់ងារអង្គការសហប្រជាជាតិម្ចាស់ជំនួយទ្វេភាគី និងពហុភាគី ព្រមទាំងអង្គការអន្តរជាតិនានា ដើម្បីទទួលបាននូវធនធាន និងជំនួយបច្ចេកទេសដែលចាំបាច់ក្នុងការអនុវត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនូវបទប្បញ្ញត្តិនៃលិខិតបករណ៍ក្របខ័ណ្ឌនេះ ។